

Skatteregler för privatpersoner

**Deklarera via Internet,
sms, telefon eller
på pappersblanketten.**

Innehållsförteckning

Allmänna upplysningar 4

Inkomstskattesystemet 4
Anteckningar eller annat underlag för deklarationen 4

Nyheter 5

Höjd avdragsbegränsning för arbetsresor 5
Lånedator/hem-pc 5
Slopade avskattningar för personaloptioner 5
Pension från annat nordiskt land 5
Höjt schablonavdrag vid uthyrning av privatbostad 5
Skattereduktion för ROT-arbete 5

Skaffa e-legitimation 5

Inkomstdeklarationen 6

Så här deklarerar du 6
Slutskattebesked – överskott eller underskott 6
Endast kapitalinkomster 7
Vilka ska lämna deklaration? 7
Dödsbo 7
När ska deklarationen lämnas? 7
Anstånd med att lämna deklaration 7
Var ska deklarationen lämnas? 7
Taxeringsår, inkomstår, hemortskommun 8

Pensionsgrundande inkomst (PGI) 9

Vilka inkomster är pensionsgrundande? 9
Vilka inkomster är inte pensionsgrundande? 9
Hela inkomsten är inte pensionsgrundande 9
Kostnader som påverkar PGI-beräkningen 9

Inkomster – Tjänst 10

Beskattningstidpunkten 10
Lön, förmåner och andra ersättningar 10
Pensionsgrundande inkomst 10
Arbetsgivaravgifter 10
Egenavgifter 10

Lön, förmåner, sjukpenning m.m. 10

Utlandstjänstgöring 11
Förmåner 11
Skattefria förmåner 11
Skattepliktiga förmåner 11
Netto- eller bruttoavdrag 12
Kostförmån 12
Bostadsförmån 12
Fri bostad och kost i privathem 12
Bilförmån och förmån av fritt drivmedel 12
Trängselskatt vid privata resor med förmånsbil 13
Fri garage- och parkeringsplats 13
Uthyrning av bostad, garage m.m. till arbetsgivaren 14
Förmån av husarbete 14
Anställdas förvärv av värdepapper 14
Personaloptioner 14
Andra incitamentprogram än personaloptioner 15
Ränteförmåner 15
Rabatt, bonus eller annan liknande förmån 15
Företagskort (betalkort) som även får användas för privat bruk 15
Företagets mobiltelefon som används privat 15
Självförvaltning 15
Tävlingsvinster 15
Idrottsutövares ersättningar 16
Ersättning vid sjukdom, arbetslöshet, utbildning 16
Skattepliktiga ersättningar 16
Skattefria ersättningar 17

Kostnadsersättningar 18

Skattepliktiga kostnadsersättningar 18
Bilersättning 18
Trängselskatt 19
Traktamentsersättning 19
Ersättning för vård i familjehem 19
Skattefria kostnadsersättningar 19
Utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner 20

Allmän pension och tjänstepension 20

Allmän pension 20
Tjänstepension 20
Barnpension 20
Bostadstillägg och handikappersättning 20

Privat pension och livränta 21

Privat pensionsförsäkring och pensionssparkonto 21
Livränta vid sjukdom eller olycksfall 21
Ersättning från ansvarighetsförsäkring 21
Livränta vid personskada 21
Övriga skattepliktiga livräntor 22
Avgångsbidrag och dylikt 22

Andra inkomster som inte är pensionsgrundande 22

Periodiskt understöd 22

Inkomster som du själv ska betala egenavgifter för 23

Hobby 23
Inkomster 23
Avdrag 23
Underskott 24
Egenavgifter 24
Moms 24
Egenavgifter under tjänst 24

Inkomst enligt blankett K10 m.fl. 25

Avdrag – Tjänst 26

Kostnader för inkomsternas förvärvande 26
Fackföreningsavgift 26
Resor till och från arbetet 26
Allmänna transportmedel 26
Bil eller motorcykel 26
Mopedbil 27
Moped eller cykel 27
S.k. inställelseresor 27
Väg-, bro-, färjeavgift och trängselskatt 28

Tjänsteresor 28

Resekostnader 28
Ökade levnadskostnader 28

Tillfälligt arbete, dubbel bosättning och hemresor 29

Tillfälligt arbete 29
Dubbel bosättning 29
Avdrag för kostnad för hemresor 30

Övriga utgifter 30

Arbetslösas kostnader 30
Arbetsrum 31
Facklitteratur 31
Idrottskostnader 31
Representationskostnader 32
Skyddsutrustning och skyddskläder 32
Telefonkostnader 32
Utbildning vid personalavveckling 33
Verktyg och instrument 33
Vårdkostnader 33

Allmänna avdrag 34

Pensionssparande m.m. 34

Pensionssparavdrag 34
Periodiskt understöd 35
Socialavgifter 35

Kapital 36

Vad räknas till inkomst av kapital? 36
Principer för beskattningen 36
Deklarationsblanketter 36

Ränteinkomster, utdelningar m.m. 37

Räntor 37
Räntekompensation 37
Diskonteringspapper 37
Statligt räntebidrag 37
Egendomslivränta 37
Skattefria räntor 37
Delägare i samfällighet 37
Utdelningar 37
Skattepliktig utdelning 37
Utdelning på ej marknadsnoterade aktier 38
Inköpsrätter 38
Teckningsrätter m.m. 38
Investeringsfonder 38
Utländska aktier 38
Ersättning för utdelning eller ränta 39
Utdelning från samfällighet 39
Andra löpande kapitalinkomster 39
Lotterivinster 39
Uthyrning av lös egendom 39
Handpenning 39
Blankningsaffär 39
Skadestånd m.m. 39

Uthyrning av privatbostad 39

Avdrag för ränteutgifter m.m. 40

Ränta på studielån 40
Lån av arbetsgivare 40
Förskottsrenta 40
Räntekompensation 40
Avbetalningsköp 40
Livränta 40
Kostnadsränta på skattekonto, anståndsrenta, respitränta och kvarskatteavgift 40
Statligt räntebidrag 41
Utgifter som behandlas som räntor 41
Blankningsaffär 41

Avdrag för förvaltningsutgifter 41

Omkostnader 41

Vinst/förlust 42

Marknadsnoterade aktier 42
Avyttring 42
Allmänt om vinster på aktier 42
Omkostnadsbeloppet 43
Aktiebyten/Andelsbyten 45
Teckningsrätter m.m. 47
Konvertibler m.m. 47
Konvertibler 47
Optionsrätter 49
Investeringsfonder 49
Standardiserade optioner 50
Innehavaren 50
Utfärdaren 50
Fordringsrätter 50
Beräkning 51
Fordran i utländsk valuta m.m. 51
Skuld i utländsk valuta 52
Övriga tillgångar 52
Personliga tillgångar (Egendom för personligt bruk) 52
Kapitalplaceringar m.m. 52
Förluster 52

Fastighetsavgift och fastighetsskatt 54

Kommunal fastighetsavgift 54
Nybyggda småhus får avgiftsminskning 54
För pensionärer m.fl.: högst 4 % av inkomsten i fastighetsavgift 54
Statlig fastighetsskatt 54
Ägaren den 1 januari 2009 betalar hela avgiften/skatten 54
Privatbostad i utlandet 54
Mer information om fastighetsavgift och fastighetsskatt 54

Utländsk försäkring – Avkastningsskatt 55

Övrigt 56

Skattereduktioner 56
Ackumulerad inkomst 56
Förtidsåterbetalning av skatt 57
Lagen mot skatteflykt 58
Förseningsavgift 58
Skattetillägg 58
Omprövning 59
Omprövning av taxeringsbeslut 59
Omprövning av beslut om debitering av skatter och avgifter 59
Överklagande till förvaltningsrätt 59
Överklagande av taxeringsbeslut 59
Överklagande av beslut om debitering av skatter och avgifter 59
Överklagande till kammarrätt 60
Överklagande till Regeringsrätten 60
Ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt 60

Deklarera på Internet, telefon eller via sms 62

Deklarera på Internet 62

Deklarera på telefon eller via sms 63

E-legitimation 63

Personlig service 64

Självbetjäning dygnet runt 64

Våra vanligaste blanketter och broschyrer 64

Allmänna upplysningar

Denna broschyr är främst avsedd för dem som vill veta lite mer om de skatteregler som gäller för privatpersoner. För de flesta löntagare och pensionärer är upplysningarna i "Dags att deklarera" (SKV 325) tillräckliga.

Redovisningen av reglerna är inte helt uttömmande. En fullständig redovisning skulle göra texten alltför komplicerad och svårläst. Det som utesluts behandlar situationer som sällan förekommer. På Skatteverkets webbplats, **skatteverket.se**, finns utförligare information.

I denna broschyr hänvisar vi på ett flertal ställen till Skatteverkets meddelanden och allmänna råd. Du hittar meddelandena och de allmänna råden på **www.skatteverket.se**, välj **Rättsinformation**.

På webbplatsen finns också ett enkelt skatteuträkningsprogram.

På baksidan hittar du en förteckning över blanketter och broschyrer som kan vara till din hjälp.

Inkomstskattesystemet

Beskattningen regleras av materiella och formella regler. De *materiella reglerna* finns huvudsakligen i inkomstskattelagen. En rad andra författningar kompletterar dessa lagar. De materiella reglerna anger vem som är skattskyldig, vilka inkomster som ska tas upp till beskattning och vilka utgifter som ska dras av. En inkomst som inte är undantagen från skatteplikt ska räknas till något av inkomstlagen tjänst, kapital eller näringsverksamhet.

Fysiska personer och dödsbon betalar statlig och kommunal inkomstskatt. Juridiska personer, utom handelsbolag och dödsbon, betalar endast statlig inkomstskatt.

Ett handelsbolags inkomster beskattas hos delägarna. Skyldighet kan också föreligga att betala kommunal fastighetsavgift, statlig fastighetsskatt, egenavgifter enligt socialavgiftslagen, allmän löneavgift, särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster, särskild löneskatt på pensionskostnader, avkastningsskatt på pensionsmedel, allmän pensionsavgift, expansionsfondsskatt och mervärdesskatt (moms).

De *formella reglerna* finns i taxeringslagen och i lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter. De formella reglerna anger till exempel vem som är skyldig att lämna deklaration, när en deklaration ska lämnas in, hur och inom vilken tid ett beslut kan överklagas.

De formella reglerna innehåller även bestämmelser om Skatteverkets arbete med deklarationerna. Granskningen av deklarationerna utförs av tjänstemän inom Skatteverket. Frågor i vilka den enskilde och Skatteverket har olika uppfattning och frågor som är särskilt svårbedömda kan tas upp i en särskild skattenämnd i vilken det ingår lekmannaledamöter.

Anteckningar eller annat underlag för deklarationen

Du som ska lämna deklaration är skyldig att se till att du genom räkenskaper, anteckningar e.d. har underlag för deklarationen. Ett sådant underlag behövs också för att Skatteverket ska kunna kontrollera din deklaration. Du ska på begäran kunna lämna ditt material för kontroll. Du är skyldig att spara materialet under sex år efter utgången av det kalenderår underlaget avser.

Om du t.ex. har sålt aktier under 2009 ska du spara underlagen för köp och försäljning t.o.m. utgången av 2015.

Nyheter

Höjd avdragsbegränsning för arbetsresor

Beloppsgränsen för när du får dra av kostnader för resor till och från arbetet har höjts till 9 000 kr.

Lånedator/hem-pc

Från och med inkomståret 2009 värderas förmån av lånedator till marknadsvärdet. (Tidigare har lånedator värderats enligt schablon.) Om datorlånet har avtalats 2006 eller tidigare kan dock förmånsvärdet även för 2009 beräknas schablonmässigt till 400 kr per månad om vissa förutsättningar är uppfyllda. Läs mer på www.skatteverket.se.

Slopad avskattning för personaloptioner

Bestämmelserna om avskattning av personaloptioner vid utflyttning från Sverige har slopats. Läs mer på s. 14.

Pension från annat nordiskt land

Det nordiska skatteavtalet har ändrats. Du ska i vissa fall redovisa pensionen från annat nordiskt land i deklarationen. Läs mer på www.nordiskeskatt.net.

Höjt schablonavdrag vid uthyrning av privatbostad

Du som hyr ut din privatbostad (villa, lägenhet eller fritidshus) eller hyresrätt får göra ett schablonavdrag med 12 000 kr. Läs mer på s. 39.

Skattereduktion för ROT-arbete

Du som har haft kostnader för ROT-arbete (ROT = reparation och underhåll, ombyggnad och tillbyggnad) kan få skattereduktion för husarbete. Läs mer på s. 56.

Husarbete är ett gemensamt namn för hushållsarbete och ROT-arbete.

Skaffa e-legitimation!

För att ändra i deklarationen behöver du e-legitimation.

Du kan skaffa e-legitimation om du är Internetkund hos Danske Bank, Handelsbanken, ICA-banken, Ikanobanken, Länsförsäkringar Bank, Nordea, SEB, Skandiabanken, Sparbanken Finn, Sparbanken Gripen, Sparbanken Syd, eller Swedbank.

Gå in på din banks webbplats. Där får du information hur du ska göra för att få e-legitimation.

Om du inte är Internetkund hos någon av dessa banker kan du gå in på Nordeas eller Telias webbplatser och läsa hur du ska göra för att skaffa e-legitimation.

Inkomstdeklarationen

Inkomstdeklaration 1 skickas ut i slutet av mars – början av april till alla deklareranter. Inkomstdeklarationen ska vara inlämnad senast den **3 maj 2010**.

Inkomstdeklaration 1 sänds ut i två exemplar.

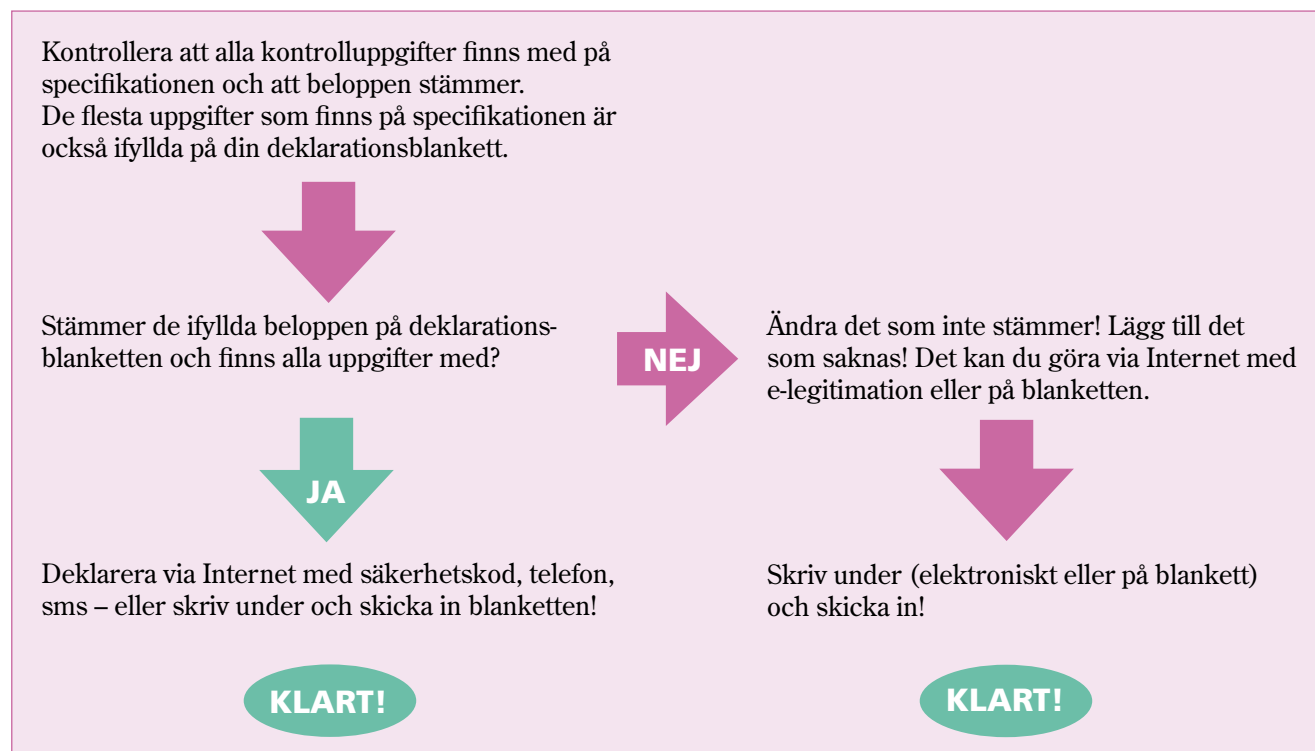
- Om du e-deklarerar ska du inte skicka in blanketten.
- Om du deklarerar på papper ska du skicka in det ena exemplaret till Skatteverket och behålla det andra som kopia.

Tillsammans med deklarationsblanketterna får du även en specifikation som visar de kontrolluppgifter som har

kommit in till Skatteverket. Du får också en preliminär beräkning av din skatt. Den grundar sig på uppgifterna som Skatteverket har fyllt i på din deklaration. Specifikationen och skatteuträkningen behåller du. Du får dessutom skatteinbetalningskort som du kan använda om du behöver betala in mer skatt.

Om du behöver en dubblett av din Inkomstdeklaration 1, kan du beställa den via vår servicetelefon, 020-567 000, direktval 6101, och på vår webbplats, **skatteverket.se** eller vänd dig till närmaste skattekontor.

Så här deklarerar du

Läs mer i broschyren "Dags att deklarera" (SKV 325).

Slutskattebesked – överskott eller underskott

När du har lämnat in din deklaration granskar Skatteverket dina uppgifter och räknar ut din slutliga skatt. Resultatet av det arbetet – taxeringen och den slutliga skatten – visas på ditt slutskattebesked.

Skatteverket skickar ut slutskattebesked och kontoutdrag i fyra omgångar. De första slutskattebeskeden skickas ut före midsommar till löntagare och pensionärer som har deklarerat elektroniskt och får skatteåterbäring. En förutsättning är också att de har anmält bankkonto. Övriga löntagare och pensionärer får sitt

slutskattebesked i augusti. En del får skattebesked i september. De som ska redovisa näringsverksamhet i deklarationen och delägare eller företagsledare i fåmansbolag får i de flesta fall slutskattebeskedet i december. Om kontoutdraget visar att du har ett överskott på skattekonto betalas pengarna i regel ut automatiskt. Belopp under 100 kr betalas inte ut automatiskt utan står kvar på kontot. En återbetalning görs inte heller om pengarna kan komma att behövas för att betala skatteskulder. Det innebär t.ex. att överskott kan gå till Kronofogdemyndigheten.

Om ditt skattekonto visar underskott måste du betala underskottet inom 90 dagar från det beslutsdatum som

framgår av slutskattebeskedet. Förfallodagen finns angiven på kontoutdraget. På underskottet beräknas kostnadsränta. För att slippa underskott som ger kostnadsränta kan du göra en extra inbetalning till ditt skattekonto. Du ska då använda särskilt förtryckta inbetalningskort som du kan beställa via vår servicetelefon, 020-567 000, direktval 6704 och på vår webbplats, **skatteverket.se**, eller hos närmaste skattekontor.

Endast kapitalinkomster

Den som bara har inkomst av kapital som skatt dras på och som inte behöver lämna inkomstdeklaration får slutskattebesked och kontoutdrag i början av september. Av slutskattebeskedet framgår vilka kapitalinkomster man har taxerats för.

Vilka ska lämna deklaration?

Du ska lämna Inkomstdeklaration 1

- om du varit bosatt i Sverige under hela 2009 och haft inkomst av tjänst, t.ex. lön eller pension, eller inkomst av aktiv näringsverksamhet på sammanlagt 18 104 kr eller mer
- om du varit bosatt i Sverige endast en del av året och haft en inkomst på 100 kr eller mer
- om du haft kapitalinkomst på 100 kr eller mer och skatteavdrag inte har gjorts på hela beloppet. Med kapitalinkomst menas bl.a. ränta, utdelning, kapitalvinst och vissa uthyrningsinkomster
- om du från ett fåmansföretag eller fåmansägt handelsbolag fått
 - utdelning på eller vinst vid försäljning av aktier som ska tas upp som inkomst under "Tjänst"
 - andra ersättningar eller förmåner som ska tas upp som inkomst under "Tjänst"
- om du har haft inkomst av passiv näringsverksamhet på sammanlagt 100 kr eller mer
- om du ägt fastighet (t.ex. villa, fritidsfastighet, tomt) eller del av fastighet den 1 januari 2009
- om du fått föreläggande att lämna deklaration.

Dödsbo

För dödsbo efter person som avlidit under 2009 tillämpas samma regler som skulle ha gällt för den avlidne, om denne alltså varit i livet. Den avlidnes och dödsboets inkomst ska redovisas i en och samma deklaration. Detta gäller även dödsbo efter den som vid sitt frånfalle inte var bosatt i Sverige.

Ett dödsbo finns kvar tills alla tillgångar har skiftats. Det ska deklarerat oavsett hur lång tid som gått sedan dödsfallet.

Dödsbo efter en person som avlidit före år 2009 ska lämna Inkomstdeklaration 1 om

- dödsboet har haft sådan kapitalinkomst där skatteavdrag inte har gjorts, och inkomst av tjänst eller näringsverksamhet på sammanlagt 100 kr eller mer
- dödsboet ägt fastighet den 1 januari 2009
- avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader ska betalas.

Dödsbo som inte ska redovisa fastighet och som inte har haft andra inkomster än kapitalinkomster där skatteavdrag redan gjorts, t.ex. ränteinkomst och aktieutdelning behöver inte deklarerat.

Om det ingår en privatbostad i dödsboets tillgångar räknas den som näringsfastighet eller bostadsrätt i näringsverksamhet från och med fjärde året efter dödsåret.

När ska deklarationen lämnas?

Inkomstdeklaration 1 ska du lämna in senast måndagen **den 3 maj 2010**. Du får sända den med posten, men detta måste du göra i så god tid att deklarationen har kommit in till Skatteverket senast den 3 maj 2010. Om du lämnar in din deklaration för sent riskerar du att få betala en förseningsavgift (se vidare s. 58).

Om du inte senast den 16 april 2010 fått en förtryckt Inkomstdeklaration 1, kan du beställa den via vår servicetelefon, 020-567 000, direktval 6101, och på vår webbplats, **skatteverket.se** eller vänd dig till närmaste skattekontor.

Om du inte lämnar deklaration kan Skatteverket förelägga dig att göra det. Vitesföreläggande kan förekomma. *Observera* att du efter ett föreläggande alltid är skyldig att deklarerat. Lämna du inte deklaration, måste Skatteverket göra en skönsmässig beräkning av din inkomst.

Anstånd med att lämna deklaration

Om du på grund av särskilda omständigheter inte har möjlighet att lämna din deklaration i rätt tid kan du skriftligen begära anstånd. Ansökan ska du lämna till det skattekontor som står på din Inkomstdeklaration 1 minst tio dagar före den dag då du senast ska lämna din deklaration.

Var ska deklarationen lämnas?

Inkomstdeklarationen ska lämnas till Skatteverket. I stort sett alla kan lämna sin deklaration via Internet, telefon eller sms. Läs mer på s. 62–63 och i broschyren "Dags att deklarerat" (SKV 325).

Taxeringsår, inkomstår, hemortskommun

Med taxeringsår menar man det kalenderår under vilket taxeringsbeslut rörande årlig taxering ska meddelas, dvs. det år då man ska lämna deklarationen och den slutliga skatten räknas ut.

Med inkomstår (beskattningsår) menar man det år då man har förvärvat inkomsterna. Inkomståret är kalenderåret före taxeringsåret eller, om räkenskapsår inte sammanfaller med kalenderår (brutet räkenskapsår), det räkenskapsår, som gått ut närmast före taxeringsåret.

Uppgifterna i deklarationen ska avse inkomståret. Skatteverket ska varje taxeringsår fatta taxeringsbeslut före utgången av november månad.

Med hemortskommun menas den kommun där man författningsenligt skulle ha varit folkbokförd den 1 november 2008. Hemortskommun för den som inte var folkbokförd i Sverige den 1 november 2008, och inte heller skulle ha varit det är den kommun där man först varit bosatt eller stadigvarande vistats under inkomståret.

För den som flyttat utomlands före den 1 november 2008 men som på grund av sin anknytning till Sverige ändå ska anses bosatt här vid beskattningen, ska den kommun till vilken anknytningen är starkast anses som hemortskommun.

För dödsbo efter avliden person, som vid tiden för dödsfallet var bosatt eller stadigvarande vistades i Sverige, ska den avlidnes hemortskommun anses såsom dödsboets hemortskommun. Detta innebär att ett dödsbo aldrig byter hemortskommun.

Pensionsgrundande inkomst (PGI)

Skatteverket beslutar varje år vid den årliga taxeringen din pensionsgrundande inkomst (PGI). För de allra flesta i Sverige bestäms PGI utifrån uppgifterna i inkomstdeklarationen.

För den som haft utlandsinkomster och som omfattas av svensk socialförsäkring, men inte ska beskattas för inkomsten i Sverige, bestäms PGI med ledning av den särskilda kontrolluppgift som arbetsgivaren lämnar. Även för den som betalar särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK) bestäms PGI utifrån kontrolluppgiften från arbetsgivaren.

Underlaget för PGI används sedan av Försäkringskassan som räknar ut pensionsrätten för den allmänna pensionen. Det är därför viktigt att du kontrollerar att Skatteverket har beräknat din PGI rätt. Den beslutade pensionsgrundande inkomsten framgår av ditt besked om slutlig skatt.

Vilka inkomster är pensionsgrundande?

Du får PGI beräknad på lön och andra ersättningar för arbete, t.ex. arvoden och avgångsvederlag från arbetsgivare. PGI beräknas på arbetsinkomster även för år efter att man fyllt 65. Om du är född 1937 eller tidigare beräknas dock inte någon PGI.

Om du bedriver en aktiv näringsverksamhet får du PGI beräknad på överskottet av näringsverksamheten.

Även inkomster från socialförsäkringen, t.ex. sjukpenning, föräldrapenning och arbetslöshetsersättning, är pensionsgrundande.

Vilka inkomster är inte pensionsgrundande?

För att PGI ska beräknas måste inkomsterna under 2009 sammanlagt uppgå till minst 18 104 kr (42,3 % x prisbasbeloppet).

Du får inte PGI på inkomster under 1 000 kr från en och samma utbetalare under året.

Idrottsutövare får inte PGI beräknad på inkomster, från en idrottsförening, som understiger ett halvt prisbasbelopp, dvs. på inkomster under 21 400 kr för 2009. Om idrottsinkomsten är 21 400 kr eller mer blir hela inkomsten pensionsgrundande.

Hela inkomsten är inte pensionsgrundande

PGI beräknas inte på inkomster som överstiger ett inkomsttak. För 2009 är detta tak 410 763 kr (8,07 x inkomstbasbelopp).

När Skatteverket beräknar din PGI görs ett avdrag med den allmänna pensionsavgiften som är 7 % av inkomsten. Det innebär att du får PGI på 93 % av din inkomst upp till inkomsttaket.

Kostnader som påverkar PGI-beräkningen

Om du har gjort avdrag för kostnader i arbetet, dvs. för övriga utgifter (ruta 06 på deklarationsblanketten) eller tjänsteresor (ruta 08), kommer din PGI att minskas med den del av kostnaderna som överstiger 5 000 kr. Om kostnaderna för tjänsteresor och övriga utgifter är 25 000 kr minskas din PGI därför med 20 000 kr.

Avdrag för privata kostnader till exempel för resor till och från arbetet (ruta 01) eller för dubbel bosättning (ruta 09) påverkar inte PGI-beräkningen.

Exempel

Eva har under 2009 haft en lön på 326 480 kr och fått sjukpenning med 4 250 kr från Försäkringskassan. Hon har yrkat avdrag i deklarationen för resor till och från arbetet med egen bil med 20 350 kr och med 9 500 kr för telefonkostnader för de utlandssamtal hon måste ringa hemifrån i tjänsten. Endast den del av telefonkostnaderna som överstiger 5 000 kr ska påverka PGI-beräkningen. Evas PGI blir därför:

Pensionsgrundande bruttoinkomster
 $326\,480 + 4\,250 = 330\,730$ som avrundas nedåt till jämnt 100-tal kr. Evas allmänna pensionsavgift uppgår till 22 800 kr. Den avgiften behöver Eva inte betala, eftersom hon får en skattereduktion med samma belopp.

$330\,700 - 22\,800 - 4\,500$ (kostnader som påverkar PGI) = 303 400

Evas PGI för 2009 blir 303 400 kr. Skatteverket rapporterar in detta belopp till Försäkringskassan.

Du kan läsa mer om PGI på www.skatteverket.se.

Inkomster – Tjänst

Beskattningstidpunkten

Lön, pension eller andra inkomster, som hör till inkomst av tjänst, ska du redovisa i inkomstdeklarationen för det inkomstår ersättningen eller förmånen kunde disponeras eller du på annat sätt fått del av den. För en utgift ska du göra avdrag i inkomstdeklarationen för det inkomstår då du har betalat den eller på något annat sätt haft kostnaderna.

Lön, förmåner och andra ersättningar

De uppgifter som Skatteverket har om dina inkomster av tjänst är förtryckta i de gula fälten på Inkomstdeklaration 1. Underlag för förtryckningen vad gäller inkomster av tjänst är i huvudsak kontrolluppgifterna. Hur du fyller i inkomstdeklarationen beskrivs i broschyren "Dags att deklarera" (SKV 325).

Pensionsgrundande inkomst

De belopp som anges i ruta 03 på inkomstdeklarationen (lön, förmåner, sjukpenning m.m.) är i regel

inkomster som är pensionsgrundande för mottagaren av ersättningen eller förmånen. Läs mer på s. 9.

Arbetsgivaravgifter

På de belopp som anges i ruta 03 på inkomstdeklarationen ska arbetsgivaren/utbetalaren i regel betala socialavgifter, dvs. *arbetsgivaravgifter*.

Egenavgifter

Undantagsvis är du själv skyldig att betala socialavgifter (*egenavgifter*) på lön och andra förmåner (ruta 19). Detta kan bl.a. gälla inkomster från självständig verksamhet som inte är näringsverksamhet. Det vanligaste är hobbyverksamhet. Det kan också gälla ersättning från privatpersoner i vissa fall om ersättningen understiger 10 000 kr under året. Se "Egenavgifter under tjänst", s. 24.

Lön, förmåner, sjukpenning m.m.

Inkomster (kontanta ersättningar eller förmåner in natura) i samband med anställning, uppdrag, tillfälligt arbete m.m. är skattepliktiga och ska redovisas som inkomst av tjänst i ruta 03 på Inkomstdeklaration 1. Det kan vara exempelvis lön, arvode, sjuklön/sjukpenning, uppdragsinkomster m.fl. Alla kontanta inkomster ska redovisas med bruttosumman, dvs. före avdrag för preliminär skatt, intresseavdrag, avdrag för ersättning till arbetsgivaren för bilförmån och liknande.

Ersättningar som jämställs med lön är bl.a.:

- *Avgångsvederlag*. Se vidare "Avgångsbidrag och dylikt", s. 22.
- *Beklädnadsersättning*.
- *Dagpenning* som betalas ut av Försäkringskassan under repetitionsövning.
- *Drickspengar*. Inkomst av drickspengar ska redovisas med faktiskt intjänat belopp.
- *Ersättning vid endagsförrättning* (tjänsteresa utan övernattnings). Se även s. 19.
- *Ersättning för resor mellan bostad och arbetsplats*. Se vidare "Resor till och från arbetet", s. 26.
- *Ersättning till idrottsutövare*. Se vidare s. 16.
- *Forskarstipendium* (Marie Curie-stipendium) som har betalats ut från en svensk utgivare. Om utgivaren är utländsk, se vidare "Egenavgifter under tjänst", s. 25.

- *Förmån av värdepapper som aktier, obligationer eller personaloptioner*, se s. 14.
- *Den del av utbetalad bilersättning som är högre än avdragsgillt schablonbelopp*
 - för resa i tjänsten med egen bil, se "Bilersättning", s. 18.
 - för tjänsteresa med förmånsbil, se "Bilersättning", s. 18.
- *Den del av traktamentsersättningen som är högre än avdragsgilla schablonbelopp* (maximibelopp/normalbelopp), se s. 19.
- *Uppdragsinkomster* av tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär eller konstnärlig verksamhet eller inkomster av andra tillfälliga uppdrag.

Ersättningar som är undantagna från beskattning:

- *Stipendium* som mottagaren fått för sin utbildning. Skattefriheten gäller även stipendier som är avsedda för andra ändamål och som inte betalas ut periodiskt (dvs. under mer än två år) och inte är ersättning för arbete som har utförts eller ska utföras för utbetalaren.
- *Totalförsvarspliktiga familjebidrag (med undantag för näringsbidrag)*. Skattefriheten gäller också den totalförsvarspliktiga kontantersättning, t.ex. dagärsättning under grundutbildning och andra förmåner under tjänstgöringen.

Delägare i *enkelt bolag, handelsbolag, kommanditbolag eller partrederi* som har haft intäkt från bolaget eller rederiet ska redovisa intäkten i den förvärvskälla (näringsverksamhet, kapital) som bolagets eller rederiets inkomst avser.

Utlandstjänstgöring

Lön eller med lön jämförbar förmån som du fått på grund av anställning som innebär att du vistas utomlands är i princip skattepliktig. Det finns undantag. I följande fall är inkomsten inte skattepliktig i Sverige:

- Vistelsen utomlands under anställningen har varat minst sex månader och inkomsten har beskattats i arbetslandet enligt landets lagstiftning eller de skatteavtal som gäller.
- Vistelsen utomlands under anställningen har varat minst ett år i samma land, även om inkomsten har inte beskattats i arbetslandet på grund av lagstiftning eller administrativ praxis i det landet. Du ska vidare ha innehaft anställningen hos annan än svenska staten, svensk kommun eller församling eller svenskt landsting. Skattebefrielse kan bli aktuell när det gäller statlig och kommunal tjänsteexport.

För ytterligare information om sexmånaders- och etårsregeln, se broschyren "Ska du betala skatt i Sverige när du arbetar utomlands?" (SKV 339).

Observera, om du inte tillhör svensk socialförsäkring ska du deklarera inkomsten i ruta 16 (i stället för ruta 03). Läs mer på s. 22 under rubriken "Andra inkomster som inte är pensionsgrundande".

Förmåner

Förmåner som lämnas i annat än kontanter ska i likhet med kontanta ersättningar deklareras i ruta 03.

Utgivaren av förmånen ska *dels* bedöma om förmånen är skattepliktig, *dels* beräkna förmånsvärdet. På kontrolluppgiften ska utgivaren dessutom ange värdet på förmånen, uttryckt i kronor. Hur skattepliktiga förmåner ska värderas kan du läsa om nedan under rubriken "Skattepliktiga förmåner". Om du anser att det förmånsvärde som tagits upp på kontrolluppgiften bör bestämmas till ett annat belopp ska du begära detta i din inkomstdeklaration.

Alla förmåner är i princip skattepliktiga. Från denna huvudregel finns undantag. Vissa förmåner är undantagna från beskattning enligt särskilda regler i inkomstskattelagen. En undantagsregel av mer generell karaktär är personalvårdsförmåner. Med personalvårdsförmån avses förmån av mindre värde som inte är en direkt ersättning för utfört arbete utan består av enklare åtgärder, för att skapa trivsel i arbetet eller lämnas på grund av sedvänja i den verksamhet det är fråga om. En förutsättning för skattefrihet är bl.a. att förmånen riktar sig till hela personalen. Med hela personalen menas samtliga anställda oavsett anställningsvillkor.

Till personalvårdsförmåner räknas bl.a. förfriskningar och annan enklare förtäring i samband med arbetet som inte kan anses som måltid. Hit räknas också möjlighet till enklare slag av motion och annan friskvård.

Skattefria förmåner

Följande förmåner är skattefria under vissa förutsättningar:

- fri försäkring som avser reseskydd under tjänsteresa
- förmåner av begränsat värde – arbetsredskap
- fria arbetskläder och fri uniform
- personalvårdsförmåner
- personalrabatter
- gåvor till anställda
- fri utbildning vid omstrukturering
- fri hälso- och sjukvård, som inte är offentligt finansierad
- fri hälso- och sjukvård utomlands och läkemedel vid vård utomlands
- fri tandvård i vissa fall
- fri vaccination
- fri företagshälsovård
- rehabilitering
- fri grupplivförsäkring
- fri gruppsjukförsäkring
- fri resa i vissa fall
- fri kost i vissa fall.

Skattepliktiga förmåner

Skattepliktiga förmåner ska i regel värderas till marknadsvärdet inkl. moms, vilket är det pris man normalt får betala på orten för varan eller tjänsten.

För värdering av vissa förmåner (kost och bil) används schabloner.

Till skattepliktiga förmåner räknas bl.a. nedanstående förmåner:

- kostförmån
- bostadsförmån
- bilförmån
- förmån av fritt och delvis fritt drivmedel
- förmån av fri parkering
- förmån av fri semesterbostad i Sverige och utlandet
- förmån av fri hälso- och sjukvård som är offentligt finansierad
- förmån av fri tandvård
- förmån av fria läkemedel
- reseförmån
- vinster i form av resor eller varor
- förmån av husarbete (hushållsarbete och ROT-arbete)
- lånedator/hem-pc
- förmån av fri telefon, fri TV-avgift, tidning eller tidskrift
- förmånliga lån.

Netto- eller bruttoavdrag

Om du betalar för en skattepliktig förmån ska förmånsvärdet sättas ned med det belopp som du betalat. För att du ska anses ha betalat för en skattepliktig förmån krävs att betalningen har skett av nettolönen, antingen genom kontant betalning till arbetsgivaren eller genom att arbetsgivaren gör ett avdrag från din nettolön. En sänkning av den kontanta bruttolönen innebär inte att du kan anses ha betalat för en förmån. Om arbetsgivaren har gjort ett bruttolöneavdrag, som är vanligt i samband med tillhandahållande av lånedator till anställda är det lönen efter lönesänkningen som ska ingå i det sammanlagda kontanta lönebeloppet som ska deklarerar i ruta 03.

För närmare information om värdering av förmåner, se Skatteverkets meddelande (SKV M 2008:23) om vissa förmåner.

Kostförmån

Fri kost är en skattepliktig förmån oavsett om den erhålls fortlöpande eller endast vid särskilda tillfällen, exempelvis under tjänsteresa/tjänsteförrättning, tjänstgöring på annan ort, kurser, konferenser, studieresor e.d. Det finns undantag från denna regel. Förmånen av fri kost är i vissa fall skattefri, t.ex. kost i samband med representation.

Fri kost värderas schablonmässigt. För inkomståret 2009 har följande skattepliktiga schablonvärden för fri kost fastställts.

Fri kost	Förmånsvärde i kr
En fri måltid om dagen (lunch eller middag)	74
Helt fri kost (minst tre måltider)	185
Fri frukost	37

Bostadsförmån

Vid inkomsttaxeringen ska värdet av förmån av fri bostad beräknas efter det hyrespris som gäller på orten, marknadsvärdet. På kontrolluppgiften har arbetsgivaren fyllt i det värde av bostadsförmånen som han använt vid beräkning av skatteavdrag och arbetsgivaravgifter. Om marknadsvärdet är högre eller lägre än värdet på kontrolluppgiften ska du ta upp bostadsförmånens marknadsvärde i din deklaration.

Förmån av fritt eller delvis fritt garage räknas inte in i värdet av bostadsförmånen utan värderas för sig till marknadsvärdet. Detta gäller både varm- och kallgarage.

För anställd som har sjöinkomst vid anställning ombord på svenskt fartyg är förmånen av fritt logi ombord undantagna från beskattning.

Fri bostad och kost i privat hem

Värdet av bostadsförmån och kostförmån som en fysisk person får av en annan fysisk person och som ges ut i dennes hushåll ska beräknas till följande belopp. Bestämmelserna tillämpas exempelvis på barnflickor och au-pairflickor som bor hos den familj där de tjänstgör.

Bostadsförmån	600 kr för hel kalendermånad
Bostadsförmån	20 kr per dag för del av kalendermånad
Kostförmån	50 kr för två eller flera måltider per dag
Kostförmån	0 kr för en måltid per dag

Bilförmån och förmån av fritt drivmedel

Både värdet av bilförmånen och värdet av förmånen av fritt drivmedel ska du deklarerar i ruta 03 på inkomstdeklarationen. Arbetsgivaren ska värdera bilförmånen respektive förmånen av fritt drivmedel var för sig. På kontrolluppgiften har arbetsgivaren i ruta 14–17 redovisat vissa uppgifter som har betydelse för beräkningen av bilförmånsvärdet. Med detta underlag kan du kontrollera att värdet av bilförmånen och värdet av det fria drivmedlet är rätt beräknat och ingår med rätt belopp i det lönebelopp som är förtryckt i ruta 03 på inkomstdeklarationen.

På www.skatteverket.se finns ett hjälpprogram för att räkna ut bilförmånsvärdet.

Från och med inkomståret 2002 har – vid beräkning av bilförmån – termen årsmodell ersatts med begreppet bilmodell. Med bilmodell menas bilens märke, variant och tillverkningsår. Begreppet bilmodell gäller bilar som tillverkats från den 1 januari 2002. Tillverkningsåret bestämmer numera valet av nybilsprislista. En bils tillverkningsår framgår av bilens registreringsbevis.

Enligt särskilda övergångsregler ska bilar som tillverkats och introducerats under inkomståret 2001 eller tidigare följa de äldre reglerna. Vissa bilar som tillverkades under hösten 2001 salufördes som 2002 års modell. Som nybilspris för dessa bilar ska priset för 2001 användas.

Värdet av fri och delvis fri bil (bilförmån) exklusive drivmedel beräknas efter en schablon. Om det ingår fritt drivmedel för privat körning i bilförmånen, ska förmånen av det fria drivmedlet värderas för sig till marknadsvärde multiplicerat med 1,2.

Vid beräkning av förmånsvärdet ska arbetsgivaren ta hänsyn till eventuell *nedsättning* av värdet, vilket kan bli aktuellt

- vid förmån av miljöanpassad bil (se nedan)
- vid omfattande tjänstekörning (minst 3 000 mil), nedsättning till 75 procent

- när förmånsbilen har använts under endast en del av året.

Förmånsvärdet ska också sättas ned om du har betalat för att få använda förmånsbilen för privata resor. Om det finns synnerliga skäl kan du få *justering* av förmånsvärdet vid taxeringen. Efter beslut av Skatteverket kan även arbetsgivaren få underlaget för arbetsgivaravgifter och skatteavdrag justerat om det finns förutsättningar för detta. Arbetsgivaren ska i sådant fall ange det justerade värdet på kontrolluppgiften.

Anser du att det bilförmånsvärde som anges på kontrolluppgiften är fel, ska du själv begära ändring i din deklaration.

Nedsättningsreglerna för miljöanpassade förmånsbilar är förmånligare än för andra förmånsbilar. För elbilar, elhybridbilar och gasdrivna bilar (ej gasol), t.ex. naturgas eller biogas justeras värdet till en nivå som motsvarar 60 % av förmånsvärdet för närmast jämförbara bil utan sådan miljöanpassad teknik. Nedsättningen får dock inte överstiga 16 000 kr för helt år. För bilar som drivs med alkohol (etanol eller metanol) bestäms värdet till en nivå som motsvarar 80 % av förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Nedsättningen i dessa fall får inte överstiga 8 000 kr för helt år. Reglerna om nedsättning av miljöanpassade förmånsbilar, är tidsbegränsade och gäller t.o.m. 2011.

I fråga om skatteplikt och avdragsrätt när förmånshavaren själv betalar allt drivmedel för tjänstekörning och sedan får ersättning av arbetsgivaren, se under rubriken "Bilersättning" på s. 18 och "Resekostnader" på s. 28.

I bilförmånsvärdet ingår resor till och från arbetet. Har du använt förmånsbilen för resor mellan bostaden och arbetsplatsen eller för resor i samband med tillträddande eller frånträddande av anställning eller uppdrag har du rätt till avdrag för dina utgifter under samma förutsättningar som gäller för resor med egen bil. Avdraget är dock begränsat till utgifterna för drivmedel, schablonmässigt beräknat till 6:50 kr per mil för dieselolja och 9:50 kr per mil för annat drivmedel (t.ex. bensin eller etanol). Likaså har du – under vissa förutsättningar – rätt till avdrag för skäliga utgifter för hemresor med förmånsbilen (en hemresa per vecka) när du på grund av ditt arbete vistas på annan ort än den där du eller din familj bor.

För närmare information om värdering av bilförmån, se Skatteverkets meddelande (SKV M 2008:18) om värdering av bilförmån.

I Skatteverkets författningssamlingar finns förteckningar på nybilspriser enligt följande:

- bilar med tillverkningsår 2009 (SKVFS 2009:25)

- bilar med tillverkningsår 2008 (SKVFS 2008:18)
- bilar med tillverkningsår 2007 (SKVFS 2007:18)
- bilar med tillverkningsår 2006 (SKVFS 2006:25)
- bilar med tillverkningsår 2005 (SKVFS 2005:16)
- bilar med tillverkningsår 2004 (SKVFS 2004:37)
- bilar med tillverkningsår 2003 (RSFS 2003:31)
- bilar med tillverkningsår 2002 (RSFS 2002:29)
- bilar med årsmodell före 2002 (RSFS 2001:23)

Gå in på www.skatteverket.se för att beräkna bilförmånsvärde.

Trängselskatt vid privata resor med förmånsbil

Om arbetsgivaren har betalat trängselskatt för dina resor mellan bostad och arbetsplats eller övriga privata resor med förmånsbil ska du inte beskattas särskilt för detta. Förmånen av trängselskatt ingår i det schablonmässiga bilförmånsvärdet.

Fri garage- och parkeringsplats

Om du har *bilförmån* och har fri parkering vid arbetsplatsen, så beskattas inte förmånen av fri parkering särskilt. Detta gäller oavsett om du använder förmånsbilen i tjänsten eller enbart privat.

Förmån av fri parkering i anslutning till arbetsplatsen för dig med *egen bil* är i princip en skattepliktig förmån. Detta gäller oavsett om du har tillgång till egen parkeringsplats eller endast kan välja plats i mån av tillgång. Förmånen värderas till marknadsvärdet, dvs. vad det hade kostat dig att själv betala för motsvarande parkering. I vissa fall ska något förmånsvärde inte beräknas. Så kan vara fallet om arbetsgivaren har behov av garage eller uppställningsplats för bilen. Ett sådant behov kan vara att bilen används regelmässigt i tjänsten.

För att beräkna värdet av fri parkeringsplats på grund av att bilen används regelmässigt i tjänsten kan vägledning hämtas från reglerna om bilavdrag vid resor mellan bostad och arbetsplats när kravet om tidsvinst inte är uppfyllt (se "Resor till och från arbetet", s. 26). Tillämpat på förmånen av fri parkeringsplats vid arbetsplatsen för anställd med egen bil som används i tjänsten blir förmånen skattefria om den anställda använt den egna bilen i tjänsten minst 300 mil och mer än 160 dagar för år räknat. Har den anställda använt bilen i tjänsten färre dagar än 160 men minst 60 dagar på ett år och dessutom kört minst 300 mil i tjänsten, kan förmånen av fri parkering beräknas till ett värde som motsvarar det antal dagar som bilen inte använts i tjänsten.

Fritt garage e.d. vid den anställdes bostad är en skattepliktig förmån, såvida inte den anställda visar att arbetsgivaren har behov av garaget e.d. Detta gäller både egen bil och förmånsbil.

Uthyrning av bostad, garage m.m. till arbetsgivaren

För uthyrning av privatbostad, eller del av privatbostad, däri inbegripet garage eller bilupställningsplats, som ingår i eller tillhör bostaden, gäller särskilda regler. Se vidare s. 40. Det som sägs där om att ersättningen är inkomst av kapital gäller även när uthyrning sker till arbetsgivaren, om denne har behov av det hyrda utrymmet och hyran är marknadsmässig. Om dessa förutsättningar inte är uppfyllda ska ersättningen redovisas som inkomst av tjänst.

Förmån av husarbete

Förmån av hushållsarbete (till exempel städning, tvättning, trädgårdsskötsel eller barnpassning) och förmån av ROT-arbete (ROT = reparation och underhåll, om- och tillbyggnad) värderas till marknadsvärdet. I förmånens värde ska man räkna in utgifter för material, utrustning och resor, i de fall sådana utgifter förekommer. Förmånen av husarbete ska ingå i det förtryckta beloppet vid ruta 03 på inkomstdeklarationen. Du som har fått en skattepliktig förmån av husarbete har, under vissa förutsättningar, rätt till skattereduktion för husarbete. Underlaget för skattereduktionen är förtryckt på inkomstdeklarationen.

Observera att underlaget för skattereduktion inte alltid motsvarar värdet av förmånen av husarbete. I underlaget för skattereduktion får man inte ta med kostnader för material, utrustning och resor, trots att sådana kostnader ska beaktas vid värderingen av förmånen. Om du av din nettolön betalat hela eller del av förmånens värde ska förmånens värde reduceras med betalat belopp, medan underlaget för skattereduktion anges utan reducering. Läs mer under rubriken "Skattereduktioner" på s. 56.

Anställdas förvärv av värdepapper

Om en person pga. sin anställning fått förvärva värdepapper från sin arbetsgivare eller från ett annat bolag i samma koncern utan kostnad eller till ett pris som understiger marknadsvärdet, är förmånen skattepliktig och ska redovisas som inkomst av tjänst.

Förmånen att få förvärva aktier på förmånliga villkor är emellertid undantagen från beskattning om följande förutsättningar är uppfyllda:

- andra än dels bolagets anställda och aktieägare, dels anställda och aktieägare i andra bolag i samma koncern har vid erbjudande samtidigt förvärvat aktier på samma villkor,
- det sammanlagda aktieförvärvet från dels bolagets anställda och aktieägare, dels anställda och aktieägare i andra bolag i samma koncern får inte ha överstigit 20 % av det totala antalet utbudna aktier och
- den anställda har på grund av anställningen inte förvärvat aktier för mer än 30 000 kr.

Beräkningen ska omfatta sådana aktier för vilka en aktieägare avyttrar sin företrädesrätt att förvärva aktier till andra än de anställda och aktieägarna. Detta gäller även förvärv av konvertibla skuldebrev, vinstandelsbevis, skuldebrev förenade med option och liknande värdepapper som ger innehavaren en rätt att förvärva aktier.

Med anställda jämföras i detta sammanhang styrelseledamöter och styrelsesuppleanter.

Personaloptioner

Personaloptioner är en speciell typ av incitamentsprogram som riktar sig till anställda inom ett företag eller en företagsgrupp. En personaloption är inte ett värdepapper i sig utan en rättighet för den anställda att i framtiden kunna förvärva värdepapper (oftast aktier) till ett i förväg fastställt lösenpris eller i övrigt på förmånliga villkor.

Personaloptioner erhålls ofta gratis och har lång löptid. De kännetecknas av att de är förenade med förfoganderättsinskränkningar. Exempel på sådana villkor är att rättigheten

- har en intjänandetid/kvalifikationstid som medger utnyttjande efter viss tid
- inte kan överlåtas
- förfaller när anställningen upphör.

Beskattningstidpunkten för personaloptioner inträder vid det faktiska utnyttjandet av optionerna till förvärv av värdepapper eller när optionerna överlåts.

Förmånsvärdet består av skillnaden mellan marknadsvärdet på den underliggande aktien och lösenpriset.

In- och utflyttning. Fr.o.m. den 1 januari 2009 gäller ny lagstiftning beträffande avskattning av personaloptioner. Tidigare krav på avskattning av personaloptioner vid utlandsflytt är nu slopade. Förmånen ska i stället tas upp som intäkt det beskattningsår då rätten faktiskt utnyttjas till förvärv av värdepapper eller överlåts.

Även om optionen helt eller delvis tjänats in genom anställning utomlands och optionen utnyttjas när den anställda är bosatt i Sverige, ska han beskattas i Sverige. Intern rätt och skatteavtal kan dock komma att begränsa svensk beskattning till den del förmånen tjänats in i Sverige under kvalifikationstiden.

Det är den arbetsgivare som har gjort det möjligt för den anställda att delta i optionsprogram har ansvaret att göra skatteavdrag och betala arbetsgivaravgifter. Detta gäller oavsett var den anställda är bosatt och arbetar då optionerna utnyttjas eller överlåts.

Den anställda är skyldig att i skriftlig form underrätta nämnda arbetsgivare, om att ett utnyttjande eller en

överlåtelse av optionerna har skett, senast månaden efter utnyttjandet, dock senast den 15 januari påföljande år.

Same-day-sale. Ett utnyttjande av personaloptioner som innebär att de förvärvade aktierna avyttras direkt i anslutning till utnyttjandet medför dels förmånsbeskattning under inkomst av tjänst, dels redovisning av aktieavyttringen under inkomst av kapital.

För beräkning av omkostnadsbeloppet, se under rubriken "Omkostnadsbeloppet" på s. 43–45.

Andra incitamentsprogram än personaloptioner

På vår webbplats skatteverket.se – via sökord A-Ö/ Incitamentsprogram – kan du bl.a. läsa om aktier, aktier med inskränkande villkor, aktiesparprogram, kontant bonus, konvertibla skuldebrev, optioner, RSU (Restricted Stock Units) och SARs (Stock Appreciation Rights).

Ränteförmåner

Förmån av räntefria lån eller lån där räntan understiger marknadsräntan från arbetsgivare eller uppdragsgivare beskattas som intäkt av tjänst. Ett belopp motsvarande värdet av förmånen anses som en betald ränteutgift. Beloppet ska därför dras av under inkomst av kapital. Se vidare under rubriken "Avdrag för ränteutgifter m.m.", s. 40. För närmare information om bestämmelserna kring räntefria och lågförräntade lån, se Skatteverkets meddelande (SKV M 2008:23) om vissa förmåner.

Rabatt, bonus eller annan liknande förmån

Rabatt, bonus eller annan liknande förmån, som lämnas som ersättning för arbete eller av annat skäl kan anses som ett utflöde av tjänsten, är skattepliktig. Ett undantag från denna regel är personalrabatter, som under vissa förutsättningar är skattefria.

Rabatt (s.k. trohetsrabatt), som lämnas för visad kundtrohet och som finns bl.a. inom flyg- (s.k. frequent flyer-rabatt) och hotellbranschen, är skattepliktig om den utnyttjas för privat bruk. En grundläggande förutsättning för beskattning är att mottagarens arbetsgivare eller uppdragsgivare betalat de varor eller tjänster, som ger rätt till rabatten eller att förmånen av annat skäl kan anses som ett utflöde av tjänsten. Beskattningstidpunkten inträder när förmånen (rabatten e.d.) utnyttjas.

En svensk arbetsgivare är i vissa fall skyldig att lämna kontrolluppgift om en anställd har fått en skattepliktig ersättning eller förmån från en utländsk juridisk person eller en fysisk person som är bosatt utomlands. Detta gäller om ersättningen har sin grund i den svenska anställningen och det inte finns något anställningsför-

hållande mellan den utländske utbetalaren och mottagaren. Som exempel på detta kan nämnas när en anställd hos ett svenskt företag får värdepapper på förmånliga villkor från det svenska företagets utländska moderbolag.

I fråga om trohetsrabatter och förmån eller ersättning från utlandet, ska den anställda senast månaden efter att han fått förmånen eller ersättningen, dock senast den 15 januari, skriftligen informera arbetsgivaren om vad han fått.

Företagskort (betalkort) som även får användas för privat bruk

Anställda som reser mycket i tjänsten kan ha behov av ett betalkort för betalning på hotell och restauranger osv. Många arbetsgivare förser sina anställda med sådana kort. Regeringsrätten har i en dom angett att årsavgiften för betalkort som arbetsgivaren anskaffat för tjänstebruk vid tjänsteresor inte medför någon skattepliktig förmån, även om den anställda får använda kortet privat. Betalkorten godtogs som skattefritt arbetsredskap.

Företagets mobiltelefon som används privat

För *mobiltelefon som används i tjänsten* som arbetsredskap är den fasta avgiften (abonnemangsavgiften) skattefri. Däremot är avgiften för privatsamtalen som arbetsgivaren betalar en skattepliktig förmån.

Självförvaltning

Om en hyresgäst får avdrag på sin hyra för att han utför förvaltningsuppgifter av enklare beskaffenhet på hyresfastighet inom ett öppet system för självförvaltning, är detta hyresavdrag inte skattepliktigt.

Undantaget från skatteplikt gäller endast till den del hyresavdraget inte överstiger den egna lägenhetens andel av den totala kostnaden för den eller de aktuella förvaltningsuppgifterna och under förutsättning att samtliga hyresgäster som deltar i självförvaltningen får hyresavdrag med samma belopp. Motsvarande undantag från skatteplikt gäller även för medlem i bostadsrättsförening och annan därmed jämförbar sammanlutning.

Tävlingsvinster

Vinster vid deltagande i tävlingar i t.ex. TV eller tidningar är normalt skattepliktiga om det inte rör sig om lotterier. Skatteplikt för tävlingsvinst uppkommer om det är den personliga prestationen – även om den är obetydlig – och inte slumpen som slutgiltigt är avgörande för vinsten.

Tävlingsvinst, som inte hänför sig till anställning eller uppdrag är skattefri under följande förutsättningar:

Vinsten består av annat än kontanter eller liknande (presentkort som kan bytas mot pengar, check o.d.). Om vinsten består av annat än minnesgåvor (medaljer, plaketter o.d.) får värdet inte överstiga 0,03 prisbasbelopp avrundat till närmaste hundratal kronor (1 300 kr för inkomståret 2009). Beloppsgränsen bedöms vid varje tillfälle.

Idrottsutövares ersättningar

I fråga om ersättningar m.m. i samband med idrottslig verksamhet, se Skatteverkets meddelande (SKV M 2008:22) om beskattning av idrottsersättningar. Informationen gäller utövare av idrottslig verksamhet. Hit räknas även tränare, instruktörer, materialförvaltare, lagledare, domare, linjemän och tävlingsfunktionärer.

Följande ersättningar ska du deklarera som inkomst:

- All kontant ersättning som du uppbär till följd av den idrottsliga verksamheten som t.ex. prispengar, segerpremier, fickpengar, träningsersättningar, ersättningar för förlorad inkomst, ersättningar eller bidrag för inköp av personlig egendom som bostad och möbler, ersättning från företag, t.ex. i form av sponsorbidrag i utbyte mot reklam eller liknande. Även engångsbelopp, s.k. övergångssumma, som förening eller annan betalat till en spelare för att ansluta denne till föreningen är skattepliktig inkomst.
- Presentkort ska du redovisa till sitt fulla värde. Även värdekuponger o.d. är skattepliktig inkomst. Detsamma gäller nyttovaror. Värdet ska vara marknadsvärdet, dvs. motsvara vad det skulle ha kostat dig själv att skaffa varan eller föremålet ifråga.
- Ersättningar som rubriceras som stipendier o.d. är skattepliktiga om de har ett direkt samband med den idrottsliga verksamheten och utgör ersättning för utförd prestation.
- Andra skattepliktiga förmåner som bilförmån, fri eller subventionerad bostad, fri eller subventionerad kost, fri beklädnad och fria semesterresor deklarerar enligt de vanliga regler som gäller för inkomst av tjänst.
- Ersättning för kostnader i samband med den idrottsliga verksamheten är i regel skattepliktig inkomst.

Traktamentsersättning på den vanliga verksamhetsorten eller utan samband med övernattnings ses som lön, inte som kostnadsersättning. Vissa kostnadsersättningar behöver du inte redovisa i deklarationen, se "Kostnadsersättningar", s. 18.

Från beskattning undantas sedvanliga priser i form av medaljer, plaketter, bägare, pokaler, tallrikar o.d. som har karaktär av *minnesföremål*.

Skattefriheten i vissa fall för andra tävlingsvinster (se s. 15 under "Tävlingsvinster") gäller även idrotts-

utövare. Har idrottsutövaren av t.ex. en förening eller en fabrikant fått idrottsredskap för att användas i den idrottsliga verksamheten, är värdet av dessa redskap inte skattepliktig inkomst.

I vissa fall ska idrottsinkomster deklarerar i ruta 16 på deklarationsblanketten. Se "Andra inkomster som inte är pensionsgrundande", s. 22. Redogörelse för avdrag i idrottsverksamhet lämnas på s. 31–32.

Jämför även s. 23 under "Hobby" beträffande tävlingsvinster vid t.ex. hästkapplöpningar som i regel är skattepliktiga för hästarnas ägare som inkomst av hobby eller näringsverksamhet.

Ersättning vid sjukdom, arbetslöshet, utbildning

Skattepliktiga ersättningar

Följande *ersättningar i samband med sjukdom m.m.* är skattepliktiga och ska redovisas i ruta 03 på din inkomstdeklaration om de grundar sig på förvärvsinkomst på grund av tjänst.

- Sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen om allmän försäkring.
- Sjukpenning enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, lagen om arbetsskadeförsäkring, lagen om statligt personskadeskydd m.m.
- Ersättning enligt lagen om sjuklön.
- Smittbärappenning enligt lagen om ersättning till smittbärare.
- Ersättningar enligt andra lagar eller författningar vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller i samband med militärtjänstgöring.

Sjukpenning, rehabiliteringspenning och smittbärappenning som grundar sig på inkomst av näringsverksamhet ska inte redovisas som inkomst av tjänst utan som inkomst av näringsverksamhet.

Sjukersättning och aktivitetsersättning enligt lagen om allmän försäkring är inkomst av tjänst. Inkomstgrundad sådan ersättning redovisas i ruta 03 på din inkomstdeklaration. Sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning redovisas i ruta 14.

Beträffande arbets- och yrkesskadelivränta, se s. 21–22.

Följande *ersättningar i samband med vård* är skattepliktiga och ska redovisas i ruta 03 på din inkomstdeklaration.

- Föräldrapenning enligt lagen om allmän försäkring.
- Ersättning enligt lagen om ersättning och ledighet för närståendevård.

- Vårdbidrag (utom den del av bidraget som är ersättning för merutgifter) enligt lagen om handikapp-ersättning och vårdbidrag.

Skattepliktig inkomst av tjänst med redovisning i ruta 03 på din inkomstdeklaration är också *ersättning i samband med arbetslöshet* i följande fall.

- Dagenpenning från svensk arbetslöshetskassa.
- Aktivitetsstöd som betalas ut enligt bestämmelser som beslutats av regeringen eller av statlig myndighet till den som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och till andra som är likställda med dem när det gäller rätt till sådant stöd.

Bland *studiestöd* finns både skattepliktiga och skattefria ersättningar/bidrag. Följande ersättningar är skattepliktig inkomst av tjänst.

- Utbildningsbidrag för doktorander.
- Ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF).

För information om skattefria ersättningar/bidrag, se nedan under "Skattefria ersättningar".

Ersättning från avtalsgruppsjukförsäkring (AGS) för förlorad arbetsförtjänst är skattepliktig inkomst. Beträffande förtidspension från AGS, se "Allmän pension och tjänstepension", s. 20. Beträffande avgångsbidrag o.d., se s. 22.

Ersättning från avtalsförsäkringen trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) är skattepliktig om den avser förlorad inkomst av skattepliktig natur eller livränta. Ersättning för faktisk inkomstförlust och ersättning i form av periodiserad livränta jämföras med lön. Beträffande engångsbelopp för förlorad framtida inkomst, se "Avgångsbidrag och dylikt", s. 22. Från TFA utbetalas även vissa skattefria ersättningar, t.ex. avseende kostnader vid omskolning, som inte ersätts från annat håll. Du får inte dra av kostnader som täcks av skattefri ersättning från TFA.

Ersättningar som utbetalas från bl.a. Trygghetsrådet (Svenskt Näringsliv och PTK) hanteras som om de hade utbetalats av arbetsgivare direkt, dvs. som lön och i vissa fall kostnadsersättning. Undantag AGE, se "Avgångsbidrag och dylikt", s. 22.

Om *ersättning på grund av försäkring eller på annat sätt* avser förlust av lön eller annan förmån i tjänsten är ersättningen vanligtvis ett "utflöde ur tjänst". Ersättningen jämföras i sådant fall med lön.

Ersättning, även i annan form än livränta, som utbetalats *på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst*, beskattas. Undantag gäller för ersättning som avser sjukvårds- eller läkarkostnader i vård som inte är offentligt finansierad. För att en sjuk- och olycksfallsförsäkring ska anses ha tagits i samband med tjänst fordras att detta anmälts till

försäkringsgivaren och att arbetsgivaren ska betala premierna för försäkringen.

Skattefria ersättningar

Utvecklingsersättningar till ungdomar enligt lagen om arbetsmarknadspolitiska program är inte skattepliktiga.

Ersättningar och förmåner, som getts ut den 1 juli 2009 och därefter, till *utstationerad personal vid Europaskolorna* är inte skattepliktiga.

Undantagna från beskattning är vidare följande *stöd och bidrag*.

- *Studiestöd* enligt studiestödslagen.
- *Bidrag* som administreras av Specialpedagogiska skolmyndigheten för
 - kortare studier om funktionshinder
 - kortare studier på grundskole- eller gymnasienivå som är särskilt anpassade för personer med funktionshinder
 - studier inom vuxenutbildningen för utvecklingsstörda.
- Bidrag som administreras av Sametinget för kortare studier i alfabetisering i samiska.
- *Bidrag* (beslutade före 1 januari 2008) till studerande vid korttidsstudier som får fördelas av Landsorganisationen i Sverige eller Tjänstemännens Centralorganisation med stöd av lagen om överlämnande av förvaltningsuppgifter inom Utbildningsdepartementets verksamhetsområde, Socialstyrelsens institut för särskilt utbildningsstöd eller Sametinget.
- *Stöd* som avser ersättning för utgifter för nattlogi eller resor m.m. om det lämnas till deltagare i
 - arbetslivsinriktad rehabilitering,
 - arbetsmarknadsutbildning,
 - arbetspraktik,
 - jobb- och utvecklingsgarantin, om insatsen består i annat än stöd till start av näringsverksamhet,
 - ungdomsinsatser,
 - förberedande insatser, eller
 - projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning.

Detta gäller även sådant stöd som lämnas till deltagarens ledsagare eller till elever med funktionshinder vid utbildning i grundskola, gymnasieskola eller motsvarande utbildning.

Till beskattning ska inte heller tas upp *statliga bidrag* för resor, kost eller logi eller merutgifter på grund av funktionshinder som lämnas till elever i utbildning för döva eller hörselskadade eller i utbildning som är speciellt anpassad för svårt rörelsehindrade ungdomar (Rh-anpassad utbildning).

Skattefria bidrag innebär att avdrag inte får göras för de utgifter som bidraget är avsett att täcka. Detsamma

gäller om du fått ersättning från Försäkringskassan för merutgifter för resor mellan bostad och arbetsplats i stället för sjukpenning.

Ersättning som i annan form än livränta och sjukpenning betalas ut enligt lagen om yrkesskadeförsäkring är skattefri.

Skatteplikt föreligger inte för *handikappersättning* eller för *assistansersättning* som betalas ut till person med svåra funktionshinder. Om den funktionshindrade avlönar en personlig assistent gäller vanliga regler för skatt och arbetsgivaravgifter på lönen. Avdrag får inte göras för utbetald lön eller arbetsgivaravgifter på lönen. Även *hemsjukvårdsbidrag* och *hemvårdsbidrag* som betalas ut av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande är skattefritt. Bidrag till vissa handikappade ägare av motorfordon är skatte-

fritt. Undantag kan gälla för näringsidkare. Om du pga. sjukdom beräknat avdrag för kostnader för resor mellan bostad och arbetsplats med ledning av faktiska kostnader ska du ta hänsyn till bidraget, se ”Resor till och från arbetet”, s. 26.

Vårdnadsbidrag enligt lagen om kommunalt vårdnadsbidrag är inte skattepliktigt.

Allmänt barnbidrag och *förlängt barnbidrag* är inte skattepliktig inkomst.

Flyttningsbidrag som lämnas av en arbetsmarknadsmyndighet är skattefritt.

Ersättning, som utbetalas till en arbetstagare som indragits i *arbetskonflikt*, beskattas inte om ersättningen betalas ut av en organisation som arbetstagaren tillhör.

Kostnadsersättningar

Skattepliktiga kostnadsersättningar

Ersättningar för kostnader i tjänsten (kostnadsersättningar) är i regel skattepliktiga men räknas inte in i den pensionsgrundande inkomsten. Dessa ersättningar ska därför deklareras i ruta 05. Avdrag medges för faktiska kostnader, i vissa fall beräknade enligt schablon.

Exempel på kostnadsersättningar som du ska redovisa med det belopp du fått:

- telefonersättning för samtal i tjänsten
- ersättning för arbetsmaterial
- omkostnadsersättning vid vård i familjehem (se vidare nedan)
- felräkningspengar.

Under förutsättning att arbetsgivaren har markerat med ett kryss på kontrolluppgiften att ersättning har betalats ut, behöver du inte redovisa följande kostnadsersättningar i deklarationen:

- Ersättning för resa i tjänsten med allmänna transportmedel, hyrbil eller taxi, motsvarande dina utlägg.
- Ersättning för logi under tjänsteresa, motsvarande dina utlägg.
- Traktamentsersättning vid tjänsteresa med övernattnings utanför den vanliga verksamhetsorten som inte överstiger de avdragsgilla schablonbeloppen.
- Ersättning som inte överstiger schablonbeloppet (18:50 kr milen) för resa i tjänsten med egen bil.
- Ersättning för trängselskatt vid tjänsteresa med egen bil.
- Ersättning för resa i tjänsten med förmånsbil som inte överstiger schablonbeloppen (6:50 kr per mil för

kostnad för diesel och 9:50 kr per mil för kostnad för övriga drivmedel, t.ex. bensin eller etanol).

Om ersättningen även i andra fall avser endast ett utlägg, t.ex. för material som du har köpt in för arbetsgivarens räkning, och kvittot kan anses vara företagets verifikation, är utgiften att anse som företagets, inte din. Företagets betalning av ditt utlägg ska i ett sådant fall inte redovisas i deklarationen.

I de fall du inte deklarerar ersättningen får du inte heller göra avdrag för de utgifter som ersättningen avser.

Bilersättning

Ersättning för resor i tjänsten med *egen bil* behöver du inte deklarerar om ersättningen uppgått till högst 18:50 kr per mil och arbetsgivaren med kryss på kontrolluppgiften har angett att ersättning betalats ut. Du får då inte göra något avdrag.

Om bilersättning som understiger 18:50 kr per mil har betalats ut måste ersättningen deklareras för att du ska kunna göra avdrag med 18:50 kr per mil. Se ”Resekostnader”, s. 28.

Observera! Om du fått bilersättning som överstiger 18:50 kr per mil ska den del av ersättningen som överstiger 18:50 kr deklareras som lön i ruta 03. Beloppet ska ingå i den kontanta lönen, som är förtryckt i inkomstdeklarationen. Du behöver normalt inte redovisa detta själv.

Ersättning för resor i tjänsten med *förmånsbil* behöver du inte deklarerar om du själv har betalat drivmedelskostnaden för tjänsteresan och ersättningen inte överstiger 6:50 kr per mil för kostnaden för diesel och 9:50 kr per mil för kostnaden för övriga drivmedel

(t.ex. bensin eller etanol). Om bilersättningen överstiger 6:50 respektive 9:50 kr per mil, ska det överskjutande beloppet deklarerar som lön. Se i övrigt ovan om vad som gäller för resor med egen bil.

Trängselskatt

Resor med egen bil

Har du gjort en tjänsteresa med egen bil och betalat trängselskatt? Om du har fått ersättning för trängselskatten av din arbetsgivare ska han ha markerat detta med ett kryss på kontrolluppgiften. Du ska då inte ta upp ersättningen för trängselskatt i deklarationen och inte heller göra något avdrag.

Men om du inte har fått någon ersättning från arbetsgivaren får du göra avdrag för trängselskatten. Om du samma dag gjort både tjänsteresor och privata resor med egen bil får betalningen för trängselskatten i första hand anses avse tjänsteresorna.

Ersättning från arbetsgivaren för trängselskatt i samband med resor mellan bostad och arbetsplats och andra privata resor med egen bil behandlas som lön. Ersättningen ska då ingå i det förtryckta beloppet vid ruta 03 på din inkomstdeklaration.

Resor med förmånsbil

Om du har förmånsbil och arbetsgivaren har betalat trängselskatt för tjänsteresor med förmånsbilen ska du inte beskattas för detta.

Om arbetsgivaren har betalat trängselskatt för dina resor mellan bostad och arbetsplats eller övriga privata resor med förmånsbil ska du inte beskattas särskilt för detta. Trängselskatten ingår i det schabloniserade bilförmånsvärdet.

Traktamentsersättning

Traktamente är den ersättning du får av din arbetsgivare för att täcka dina ökade levnadskostnader under en tjänstresa. Till ökade levnadskostnader räknas ökade utgifter för måltider och diverse småutgifter samt utgifter för logi.

Traktamenten är skattepliktiga. Men i de flesta fall behöver du inte redovisa ersättningen i din inkomstdeklaration och du får då inte heller något avdrag. Det gäller när din arbetsgivare enbart med en kryssmarkering på kontrolluppgiften upplyst om att du fått traktamente som inte överstiger avdragsgilla schablonbelopp.

I några fall ska du redovisa eventuell traktamentsersättning i inkomstdeklarationen och göra schablonavdrag eller avdrag för faktiska utgifter. Det kan bli aktuellt när

- du inte har fått något traktamente från din arbetsgivare för att täcka dina merkostnader
- traktamentet från arbetsgivaren är lägre än de avdragsgilla schablonbeloppen.

Du kan läsa mer om traktamenten under rubriken "Ökade levnadskostnader", s. 28.

Om du har fått traktamente som är högre än avdragsgilla schablonbelopp ska arbetsgivaren behandla den överskjutande delen som lön. Denna del ska då ingå i det lönebelopp som är förtryckt på din inkomstdeklaration (ruta 03).

Traktamente inom den vanliga verksamhetsorten eller utan samband med övernattnings ska också behandlas som lön. Du får därför inte göra något avdrag i dessa fall.

Om du har fått en kostnadsfri måltid under tjänsteresan ska du i regel beskattas för denna förmån som inkomst av tjänst.

I fråga om schablonbelopp och avdrag för ökade utgifter vid tjänsteresa, se under "Ökade levnadskostnader", s. 28.

Ersättning för vård i familjehem

Omkostnadsersättning som betalas ut för *vård i familjehem* är en skattepliktig kostnadsersättning som du ska deklarerar i ruta 05. (Arvode deklarerar som lön i ruta 03.) Du ska i normalfallet göra avdrag för utgifter med belopp motsvarande erhållen omkostnadsersättning, om ersättningen grundar sig på centralt fastställda rekommendationer. Det som nu sagts gäller även för *kontaktpersoner, kontaktfamiljer, övervakare inom kriminalvården m.fl.* Beträffande avdrag och avdragsbegränsningar, se "Vårdkostnader", s. 33.

Beträffande kostnadsersättning till *dagbarnvårdare i familjedaghem*, se nedan under "Skattefria kostnadsersättningar".

Skattefria kostnadsersättningar

I vissa fall kan kostnadsersättningar vara skattefria. Följande ersättningar ska inte tas upp i deklarationen och avdrag får heller inte göras för utgifterna, även om de överstiger ersättningen.

- Kostnadsersättning till dagbarnvårdare i familjedaghem som betalas ut av en kommun är skattefri till den del ersättningen motsvarar kostnaderna i verksamheten. Enligt Skatteverkets allmänna råd (SKV A 2008:23) bör dagbarnvårdaren anses ha kostnader motsvarande erhållen kostnadsersättning, dock högst med
 - för hel dag, mer än fem timmar, 54 kr per barn,
 - för halvdag, fem timmar eller mindre, 27 kr per barn, eller
 - per timme 6 kr per barn.
- Vissa ersättningar och förmåner som Europaparlamentet ger ut till sina ledarmöter.

- Kostnadsersättningar som avser ökade levnadskostnader m.m. från SIPRI (beträffande kontraktsanställd utländsk medborgare).
- Vissa ersättningar och förmåner till utomlands stationerad personal vid statlig myndighet.
- Ersättning från arbetsgivare eller av allmänna medel för utgifter för flyttning till den som flyttat på grund av byte av verksamhetsort. Som utgift för flyttning räknas bl.a. utgifter för emballering, packning och transport av bohag och annan egendom. Utgifter för hemresor och dubbel bosättning samt förlust vid försäljning av bostad och annan egendom räknas inte som utgift för flyttning.
- I vissa speciella fall kan ersättning för inställelseresor och arbetsresor vara skattefri. Det gäller bl.a. om den som får ersättningen inte får någon annan skattepliktig förmån eller ersättning för arbetet. Se vidare i Skatteverkets meddelande (SKV M 2008:23) om vissa förmåner, avsnitt 3.13.
- Fri resa eller kostnadsersättning för resa till eller från anställningsintervju under förutsättning att resan företagits inom EES-området. Endast den del av ersättningen är skattefri som motsvarar de faktiska utgifterna för resan eller, vid resa med egen bil, 18:50 kr per mil. Överskjutande belopp deklarerar som lön. Utgifter för resor som inte avser resa inom EES-området är inte i något fall avdragsgilla. Se fotnot på s. 30 om vilka länder som ingår i EES-området.

Utländska experter, forskare eller andra nyckelpersoner

Vissa skattelättnader finns för utländska experter, forskare och andra nyckelpersoner vid tillfälligt arbete i Sverige. Endast en person som inte är svensk medborgare kan komma ifråga för dessa skattelättnader.

Reglerna innebär att 25 % av lön, arvode eller liknande ersättning eller förmån av arbetet är undantagen från beskattning. Skattefriheten omfattar även vissa kostnadsersättningar från arbetsgivaren. Exempel på sådana är ersättning för utgifter för flyttning till och från Sverige samt utgifter för barns skolgång i grundskola, gymnasieskola eller liknande. Arbetsgivaren kan dessutom, till nyckelpersonen och den övriga familjen, betala två hemresor per person och kalenderår till tidigare hemland utan skattekonsekvenser.

Utgifter som täcks av sådana ersättningar till utländska experter m.fl. som inte ska tas upp till beskattning, får inte heller dras av.

Övriga inkomster som personen har under vistelsen här behandlas enligt vanliga regler.

För att få del av skattelättnaderna krävs ett särskilt beslut av Forskarskattenämnden, Brunnsgård 4, 111 30 Stockholm.

Allmän pension och tjänstepension

Allmän pension

Allmän pension i form av ålderspension (inkomstpension, tilläggspension, premiepension och garantipension) och efterlevandepension (omställningspension och änkepension) ska tas upp som inkomst i deklarationen.

Tjänstepension

Tjänstepension från f.d. arbetsgivare på grund av tjänstepensionsförsäkring eller i annan ordning är alltid skattepliktig. Även pension till f.d. anställds efterlevande anses som tjänstepension. Förtidspension från AGS (avtalsgruppsjukförsäkring) är skattepliktig om försäkringsfallet inträffat 1991 eller senare. Ersättning från AGS avseende förlorad arbetsförtjänst, se "Ersättning vid sjukdom, arbetslöshet, utbildning", s. 16.

Barnpension

Barnpension enligt lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn är delvis skattefri. Beräkning

av skattefri del görs för varje månad för sig. Har barnet barnpension efter en förälder är det skattefria beloppet 17 120 kr (40 % av prisbasbeloppet) för hela 2009. För barnpension efter två föräldrar under hela år 2009 är 34 240 kr (80 % av prisbasbeloppet) skattefritt. Om beloppet är större beskattas överskjutande del. På kontrolluppgiften redovisas endast den skattepliktiga delen. Annan barnpension beskattas helt.

Bostadstillägg och handikappersättning

Bostadsbidrag till barnfamiljer är skattefria. Detsamma gäller bostadstillägg till pensionärer och handikappade.

Handikappersättning är inte skattepliktig. Särskilt pensionstillägg till ålderspension som enligt lag betalas ut för långvarig vård av sjukt eller handikappat barn är inte skattepliktigt.

Privat pension och livränta

Privat pensionsförsäkring och pensionssparkonto

Belopp som betalas ut pga. pensionsförsäkring eller från pensionssparkonto är skattepliktiga. Detta gäller såväl pension till pensionsspararen som till efterlevande till denne. Även s.k. återbäring eller belopp som erhålls vid återköp av pensionsförsäkring eller vid ett förtida avslutande av pensionssparkonto anses som pension och är skattepliktiga. Återköp av pensionsförsäkring och förtida uttag från pensionssparkonto kräver som regel dispens från Skatteverket. Dispensprövningen är synnerligen restriktiv. Om det inte finns någon förmånstagare till ett pensionssparkonto och pensionsspararen avlider beskattas dödsboet för kontobehållningen per dödsdagen.

Om avdrag för privat pensionssparande, se s. 34–35.

Livränta vid sjukdom eller olycksfall

Livränta som betalas ut vid sjukdom eller olycksfall beskattas i vissa fall till reducerade belopp beroende på mottagarens ålder. Förutsättningarna är att livräntan betalas ut på grund av försäkring och att försäkringen inte tagits i samband med tjänst och inte heller är trafikförsäkring eller annan ansvarighetsförsäkring eller obligatorisk försäkring enligt lagarna om yrkesskade- och om arbetsskadeförsäkring – undantag, se punkt e) på s. 22. Uppgift om skattepliktig del av livräntan lämnas av försäkringsbolaget.

Ersättning från ansvarighetsförsäkring

Med de undantag som gäller för livränta och engångsbelopp vid personskada är ersättning som utbetalas pga. trafikförsäkring, annan ansvarighetsförsäkring eller skadeståndsförsäkring skattepliktig när den avser förlorad inkomst av skattepliktig natur eller utgår i form av livränta.

Livränta vid personskada

Livränta och engångsbelopp som utbetalas pga. personskada beskattas enligt följande. Reglerna om ackumulerad inkomst får inte användas på engångsbelopp om 60/40-regeln gäller. Se a), c) och d).

- a) Ersättning i form av direktutbetalt engångsbelopp som avser framtida förlust av skattepliktig inkomst till följd av personskada:

60 % av engångsbeloppet är skattepliktigt och 40 % är skattefritt. Får man två eller flera sådana engångsbelopp till följd av samma personskada, gäller denna

regel för varje sådant belopp. Den skattefria delen får dock inte överstiga 15 prisbasbelopp för samma skada oavsett om man fått ett eller flera engångsbelopp. För direktutbetalt engångsbelopp under inkomståret 2009 kan den skattefria delen således uppgå till högst 642 000 kr (15 x 42 800).

- b) Arbetsskadelivränta (skada fr.o.m. den 1 juli 1977):

Hela beloppet är skattepliktigt. Egenlivränta jämföras med lön.

- c) Livränta som fastställts fr.o.m. den 1 januari 1976 pga. personskada:

Om livräntan avser ersättning för förlorad inkomst av skattepliktig natur eller ersättning för förlorat underhåll ska hela livräntan deklarerar. Annan livränta beskattas inte. Vid utbyte av skattepliktig livränta mot engångsbelopp är 60 % av engångsbeloppet skattepliktigt medan resterande 40 % är skattefritt. Den skattefria delen får dock inte för inkomståret 2009 överstiga 642 000 kr. När den skattefria delen beräknas ska hänsyn tas till eventuell tidigare utbetalning av engångsbelopp pga. samma skada. Periodiserad livränta enligt trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA) jämföras med lön.

- d) Livränta som fastställts före den 1 januari 1976 pga. personskada som skett 1962 eller senare och inte avser ersättning för förlorat underhåll. Yrkesskadelivränta pga. skada som inträffat 1955 eller senare men före 1 juli 1977:

Om livräntan för inkomståret 2009 uppgått till högst 42 800 kr (ett prisbasbelopp) är halva livräntan skattefri. Har livräntan för inkomståret 2009 överstigit 42 800 kr är den skattefria delen begränsad till 21 400 kr (1/2 prisbasbelopp). Har man uppburit flera äldre livräntor, beräknar man för totalbeloppet på motsvarande sätt en skattefri del, som hänförs till de olika livräntorna i förhållande till deras storlek.

Vid utbyte av sådan äldre livränta mot engångsbelopp är lika stor del av engångsbeloppet skattefri som den skattefria delen enligt föregående stycke utgör av den årliga livräntan. Detta kan belysas med följande exempel.

Den skattefria delen av en årlig livränta på 50 000 kr är 21 400 kr (1/2 prisbasbelopp, se ovan). I procent räknat utgör denna skattefria del alltså 42,8 % av den årliga livräntan 50 000 kr. Om denna livränta har bytts ut mot ett engångsbelopp på 400 000 kr under inkomståret 2009 är därför 42,8 % av engångsbeloppet 400 000 kr, dvs. 171 200 kr, skattefritt.

På den skattepliktiga delen av ersättningen, 228 800 kr, tillämpas sedan 60/40 %-regeln, som beskrivs i punkt a) ovan. Detta innebär att endast 60 % av 228 800 kr, dvs. 137 280 kr, ska tas upp till beskattning.

Livränta avseende förlorat underhåll är helt skattepliktig. Undantag kan gälla för yrkesskadelivränta till efterlevande barn om livräntan är samordnad med barnpension.

- e) Livränta som fastställts före den 1 januari 1976 pga. personskada (försäkringsfall) före år 1962 samt yrkesskadelivränta avseende skada före år 1955:

Livräntan beskattas med reducerat belopp beroende på mottagarens ålder. Om sådan livränta byts ut mot engångsbelopp är detta skattefritt.

Övriga skattepliktiga livräntor

Beträffande övriga helt skattepliktiga livräntor gäller att de beskattas i sin helhet även vid utbyte mot engångsbelopp. Egendomslivränta, dvs. livränta som betalas ut i samband med avyttring av fast eller lös egendom, är skattepliktig inkomst av tjänst om avyttringen har skett före 1 juli 1984. Har avyttringen skett senare sker beskattning enligt reglerna för inkomst av kapital, se s. 37.

Avgångsbidrag och dylikt

Avgångsbidrag (AGB) pga. kollektiv avgångsbidragsförsäkring i AFA Försäkring räknas som skattepliktig

inkomst av tjänst. Detta gäller även för avgångsersättning från annan försäkringsanstalt eller från staten med villkor motsvarande kollektiv avgångsbidragsersättning från AFA.

Avgångsersättning (AGE), som betalas ut av TRR Trygghetsrådet enligt det s.k. Omställningsavtalet mellan Privattjänstemannakartellen (PTK) och Svenskt Näringsliv är skattepliktig.

Avgångsvederlag, dvs. ersättning i annan ordning än AGB m.m. och AGE, i samband med att anställningen upphör jämföras med lön. Avgångsvederlag är således både skattepliktigt och – till skillnad från AGB m.m. och AGE – även pensionsgrundande.

Ersättning för förlorad arbetsförtjänst är skattepliktig även om den inte utbetalas som livränta eller på grund av tjänst och oavsett om ersättningen utbetalas från försäkring eller direkt från den ersättningsskyldige.

Andra inkomster som inte är pensionsgrundande

I ruta 16 på inkomstdeklarationen deklarerar du vissa skattepliktiga inkomster av tjänst som inte är pensionsgrundande. Det kan exempelvis avse utbetalningar från vinstandelsstiftelse som inte är att jämföras med lön, vissa livräntor samt ersättningar för idrottslig verksamhet om utbetalaren är en ideell idrottsförening och ersättningen från varje utbetalare understiger ett halvt prisbasbelopp (21 400 kr inkomståret 2009) per mottagare och år.

Om du tillhör ett annat lands socialförsäkring och har fått ersättning för arbete som ska beskattas i Sverige ska ersättningen deklarerar i ruta 16. Du kan tillhöra ett annat EES-lands socialförsäkring enligt EU:s förordning 1408/71 om social trygghet eller ett land utanför EES-området med vilket Sverige har konvention om social trygghet. Se fotnot på s. 30 om vilka länder som ingår i EES-området.

Du som är född 1937 eller tidigare ska deklarerar lön och andra ersättningar i ruta 16.

Royaltyinkomster deklarerar i ruta 16, om royaltyn är ärvd och den ursprungligen räknades som inkomst av tjänst.

Socialavgifter, särskild löneskatt och allmän pensionsavgift ska inte betalas på här nämnda ersättningar.

Periodiskt understöd

Periodiskt understöd eller därmed jämförbar periodisk utbetalning ska du ta upp till beskattning om den som gett dig understödet har rätt till avdrag för beloppet. På s. 35 kan du läsa om i vilka fall en enskild givare kan göra avdrag för understöd. Dessutom är periodiska understöd från juridisk person ofta skattepliktiga.

Underhållsbidrag och underhållsstöd eller bidragsförskott till barn ska inte tas upp, varken i barnets eller vårdnadshavarens deklaration.

Inkomster som du själv ska betala egenavgifter för

Hobby

Överskott av hobbyverksamhet är skattepliktigt och inkomsten beskattas i inkomstlaget tjänst. För att skattereglerna om hobbyverksamhet ska vara tillämpliga krävs att verksamheten bedrivs varaktigt och självständigt. Det som skiljer hobby från näringsverksamhet är avsaknaden av vinstsyfte.

Inkomst av försäljning av vilt växande bär, svampar och kottar som du själv plockat är däremot skattefri om den sammanlagda inkomsten under inkomståret inte överstiger 12 500 kr. Detta gäller bara om inkomsten inte ska hänföras till näringsverksamhet eller till lön eller liknande förmån. Skattefriheten gäller t.ex. inte för den som har anlitats av någon annan för att plocka bär.

Beskattningen av hobbyverksamhet sker helt skilt från andra inkomster i inkomstlaget tjänst. Om du bedriver flera olika hobbyverksamheter beskattas dessa var för sig och får inte slås ihop eller kvittas mot varandra.

I inkomstlaget tjänst gäller kontantprincipen. Det innebär att det är inkomstårets kontanta inkomster och utgifter som ska deklarerar. Om du har sålt ett alster i slutet av år 1, men har fått betalning först i början av år 2, ska du deklarerar inkomsten i den deklaration som du lämnar år 3.

Du ska deklarerar hobbyverksamhet på blankett T2. Varje hobbyverksamhet deklarerar på en egen blankett. Överskott från en eller flera verksamheter förs in i ruta 19 på Inkomstdeklaration 1. Om du är född 1937 eller tidigare ska du föra in beloppet i ruta 16 (i stället för ruta 19), eftersom du inte ska betala några egenavgifter m.m.

En hobbyverksamhet som utvisar underskott behöver inte deklarerar.

Bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen finns inte. Du är däremot skyldig att spara anteckningar, räkningar, kvitton m.m. på ett sådant sätt att kontroll av deklarationen är möjlig. Även om resultatet utvisar ett underskott, som inte deklarerar, måste underlaget sparas om du vill göra avdrag för underskottet något av de följande fem åren.

Se även broschyren "Hobbyverksamhet" (SKV 344).

Inkomster

I princip är alla hobbyinkomster skattepliktiga. Det är vanligen fråga om inkomster som härrör från försäljning av alster som producerats i hobbyverksamheten eller varor som köpts in och förädlats och därefter sålts varvid den egna arbetsinsatsen, "förädlandet", till över-

väga del påverkat inkomsten. Även tävlingsvinster vid t.ex. hästkapplöpningar är i regel skattepliktiga för hästarnas ägare som inkomst av näringsverksamhet eller hobby. Angående näringsverksamhet, se broschyren "Skatteregler för enskilda näringsidkare" (SKV 295).

Sponsorersättning till dig som bedriver hobbyverksamhet kan under vissa förutsättningar betraktas som inkomst i hobbyverksamheten. Läs mer om sponsorersättning i broschyren "Hobbyverksamhet" (SKV 344).

På vinst som skattskyldig gör som deltagare i vadhållning vid tävlingen uttas inte någon inkomstskatt. Beträffande andra tävlingspriser, se s. 15.

Försäljning av tillgångar som använts i hobbyverksamheten beskattas däremot inte som inkomst i denna verksamhet utan enligt reglerna för kapitalvinst, se "Övriga tillgångar", s. 51–52. Det kan t.ex. vara fråga om försäljning av en maskin som har använts vid tillverkningen av alster i hobbyverksamheten.

Avdrag

Du ska göra avdrag för sådana utgifter som är att anse som kostnader för intäktens förvärvande. Beträffande hobby bör utgifterna avse verksamheten i sin helhet under inkomståret. Det är i princip tillräckligt att du har haft utgiften i och för den skattepliktiga verksamheten, även om utgiften inte givit något resultat. Utgifter för t.ex. startavgifter och resor m.m. för deltagande i idrottstävlingar är alltså avdragsgilla även vid de tillfällen deltagandet inte inbringat inkomster.

Beträffande inkomst vid plockning av *vilt växande bär, svampar och kottar* får du bara avdrag för den del av utgifterna som överstiger skattefritt belopp, dvs. 12 500 kr.

Du får inte dra av utgifter för en hobbyverksamhet från annan hobbyverksamhet eller andra tjänsteinkomster.

Eftersom kontantprincipen gäller i inkomstlaget tjänst får du bara dra av de utgifter som har betalats under inkomståret. Avdragsgilla är exempelvis utgifter för material för tillverkning av alster, foder till djur vid djuruppfödning, resor, startavgifter m.m. i samband med tävlingar. Du får inte något schablonavdrag för ökade levnadskostnader i hobbyverksamheten. Du ska i stället göra avdrag med de faktiska merkostnaderna.

När det gäller större investeringar är inte hela utgiften avdragsgill på en gång. I stället ska du göra ett s.k. förslitningsavdrag. Detta ska i princip motsvara den verkliga värdenedgången av utrustningen under året. Har

någon värdenedgång inte skett får du inget avdrag. Vid inköp av en tillgång som är utsatt för verklig värdenedgång kan du vanligtvis fördela utgiften schablonmässigt på fem till tio år och göra avdrag med 10–20 % per år. Läs mer under rubriken "Verktyg och instrument" på s. 33.

Vid senare försäljning av tillgång i hobbyverksamheten ska eventuellt förslitningsavdrag reducera omkostnadsbeloppet vid beräkning av kapitalvinst/förlust, se "Övriga tillgångar", s. 51–52.

Något avdrag för förslitning på byggnader på en privatbostadsfastighet får du inte. Däremot är reparations- och underhållsutgifter på byggnad, när utgifterna är direkt hänförliga till den på fastigheten bedrivna hobbyverksamheten, avdragsgilla. Beträffande avdrag för räntekostnader, se "Avdrag för ränteutgifter m.m.", s. 40.

Underskott

Om summan av dina inkomster efter avdrag för utgifter utvisar ett underskott får du inte dra av detta mot någon annan inkomst. I stället får du spara underskottet upp till fem år efter inkomståret och dra av det från eventuellt kommande överskott av samma hobbyverksamhet. Om du inte har haft överskott av hobbyverksamheten under något av de fem åren efter underskottsåret, kan underskottet inte utnyttjas. Avdrag för tidigare års underskott medges endast till den del det finns överskott innevarande år.

Exempel

Om föregående års underskott var 20 000 kr och överskottet i år är 11 000 kr kan endast 11 000 kr av förra årets underskott utnyttjas. Hobbyverksamheten ger alltså ett nollresultat. De resterande 9 000 kr som inte kan utnyttjas kan sparas ytterligare fyra år, dvs. till och med inkomståret 2013.

Om du yrkar avdrag för tidigare års underskott, ska både inkomster och utgifter redovisas för underskottsåret och de följande åren fram till överskottsåret, om verksamheten inte har deklarerats under dessa år. Vid deklarationen 2010, dvs. 2009 års inkomster, kan du göra avdrag för underskott som uppkommit tidigare inkomståret 2004.

Egenavgifter

Har hobbyverksamheten lämnat överskott ska du betala egenavgifter. Se nedan under "Egenavgifter under tjänst".

Moms

Moms ska i allmänhet inte redovisas för inkomster som hör till hobbyverksamhet. Det kan dock i undantagsfall förekomma att skattepliktig vara eller tjänst omsätts i hobbyverksamheten i former som är jämförbara med näringsverksamhet. Sådan verksamhet blir då skattepliktig för moms när omsättningen överstiger

30 000 kr per år. Se "Momsbroschyren" (SKV 552). Skulle hobbyverksamheten vara skattepliktig för moms ska inkomster och utgifter redovisas exklusive moms i blankett T2. Momsen redovisas då särskilt på blanketten "Momsbilaga" (SKV 2168) och i inkomstdeklarationen på sidan 2 under rubriken "Moms".

Egenavgifter under tjänst

I vissa fall ska du betala dina socialavgifter själv i form av egenavgifter, trots att inkomsten skattemässigt är att se som inkomst av tjänst och inte som näringsverksamhet.

Egenavgifterna är olika stora beroende på din ålder. Du kan läsa mer om egenavgifter m.m. i "Skatteuträkningsbroschyren" (SKV 425).

Den som har A-skatt ska betala egenavgifter på ersättning för arbete som understiger 10 000 kr per utbetalare om denne är *fysisk person eller dödsbo* och ersättningen inte är en utgift i näringsverksamhet som bedrivs av utbetalaren. I undantagsfall kan beloppsgränsen överskridas utan att utbetalaren ska betala arbetsgivaravgifter på hela ersättningen. Detta kan inträffa om det vid tidigare utbetalningar fanns anledning att anta att den sammanlagda ersättningen under året kommer att vara lägre än 10 000 kr.

Exempel

a) En privatperson har under året betalat ut 11 000 kr för arbete till en hantverkare med A-skattsedel. Privatpersonen ska betala arbetsgivaravgifter på hela beloppet.

b) En privatperson betalar ut 9 000 kr för ett arbete till en hantverkare med A-skattsedel. Senare samma år anlitas hantverkaren för ett tilläggsarbete som inte tidigare var planerat. För detta arbete utbetalas 2 000 kr. Vid utbetalningen för tilläggsarbetet vet parterna att den sammanlagda ersättningen under året inte kommer att vara lägre än 10 000 kr. Hantverkaren ska betala egenavgifter på det första beloppet och privatpersonen ska betala arbetsgivaravgifter på ersättningen för tilläggsarbetet.

Utbetalaren och mottagaren av sådan ersättning får avtala om att utbetalaren i stället ska betala arbetsgivaravgifter. Om så har skett ska inkomsten tas upp i ruta 03 på inkomstdeklarationen.

Andra inkomster av tjänst som medför skyldighet att betala egenavgifter är vissa ersättningar från utländsk arbetsgivare eller inkomster från självständig verksamhet, dvs. när det inte är fråga om ersättning för arbete för någon annans räkning. Som exempel kan nämnas inkomst av

- hobby

- tillfälligt bedriven vetenskaplig, litterär eller konstnärlig verksamhet ("engångsuppfinnare", "engångsförfattare") där ett uppdragsförhållande saknas
- arbete i Sverige för en utländsk arbetsgivare (som saknar fast driftställe i Sverige) när arbetstagaren har kommit överens med arbetsgivaren om att själv betala socialavgifterna (avtal om betalning av socialavgifter). Om ett sådant avtal finns ska detta också anges på inkomstdeklarationen.
- tjänst, t.ex. arvoden, om mottagaren av ersättningen har F-skattsedel. Detta gäller bl.a. inte för pension, sjuk- och föräldrapenning, ersättning från arbetslöshetskassa och semesterkassa.
- forskarstipendium (Marie Curie-stipendium), som ges ut direkt eller indirekt av Europeiska Gemenskaperna, förutsatt att utgivaren är utländsk.

Om du har sådan inkomst av tjänst för vilken egenavgifter ska betalas, har du rätt att göra avdrag för egenavgifter.

Egenavgifterna är avdragsgilla vid beräkningen av årets överskott. Den exakta storleken av egenavgifterna är inte känd vid deklarationstidpunkten. Därför får du göra avdrag för avsättning för egenavgifter med ett schablonbelopp med en viss procent av överskottet. Av blankett T1 (SKV 2050) och T2 (SKV 2051), där du deklarerar inkomst av tjänst där egenavgifter m.m. ska betalas respektive hobbyverksamhet, framgår vilken procentsats du ska använda. Blanketterna finns på www.skatteverket.se.

Av slutskattebeskedet framgår det hur stora egenavgifterna blev. I kommande års deklaration ska du göra en avstämning av det medgivna schablonavdraget och de slutligt påförda egenavgifterna. Schablonavdraget ska då tas upp till beskattning och avdrag medges med de slutligt påförda egenavgifterna.

Exempel (egenavgifter i en hobbyverksamhet):

2009 års deklaration (inkomstår 2008):

Överskott av hobby	20 000 kr
Schablonavdrag, 25 % av 20 000 kr	- 5 000 kr
Resultat	= 15 000 kr

2010 års deklaration (inkomstår 2009):

Överskott av hobby	30 000 kr
Schablonavdrag 2009 (se ovan)	+ 5 000 kr
Påförda egenavgifter enligt slutskattebeskedet 2009	- 6 142 kr
Summa	= 28 858 kr
Schablonavdrag 2010 25 % av 28 858	- 7 214 kr
Resultat	= 21 644 kr

21 644 kr tas upp som inkomst av tjänst i ruta 19 på Inkomstdeklaration 1.

Inkomst enligt blankett K10 m.fl.

Företagsledare, närstående till sådan person eller delägare i fåmansföretag eller fåmansägt handelsbolag ska i vissa fall även fylla i deklarationsblankett K10

eller K10A. Om du lämnat blankett K10 eller K10A ska du fylla i ruta 22 på inkomstdeklarationen.

Kostnader för inkomsternas förvärvande

Om du inte har tagit upp sådana ersättningar som nämns under "Kostnadsersättningar" (se s. 18) som inkomst, får du inte heller göra något avdrag i deklarationen för de utgifter som svarar mot dessa ersättningar. Du får inte heller göra avdrag för de utgifter du haft om staten m.fl. anvisat ersättning som inte ska tas upp till beskattning. Se under rubriken "Skattefria kostnadsersättningar" (s. 19). För vissa avdrag gäller schablonbelopp medan andra avdrag ska göras med faktiska kostnader, som du ska kunna styrka.

Dina privata levnadskostnader är inte avdragsgilla. Du får inte heller dra av utgifter du haft för gåvor eller dina premier för egna personliga försäkringar. Detsamma gäller periodiska understöd och liknande periodiska utbetalningar till personer i ditt eget hushåll.

Fackföreningsavgift

Du får inte göra avdrag för avgift till arbetslöshetskassan eller fackföreningsavgiften. Fr.o.m inkomståret 2007 är avgiften till arbetslöshetskassan och fackföreningsavgiften inte heller underlag för skattereduktion.

Resor till och från arbetet

Utgifter för arbetsresor, dvs. resor mellan bostad och arbetsplats, är avdragsgilla, dock endast för den del av utgifterna som överstiger 9 000 kr (ruta 01 i inkomstdeklarationen). I inkomstdeklarationen ska du fylla i totalbeloppet. Skatteverket minskar automatiskt ditt avdrag med 9 000 kr.

Spara alla uppgifter om dina avdrag för resorna. Uppgifterna behövs om Skatteverket begär att du styrker dina avdrag.

Om du har utgifter för sådana resor både beträffande inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet avser avdragsbegränsningen de sammanlagda utgifterna och medför i första hand en minskning av avdraget i inkomstslaget tjänst.

Allmänna transportmedel

För att du ska få avdrag för dina utgifter för resor till och från arbetet ska arbetsplatsen vara belägen minst 2 km från bostaden. Avdrag godkänns normalt för en resa till och en resa från arbetsplatsen per arbetsdag. Utgifter för resor för lunch eller middag får du inte dra av. Merutgifter för resor till och från sommarställe får du inte heller dra av. I normalfallet ska du göra avdrag för kostnaden för billigaste färdstätt.

Utgiften för ett årskort som du köpt inkomståret 2009 men som avser inkomståret 2010 är inte avdragsgill vid 2010 års taxering. Avdrag för den del som belöper på inkomståret 2010 kan komma ifråga först i deklarationen 2011 (2011 års taxering).

Bil eller motorcykel

För att få avdrag för utgifter för resor med bil/motorcykel mellan bostad och arbetsplats krävs dels att avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen är minst 5 km, dels att det klart framgår att du regelmässigt tjänar minst 2 timmar sammanlagt för fram- och återresan genom att använda bil/motorcykel i stället för allmänna transportmedel. Detta gäller även om du använt såväl bil/motorcykel som allmänna transportmedel. I sådant fall ska du göra avdrag för både dina utgifter för resa med allmänna transportmedel och skäligena kostnader för bil/motorcykel.

När du beräknar tidsvinsten ska du ta hänsyn till den tid som går åt för att parkera bilen/motorcykeln och för att gå till och från parkeringsplatsen samt till rådande trafikintensitet då resan företas. Däremot beaktas inte tidsvinst som beror på att du, i syfte att undvika körning under rusningstid, kommer till eller lämnar arbetsplatsen vid annan tidpunkt än vad som är motiverat med hänsyn till arbetstidens förläggning. Vid tidsvinstberäkning beaktas inte heller tid för att lämna eller hämta barn på förskola.

Om du har flera fasta arbetsplatser eller flera arbetspass per dygn ska du som tidsvinst räkna den sammanlagda tidsvinsten per dygn genom att bil/motorcykel används för resorna.

Saknas allmänna transportmedel kan du få avdrag för kostnader för bil/motorcykel oavsett tidsvinsten, om avståndet mellan bostaden och arbetsplatsen uppgår till minst 2 km. Saknas allmänna transportmedel för endast viss del av sträckan mellan bostad och arbetsplats och denna delsträcka uppgår till minst 2 km får du oavsett tidsvinst göra avdrag för utgifter för bil/motorcykel för hela den sträcka du använt bil/motorcykel.

Om du i din tjänst använt bilen under minst 60 dagar och minst 300 mil för år räknat får du avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats med bil/motorcykel för det antal dagar som du har använt bilen i tjänsten. Om du har använt bilen i tjänsten under minst 160 dagar och minst 300 mil för år räknat, får du göra avdrag för utgifter för bil/motorcykel för alla de dagar som du har använt bilen för resor mellan bostad och arbetsplats. Du bör under "Övriga upplysningar" i inkomstdeklarationen ange det antal mil som du under året har kört i tjänsten.

Utgifter för resor till och från arbetsplatsen med *egen bil* ska dras av med 18:50 kr per mil om du är berättigad till avdrag för resa mellan bostad och arbetsplats med bil.

Fria arbetsresor (resor till och från arbetet) är skattefria i vissa fall. Det gäller när du inte har fått några andra skattepliktiga inkomster på grund av den aktuella tjänsten eller uppdraget. Skattefriheten gäller också när du har fått ersättning för sådana resor om ersättningen inte överstiger utgifterna för resorna eller, när det är fråga om resor med egen bil, om ersättningen inte överstiger 18:50 kr per mil.

Om den som har *bilförmån* har gjort resor till och från arbetsplatsen med förmånsbilen och är berättigad till avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats med bil, ska utgiften för diesel dras av med 6:50 kr per mil och utgiften för annat drivmedel (t.ex. bensin eller etanol) med 9:50 kr per mil.

Förmån av *fritt eller delvis fritt drivmedel* för privata resor med förmånsbilen ska värderas till marknadsvärdet multiplicerat med 1,2. Till privata resor räknas resor mellan bostad och arbetsplats. Förmånen redovisas i ruta 03 i inkomstdeklarationen. Bilförmånshavare som använder förmånsbilen för resor mellan bostaden och arbetsplatsen har rätt till avdrag för sina utgifter under samma förutsättningar som gäller resor med egen bil. Avdraget är 6:50 kr per mil för diesel och 9:50 kr per mil för annat drivmedel (t.ex. bensin eller etanol). Detsamma gäller dem som inte är skyldiga att betala skatt för bilförmån men ändå gjort resorna med en förmånsbil för vilken sambo eller närstående är skyldig att betala skatt för bilförmån. Som närstående räknas föräldrar, far- och morföräldrar, make, registrerad partner, barn eller barns make, syskon eller syskons make eller barn samt dödsbo som den skattskyldige eller någon annan av nämnda personer är delägare i. Med barn avses även styvbarn och fosterbarn.

Samma grunder för beräkning av avdraget gäller även om du fått *särskild ersättning* för resorna mellan bostad och arbetsplats. Ersättningen ska du ta upp som lön. Beloppet ska ingå i den kontanta lönen, som är förtryckt i inkomstdeklarationen. Du behöver normalt inte fylla i detta själv.

Får du *fria resor* till och från arbetsplatsen i form av biljetter eller transportmedel ska du ta upp värdet av resorna som lön. Beloppet ska ingå i den kontanta lönen, som är förtryckt i inkomstdeklarationen. Du behöver normalt inte fylla i detta själv. Din avdragsrätt prövas på samma sätt som om du själv haft utgifterna för resorna.

Vid *samåkning* med bil till och från arbetet där man delar på kostnaden fördelas det schablonmässiga avdragsbeloppet på motsvarande sätt. Medåkaren får då göra avdrag för sin kostnad (reducerat med 9 000 kr) och bilföraren ska minska sitt schablonavdrag med det

belopp som han fått av den medåkande. Du kan läsa mer i Skatteverkets skrivelse 2008-09-22, dnr 131 555950-08/111. Skrivelsen finns på www.skatteverket.se, välj **Rättsinformation, Ställningstaganden**.

Om du på grund av *hög ålder, sjukdom eller handikapp* måste använda egen bil, får du räkna med de verkliga utgifterna för resorna till och från arbetet. Vid beräkningen av de verkliga bilutgifterna ska du ta hänsyn till eventuella bidrag, t.ex. bilstöd till handikappade. Avdraget är maximerat till 37 kr per mil. Även i detta fall gäller att du får avdrag endast för den del av utgifterna som överstiger 9 000 kr. Du kan läsa mer i Skatteverkets skrivelse 2008-12-12, dnr 131 704346-08/111. Skrivelsen finns på www.skatteverket.se, välj **Rättsinformation, Ställningstaganden**.

Om du har rätt till avdrag för utgifter för motorcykel för resor mellan bostad och arbetsplats får du göra avdrag med 9 kr per mil.

Mopedbil

Schablonbeloppet för avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats med mopedbil är 9 kr per mil.

Moped eller cykel

Har du använt moped för resor mellan bostad och arbetsplats får du göra avdrag för dina utgifter med 4:50 kr per mil. Har du använt cykel för resor mellan bostad och arbetsplats är avdraget 250 kr per år.

S.k. inställelseresor

Om du haft utgifter för särskilda resor inom EES-området i samband med tillträddande eller frånträddande av anställning eller uppdrag, s.k. inställelseresa, ska du dra av dessa. Med tillträddande och frånträddande avses den första resan vid anställningens eller uppdragets början respektive den sista resan vid anställningens eller uppdragets avslutande. Se vidare s. 30 om vilka länder som ingår i EES-området.

Avdragsrätten gäller skäligen utgifter för dessa särskilda resor inom EES. Vid bedömningen om utgifterna är skäligen gäller samma förutsättningar som tillämpas för avdrag för hemresor. Se s. 30.

Utgifter för inställelseresor får bara dras av till den del de, och eventuella utgifter för resor till och från arbetet, överstiger 9 000 kr (ruta 01 i inkomstdeklarationen). I inkomstdeklarationen ska du fylla i totalbeloppet. Skatteverket minskar automatiskt ditt avdrag med 9 000 kr.

Får du *fria inställelseresor* av din arbetsgivare ska du ta upp värdet av resorna som lön. Beloppet ska ingå i den kontanta lönen, som är förtryckt i inkomstdeklarationen. Du behöver normalt inte fylla i detta själv. Din

avdragsrätt provas på samma sätt som om du själv haft utgifterna för resorna.

Fria inställesresor är skattefria i vissa fall. Detta gäller när du inte har fått några andra skattepliktiga inkomster på grund av den aktuella tjänsten eller uppdraget. Skattefriheten gäller också när du fått ersättning för sådana resor om ersättningen inte överstiger utgifterna för resorna eller, när det är fråga om resor med egen bil, om ersättningen inte överstiger 18:50 kr per mil.

Väg-, bro-, färjeavgift och trängselskatt

Utgifter för väg-, bro- eller färjeavgift och som du har haft i samband med dina resor mellan bostad och arbetsplats eller i samband med s.k. inställesresor

ska dras av. Om du rest med egen bil får du även göra avdrag för dina utgifter för trängselskatt. Om du under samma dag har gjort både privata resor och tjänsteresor med egen bil ska, vid beräkning av avdrag, betalningen av trängselskatt i första hand anses belöpa på tjänsteresorna. I andra hand ska betalningen anses belöpa på resor mellan bostad och arbetsplats och i tredje hand på andra privata resor.

Avdrag för väg-, bro-, färjeavgift och trängselskatt ska göras vid sidan av de ovan angivna schablonavdragen för bil, motorcykel, moped och cykel och utöver de avdrag som i övrigt ska göras vid handikapp o.d.

För närmare information om avdrag för arbetsresor, se Skatteverkets meddelande (SKV M 2010:1) om avdrag för utgifter för resor mellan bostaden och arbetsplatsen.

Tjänsteresor

Resekostnader

Utgifter för tjänsteresor med egen bil ska dras av med 18:50 kr per mil. Om du använt förmånsbil i tjänsten och själv betalat samtliga drivmedelsutgifter för tjänsteresan, ska du göra avdrag för utgifter för diesel med 6:50 kr per mil och utgifter för annat drivmedel (t.ex. bensin eller etanol) med 9:50 kr per mil. Nämda belopp är desamma oavsett hur många mil du kört i tjänsten under året.

Om arbetsgivaren har betalat ut *bilersättning* motsvarande schablonbeloppen 18:50 eller 6:50 respektive 9:50 kr och har angett detta med ett kryss på kontrolluppgiften, behöver du inte deklarerat beloppet. Något avdrag kan du då inte få. Om arbetsgivaren har betalat bilersättning med *lägre* belopp än schablonbeloppen, ska du deklarerat erhållet belopp i ruta 05 samtidigt som du får dra av 18:50 eller 6:50 respektive 9:50 kr per mil i ruta 08. Du bör lämna uppgift om antalet körda mil i tjänsten under "Övriga upplysningar".

Om ersättningen överstiger schablonbeloppen, ska du deklarerat överskjutande belopp som lön (ruta 03).

Utgifter för parkering i samband med tjänsteresa ingår inte i schablonbeloppen, utan får dras av separat. Om du haft utgifter för väg-, bro eller färjeavgifter får du dra av dessa kostnader. Om du använt egen bil för tjänsteresorna får du dessutom dra av dina avgifter för trängselskatt. Om du under samma dag gjort både tjänsteresor och privata resor med egen bil ska, vid beräkning av avdrag, betalningen av trängselskatt i första hand anses belöpa på tjänsteresorna.

Felparkeringsavgift är inte avdragsgill.

Om arbetsgivaren har betalat ut ersättning motsvarande dina utlägg för kostnad för resa i tjänsten med allmänt transportmedel, hyrbil eller taxi och angett detta med ett kryss på kontrolluppgiften, behöver du inte deklarerat beloppet. Något avdrag får du då inte.

Ökade levnadskostnader

När du är på tjänsteresa som är förenad med övernattning utanför den vanliga verksamhetsorten har du rätt till avdrag för ökade levnadskostnader. Med utanför den vanliga verksamhetsorten menas att du ska ha rest till en plats som ligger mer än 50 km från din vanliga arbetsplats och mer än 50 km från din bostad.

Till ökade levnadskostnader räknas ökade utgifter för måltider och diverse småutgifter samt utgifter för logi. Vid beräkningen av dessa utgifter används fastställda schablonbelopp. Schablonbeloppen beräknas för hel eller halv dag och för logi.

Vid tjänsteresa i Sverige är schablonbeloppet för måltider och småutgifter (maximibeloppet) 210 kr för hel dag och 105 kr för logi. Vid tjänsteresa utomlands är schablonbeloppet för måltider och småutgifter ett normalbelopp (olika för olika länder) för hel dag och ett halvt normalbelopp för logi. Normalbeloppen publiceras i Skatteverkets allmänna råd. Du kan också se dem på www.skatteverket.se via sökord A-Ö/Utlands-traktamente. Om det saknas belopp för något land ska beloppet som gäller för "Övriga länder och områden" användas.

När en tjänsteresa pågått på samma ort under längre tid än tre månader ändras reglerna för avdrag. Läs mer i broschyren "Traktamenten och andra kostnadsersättningar" (SKV 354, utgåva 19, s. 8). Broschyren finns på www.skatteverket.se.

Hemresor som görs i samband med pågående tjänsteresa, t.ex. under helger, är normalt privata resor. Även om byggnads- och anläggningsarbetare kan ha tjänstestället i bostaden anses resor mellan förättningsorten och bostadsorten som privata resor (hemresor), dvs. inte tjänsteresor.

Beträffande avdrag för hemresor, se under rubriken "Avdrag för kostnad för hemresor" s. 30.

I de flesta fall ska du varken redovisa ersättningen i din inkomstdeklaration eller göra avdrag för dina utgifter. Det gäller när din arbetsgivare enbart med en kryssmarkering på kontrolluppgiften upplyst om att du fått traktamente som inte överstiger de avdragsgilla schablonbeloppen.

Det finns *undantag*. Det gäller

- *dels* när det erhållna *dagtraktamentet är lägre än* de avdragsgilla *schablonbeloppen*,
- *dels* när arbetsgivaren *inte* har *betalat ut* något *dagtraktamente*.

I det första fallet ska du redovisa traktamentsersättningen i din inkomstdeklaration. I båda fallen ska du göra avdrag med schablonbeloppet (maximibeloppet vid tjänsteresa i Sverige och med det aktuella normalbeloppet vid tjänsteresa utomlands).

Mer information om avdrag för ökade levnadskostnader finns i Skatteverkets meddelande (SKV M 2007:34) om avdrag för ökade levnadskostnader m.m.

Tillfälligt arbete, dubbel bosättning och hemresor

Den ökning av levnadskostnaderna som kan uppstå på grund av att du har ditt arbete på annan ort än bostadsorten, får du inte dra av. Om det är fråga om tillfälligt arbete och dubbel bosättning kan du under vissa förutsättningar få göra avdrag för merutgifterna. Förutsättning för avdrag vid tillfälligt arbete eller dubbel bosättning utomlands är att den inkomst som svarar mot avdraget beskattas i Sverige. Ersättning som du får från arbetsgivaren för ökade levnadskostnader på grund av tillfälligt arbete eller dubbel bosättning behandlas inte som kostnadsersättning utan som lön, även om du har rätt till avdrag vid taxeringen. Det är ju inte fråga om en tjänsteresa.

Tillfälligt arbete

Du kan få avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete på annan ort om

- arbetet avser en kortare tid (med kortare tid avses ca två år) eller
- arbetet visserligen inte är kortvarigt men tidsbegränsat till sin natur eller sådant att en fast anknytning till den tidigare bostadsorten krävs eller
- arbetet ska bedrivas på flera olika platser eller
- det finns någon annan anledning till att flyttning till arbetsorten inte är skäligen.

En förutsättning för att få avdrag är att du övernattat på arbetsorten och att avståndet mellan bostadsorten och arbetsorten är längre än 50 km.

Tidsbegränsning

Du får bara göra avdrag för måltider och småutgifter för den första månaden av vistelsen på arbetsorten.

Tidsbegränsningen gäller inte för dig som under de tre första månaderna har gjort avdrag enligt reglerna för tjänsteresa. (Läs mer om tjänsteresa som pågått längre tid än tre månader i broschyren "Traktamenten och andra kostnadsersättningar" (SKV 354, utgåva 19, s. 8)

Tidsbegränsningen gäller inte heller avdrag för logikostnad.

Beräkning av avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfällig arbete

Om du haft ökade utgifter för måltider och småutgifter på arbetsorten har du rätt att göra avdrag antingen med de faktiska merutgifterna eller med ett belopp som beräknas enligt schablon. Om arbetsorten ligger i Sverige är schablonavdraget 105 kr per hel dag under den första månaden. Om arbetsorten ligger utomlands är schablonavdraget ett halvt normalbelopp per hel dag under den första månaden. Läs om normalbeloppet under "Ökade levnadskostnader" på s. 28.

Har du haft ökade utgifter för logi får du göra avdrag med den faktiska utgiften. Om du har haft logiutgifter, men inte kan visa storleken av dem, får du göra avdrag med 105 kr per natt vid tillfälligt arbete på annan ort i Sverige och ett halvt normalbelopp vid tillfälligt arbete utomlands.

Dubbel bosättning

Du har rätt till avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning om

- du på grund av ditt arbete har flyttat till en ny bostadsort och
- du har behållit en bostad för dig, din make, sambo eller familj på den tidigare bostadsorten. (Med "make" avses även registrerad partner.)

För avdrag krävs också att du övernattat på arbetsorten och att avståndet mellan bostadsorten och arbetsorten är längre än 50 km.

Tidsbegränsning

Du får bara göra avdrag för måltider och småutgifter för den första månaden av vistelsen på arbetsorten.

Du får göra avdrag för utgifter för logi under längst två år. För gifta och sambor får avdrag göras även efter denna tid om den dubbla bosättningen föranleds av makens eller sambons förvärvsverksamhet. I sådana fall får du göra avdrag under sammanlagt längst fem år. Om det finns synnerliga skäl kan du dock få göra avdrag för längre tid.

Beräkning av avdrag för ökade levnadskostnader vid dubbel bosättning

Om du haft ökade utgifter för måltider och småutgifter på den nya arbetsorten har du rätt att göra avdrag antingen med den faktiska utgiftsökningen eller med ett belopp som beräknas enligt schablon. Om arbetsorten ligger i Sverige är schablonavdraget 63 kr per hel dag under den första månaden. Om arbetsorten ligger utomlands är schablonavdraget 30 procent av normalbeloppet per hel dag under den första månaden. Läs om normalbeloppet under "Ökade levnadskostnader" på s. 28.

Har du haft ökade utgifter för logi vid dubbel bosättning får du göra avdrag med ett belopp som motsvarar den faktiska bostadsutgiften på arbetsorten. Om du inte kan visa den faktiska bostadsutgiften finns ingen avdragsmöjlighet.

Om familjen redan flyttat till den nya bostadsorten och din make/sambo bor kvar i den gamla bostaden under en övergångsperiod, ska du dra av utgiften för den gamla bostaden.

Om familjebostaden flyttas till den nya arbetsorten och en tillfällig bostad anskaffas på den tidigare bostadsorten, ska du dra av utgiften för den tillfälliga bostaden.

Avdrag för kostnad för hemresor

Om du på grund av ditt arbete vistas på annan ort än hemorten, får du göra avdrag i inkomstdeklarationen för utgifter för hemresor. Förutsättningen är att avståndet mellan hemorten och arbetsorten är längre än 50 km och att du övernattat på arbetsorten. Du har rätt till avdrag för hemresor även när förutsättningarna för avdrag för ökade levnadskostnader inte är uppfyllda.

Om din familj har följt med dig till den nya orten och du har hyrt ut bostaden på den tidigare hemorten, kan du inte få avdrag för hemresor.

Avdrag får göras för högst en hemresa per vecka och bara för utgifter för faktiska gjorda resor inom EES-området.*

Avdraget ska beräknas efter utgiften för billigaste färd-sätt. Du kan göra avdrag för utgift för tåg (även första klass och s.k. snabbtåg) eller skälig utgift för flygresor även om det inte är det billigaste färd-sättet.

Om det inte finns godtagbara allmänna transport-medel, kan du göra avdrag för resa med egen bil eller förmånsbil enligt de schabloner som gäller för avdrag för resor mellan bostaden och arbetsplatsen.

Mer information om tillfälligt arbete, dubbel bosättning och hemresor finns i Skatteverkets meddelande (SKV M 2007:34) om avdrag för ökade levnadskostnader m.m.

Övriga utgifter

För vissa utgifter får du bara dra av den del av utgifterna som överstiger 5 000 kr ("Övriga utgifter", ruta 06 i inkomstdeklarationen). I inkomstdeklarationen ska du fylla i totalbeloppet. Skatteverket minskar automatiskt ditt avdrag med 5 000 kr.

Spara alla uppgifter om dina avdrag. Uppgifterna behövs om Skatteverket begär att du styrker dina avdrag.

Arbetslösas kostnader

Om du är arbetslös och har fått arbetslöshetsersättning från svensk arbetslöshetskassa har du rätt till avdrag för utgifter för resor i samband med besök på arbetsförmedlingen. Du har också rätt till avdrag för utgifter för resor och andra utgifter som du haft i samband med att du sökt lämpliga arbeten i Sverige. Avdrag kan i vissa speciella fall även medges för utgifter i samband med att du sökt arbete i andra närliggande länder.

* EES består år 2009 av de 27 EU-länderna: (Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien och Nordirland, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike) och Island, Liechtenstein och Norge.
EES= Europeiska ekonomiska samarbetsområdet; EU= Europeiska unionen.

Du kan också få avdrag för trafikavgifter för Internet och telefon, utgifter för porto, betygskopior o.dyl. som du haft i samband med att du sökt arbete.

Observera att arbetslösas kostnader, även resekostnader, ska dras av som "Övriga utgifter" i ruta 06 i inkomstdeklarationen.

Du kan läsa mer om avdrag för utgifter för att söka arbete i Skatteverkets skrivelse 2008-11-12, dnr 131 508944-08/111. Skrivelsen finns på www.skatteverket.se, välj **Rättsinformation, Ställningstaganden**.

Arbetsrum

Beträffande avdrag för arbetsrum i bostaden har rättspraxis en ytterst restriktiv hållning. En första förutsättning för att du ska få avdrag är att arbetsgivaren inte håller dig med arbetsrum.

Den omständigheten att du utför arbete i hemmet är inte skäl nog för avdrag, även om hemarbetet medför ett visst intrång eller andra olägenheter i din bostad.

För att du ska få avdrag krävs också att arbetsrummet är avskilt på ett sådant sätt att det inte ingår i bostaden eller att det blivit inrett på ett sådant sätt att det inte längre kan användas för bostadsändamål, dvs. rummet har fått en karaktär av arbetslokal. Du kan då få avdrag med belopp som motsvaras av de faktiska merutgifterna i form av elektrisk ström, uppvärmning, städning etc. Avdrag för intrång i bostaden godtas inte. För arbetsrum i hyreslägenhet kan även viss del av hyran vara avdragsgill.

Facklitteratur

Utgift för facklitteratur får du dra av om litteraturen varit nödvändig för att kunna utföra ditt arbete.

Idrottskostnader

Ersättningar i samband med idrottslig verksamhet har beskrivits på s. 16. Se också Skatteverkets meddelande (SKV M 2008:22) om beskattning av idrottsersättningar. Meddelandet innehåller också information om avdrag för *kostnader i idrottsverksamheten*.

Från summan av de skattepliktiga inkomsterna av den idrottsliga verksamheten ska de utgifter för att förvärva och bibehålla inkomsterna dras av som kostnad, dock i regel inte med högre belopp än vad som motsvaras av summan av de sammanlagda inkomsterna av verksamheten under året. Avdrag för underskott godtas i regel inte.

Du som är idrottsutövare får göra avdrag enligt följande:

- a) För resor i samband med träning etc. på ordinarie träningsplats eller i förekommande fall annat tjänste-

ställe får du göra avdrag enligt reglerna som gäller för avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats (se s. 26).

En idrottsdomare som är anlitad av en idrottsförening eller annan arrangör anses ha sitt tjänsteställe på platsen för den match/tävling som han ska döma. Resorna till dessa spelplatser betraktas därför som resor mellan bostad och arbetsplats.

En idrottsdomare som är anlitad av idrottsförbund på riks- eller distriktsnivå för att döma i matcher eller tävlingar anses normalt ha sitt tjänsteställe i bostaden och inte på de platser där idrottstävlingarna äger rum. Detta gäller även om den lokala arrangören betalar ut en mindre del av ersättningen till domaren, t.ex. reseersättning. Eftersom domaren har sitt tjänsteställe i bostaden betraktas resorna från bostaden till de olika matcherna och tävlingarna som tjänsteresor.

- b) För resor i tjänsten, t.ex. i samband med match, tävling eller träningsläger på annan plats än ordinarie träningsplats, får du göra avdrag med den faktiska utgiften för resa med tåg eller buss etc. För resa i tjänsten med egen bil får du göra avdrag med 18:50 kr per mil. För resa i tjänsten med förmånsbil får du göra avdrag för kostnad för diesel med 6:50 kr per mil och för annat drivmedel (t.ex. bensin eller etanol) med 9:50 kr per mil, under förutsättning att du själv betalat samtliga drivmedelskostnader för tjänsteresan. Beträffande idrottsdomares resor, se ovan under a).
- c) Om du har haft ökade utgifter för kost och småutgifter på tjänsteresa med övernattnings utanför den vanliga verksamhetsorten får du i normalfallet göra avdrag med fastställda schablonbelopp, 210 kr för hel dag (maximibelopp) och 105 kr för halv dag. Med utanför den vanliga verksamhetsorten menas att du ska ha rest till en plats som ligger mer än 50 km från ditt tjänsteställe och mer än 50 km från din bostad.

Om du själv har stått för kostnad för logi på sådan tjänsteresa får du dra av den faktiska logikostnaden. Om du har haft logiutgifter men inte kan visa storleken av dem får du göra avdrag med ett halvt schablonbelopp per natt. Du får inte göra avdrag om sådan kostnadsersättning som inte behöver deklaras har betalats ut (se "Traktamentsersättning", s. 19).

- d) Du som under året har haft flera korta uppdrag åt olika uppdragsgivare och uppdragen inte har varit av anställningsliknande karaktär har rätt till avdrag för agentkostnad som uppkommit i samband med avtalsskrivning. Om du bara har haft ett fåtal uppdrag under året och uppdragen har karaktär av anställningsförhållande, t.ex. säsongsengagemang för en idrottsklubb, är agentkostnaden i samband med avtalsskrivningen inte avdragsgill. Detta eftersom utgiften då är att jämställa med kostnad för att förvärva en ny förvärvskälla.

- e) För utgifter för inköp av idrottsredskap eller annan specialutrustning, får du i regel göra avdrag med belopp som motsvarar anskaffningskostnaden. Om utrustningen även har karaktär av personlig levnads-kostnad, eller om den inte enbart kan utnyttjas för den idrottsliga verksamheten får du bara göra avdrag med en skälig del av utrustningens anskaffningskostnad. Exempel på utrustning som kan komma ifråga för avdrag finns i Skatteverkets meddelande (SKV M 2008:22, avsnitt 3.6) om beskattning av idrottsersättningar. För dyrbarare utrustning med en anskaffningskostnad som överstiger 10 000 kr och som kan användas under mer än tre år delar du i stället upp avdraget på lika stora årliga förslitningsavdrag.

Som alternativ till avdrag enligt punkten e) enligt vanliga regler, dvs. med redovisning av varje enskild utgiftspost, kan avdrag medges med ett schablonbelopp. En förutsättning för att du ska få beräkna kostnaderna schablonmässigt är att dina huvudsakliga inkomster kommer från någon annan verksamhet än idrottsverksamheten. Om dina inkomster från idrotten något eller några år skulle vara dina huvudsakliga inkomster (t.ex. vid studier), får du dock göra avdrag enligt schablon. En ytterligare förutsättning för schablonavdrag är att du själv har svarat för huvuddelen av utgifterna för den idrottsliga verksamheten. Om nämnda förutsättningar är uppfyllda får utgifterna schablonmässigt beräknas till belopp som motsvarar bruttoersättningen, dock högst 3 000 kr.

Observera att bl.a. sådana utgifter som avses i punkten e) bara är avdragsgilla till den del de, tillsammans med övriga utgifter i ruta 06 i deklarationsblanketten, överstiger 5 000 kr. Detta gäller även om du gör avdrag med schablonbeloppet 3 000 kr.

Med bruttoersättning menas samtliga ersättningar i samband med den idrottsliga verksamheten inklusive olika slag av skattepliktiga förmåner men exklusive avdragsgilla traktaments- och resekostnadsersättningar vid tjänsteresa.

Schablonavdraget är inte avsett att täcka utgifter för resor till och från träning och tävlingar på den vanliga tjänstgöringsorten (resor mellan bostad och arbetsplats). Underskott får inte uppkomma vid tillämpning av schablonavdraget.

Representationskostnader

Ersättning för representationskostnader är skattepliktig inkomst, om det inte rör sig om enbart återbetalning av ett utlägg, se s. 18 under "Kostnadsersättningar". Du får göra avdrag inom nedan angivna ramar för de kostnader du har haft i den mån dessa kan anses ha haft ett *omedelbart samband med verksamheten*, till exempel vid affärsförhandlingar eller liknande. Det får alltså inte vara fråga om kostnader för sällskapsliv eller

gästfrihet av personlig natur. Det tidigare förbudet mot avdrag för spritdrycker och vin har slopats.

Lyxbetonad representation i form av till exempel särskilt arrangerade jaktutflykter, fiskeresor, specialarrangerad underhållning samt hållande av lustjakter och lantställen för representationsändamål är inte avdragsgill.

Avdrag för måltider under inkomståret 2009 som avser lunch, middag eller supé medges inte med större belopp än 90 kr per person. *Avdragsramen* 90 kr avser pris exklusive moms för den som är skattskyldig till moms eller har rätt till återbetalning av moms. För övriga ökas avdragsramen med momsen (90 kr plus moms).

Måltidsutgifterna bör till huvudsaklig del gå åt för att täcka kostnaderna för mat. Avdragsramen får inte överskridas. Den gäller t.ex. även vid representation gentemot utomnordiska gäster.

När representationen avser *andra måltidsutgifter* än lunch, middag eller supé medges avdrag med högst 60 kr/60 kr plus moms per person.

Skälig avdragsgill utgift för t.ex. teaterbiljett eller, vid extern representation, för greenfee vid golfspel får anses vara högst 180 kr/180 kr plus moms per person.

För att avdrag för representation ska kunna godkännas bör du kunna styrka kostnaderna med kvitto, då sådant i regel erhålls samt i övrigt genom fortlöpande förda anteckningar. Du bör även föra noggranna anteckningar över vilka personer och företag, som du utövat representationen mot.

Skyddsutrustning och skyddskläder

Du får göra avdrag för skyddsutrustning och skyddskläder. Som skyddsutrustning räknas t.ex. hjälm, skyddsglasögon, hörselskydd och skor med stålhätta. Med skyddskläder menas kläder som har särskilda skyddsegenskaper mot frätande ämnen, mekaniska skador eller mot väta, värme eller kyla som i huvudsak har andra orsaker än klimatförhållanden.

Du kan inte få avdrag för andra arbetskläder än skyddskläder.

Telefonkostnader

Om du använder din egen telefon i tjänsten kan du få göra avdrag. Du får dra av kostnaden för samtalen, men inte abonnemangsavgiften.

Utbildning vid personalavveckling

Om du varit eller riskerar att bli *arbetslös* pga. att arbetsgivaren har vidtagit åtgärder för att *avveckla eller omplacera* personal, är sådan *utbildning eller annan åtgärd* som arbetsgivaren bekostar skattefri. Utbildningen eller åtgärden ska vara av *väsentlig betydelse* för att du ska kunna fortsätta att arbeta. Arbetsgivaren kan ha betalat t.ex. kurskostnader, terminsavgifter, litteraturkostnader och arvoden till föredragshållare och konsulter. Se vidare Skatteverkets meddelande (SKV M 2008:23, avsnitt 3.8) med information om vissa förmåner.

Om du har fått en skattefri förmån av utbildning eller annan åtgärd, ska du göra *avdrag för resor* mellan bostaden och utbildningsplatsen enligt samma regler som gäller för resor mellan bostad och arbetsplats, se s. 26. Om utbildningen ägt rum utanför din vanliga verksamhetsort och du har övernattat på utbildningsorten, har du under vissa omständigheter rätt till avdrag för *hemresor och ökade levnadskostnader*. En förutsättning är att du fått ersättning för såväl resorna som de ökade kostnaderna. Om så är fallet ska du göra avdrag för hemresor och ökade levnadskostnader enligt reglerna för tillfälligt arbete, se s. 29–30.

Avdraget för ökade levnadskostnader får inte överstiga de schablonbelopp som gäller vid tillfälligt arbete.

Avdrag medges i högst ett år efter uppsägningstidens utgång.

Verktyg och instrument

Om du själv har köpt verktyg eller instrument som varit nödvändiga för arbetet får du göra avdrag för utgiften. Om verktyget inte kostat mer än 10 000 kr får du göra avdrag för hela utgiften på en gång.

Du får däremot inte dra av hela utgiften för inköp av dyrbarare verktyg med längre användningstid på en gång. När det gäller sådana verktyg får du i stället göra avdrag för förslitning. Du kan läsa mer om förslitningsavdrag på s. 23, femte stycket under rubriken "Avdrag".

Vårdkostnader

Ersättning för *vård i familjehem* betalas i regel ut i form av en arvodesdel och en omkostnadsdel. Omkost-

nadsersättningen är skattepliktig intäkt av tjänst och redovisas i ruta 05 på deklarationsblanketten. De utgifter som betalas med omkostnadsersättningen ska du dra av som kostnader för tjänsten eller uppdraget i ruta 06, dock endast till den del de sammanlagda kostnaderna för tjänsten överstiger 5 000 kr.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har utfärdat rekommendationer angående ersättningar till familjehem. Du har rätt till avdrag med belopp motsvarande erhållen omkostnadsersättning, dock högst med nedan angivna belopp, om du inte kan visa att utgifterna på grund av särskilda förhållanden varit högre. Beloppen avser omkostnaderna för en person per år.

SKL:s rekommendationer:

Åldersgrupp	Belopp
0–12 år	64 200 kr
13–19 år	72 756 kr
Vuxna	72 756 kr

Om du kan visa att utgifterna pga. särskilda förhållanden varit högre, får du göra avdrag med de faktiska utgifterna.

För *kontrakterade jourhem* utbetalas, enligt SKL:s rekommendationer, omkostnadsersättning i en fast och en rörlig del. Du får normalt göra avdrag med belopp motsvarande den rörliga delen av omkostnadsersättningen. När det gäller utgifter som uppstår när inga barn finns placerade i hemmet, kan du få avdrag för visade faktiska merutgifter.

Du får däremot inget avdrag för *vård av eget barn*. Detta gäller även om statligt vårdbidrag uppburits.

Du får inte göra avdrag för utgifter som täcks av skattefri kostnadsersättning till *dagbarnvårdare i familjedaghem*, se s. 19 under "Skattefria kostnadsersättningar".

Avdrag för utgifter för uppdraget som *kontaktperson* eller *kontaktfamilj* medges med belopp motsvarande den kostnadsersättning som betalas ut enligt SKL:s rekommendationer. Om du kan visa att utgifterna pga. särskilda förhållanden har varit högre, får du göra avdrag med de faktiska utgifterna.

Avdrag för utgifter för uppdraget som *övervakare inom kriminalvården* medges med belopp motsvarande erhållen kostnadsersättning. Om du kan visa att utgifterna har varit högre, får du göra avdrag med de faktiska utgifterna.

Allmänna avdrag

Pensionssparande m.m.

Från summan av överskotten i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet får du under vissa förutsättningar göra avdrag för premier för pensionsförsäkringar, inbetalningar på pensionssparkonto, periodiskt understöd och socialavgifter. Om du inte varit bosatt eller stadigvarande vistats i Sverige under hela inkomståret 2009 får du avdrag endast för de belopp som avser tid i Sverige. Allmänt avdrag kan medges för underskott av nystartad aktiv näringsverksamhet och för underskott som avser konstnärlig verksamhet o. d. Som huvudregel gäller dock att underskott av näringsverksamhet förs över till nästa år, dvs. att allmänt avdrag för underskott inte medges. Se broschyren "Skatteregler för enskilda näringsidkare" (SKV 295). Underskott av tjänst, om sådant skulle uppkomma, förs över till nästa år.

Pensionssparavdrag

Du kan pensionsspara i två former – pensionsförsäkring och pensionssparkonto – och få avdrag för försäkringspremierna respektive inbetalningarna på kontot (pensionssparavdrag). Avdragsrätten förutsätter att du själv äger försäkringen respektive pensionssparkontot. Har du inkomst av tjänst medges allmänt avdrag. Har du inkomst av aktiv näringsverksamhet får du avdrag som kostnad i den verksamheten. Allmänt avdrag förutsätter att beloppet ifråga inte får dras av i näringsverksamhet. Det avdrag som enligt nedan beräknas till 12 000 kr får dock dras av som allmänt avdrag även av den som både har inkomst av näringsverksamhet och inkomst av tjänst.

Med pensionssparavdrag avses i det följande både pensionsförsäkringspremie och inbetalning på pensionssparkonto. Om du har både försäkring och konto avses ditt sammanlagda sparande, premie- och kontoinbetalning.

Pensionssparavdraget får inte överstiga summan av följande inkomster för inkomståret 2009 eller för inkomståret 2008 om inkomsterna var högre då:

- överskott i inkomstlagen tjänst, utom vissa inkomster för delägare i fåmansföretag
- överskott av aktiv näringsverksamhet före vissa avdrag.

Avdragsrätten för näringsidkare och för personer som har både näringsverksamhet och tjänsteinkomst behandlas utförligare i "Skatteregler för enskilda näringsidkare" (SKV 295). I korthet gäller följande. Om du har inkomst av aktiv näringsverksamhet har du rätt att göra avdrag med 12 000 kr plus ett tillägg på 35 procent av näringsinkomsten, beräknad före avdrag för pensionssparande, före avdrag för särskild löneskatt på

sådant sparande och före avsättning för egenavgifter o.d. Tillägget kan uppgå till högst 10 prisbasbelopp, 428 000 kr. Avdraget beräknas i sin helhet med ledning av antingen 2009 års inkomst eller 2008 års inkomst. Avdraget medges vid beräkning av resultatet av näringsverksamheten.

Har du både inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet får du välja om avdraget upp till 12 000 kr (observera inte två avdrag med 12 000 kr) ska göras som allmänt avdrag eller i näringsverksamheten. I övrigt gäller att avdrag som grundar sig på överskott av näringsverksamhet görs i näringsverksamheten och avdrag som grundar sig på inkomst av tjänst görs som allmänt avdrag.

Om du uteslutande har inkomst av tjänst får du avdrag med maximalt 12 000 kr.

Om du helt saknar pensionsrätt i anställning – dvs. har rätt till endast allmän pension enligt lag – får du dock göra avdrag med ett högre belopp. Du som helt saknar pensionsrätt i anställning får göra avdrag med 12 000 kr plus ett tillägg på 35 procent av anställningsinkomsten. Tillägget får uppgå till högst 10 prisbasbelopp, 428 000 kr.

Har du betalat mer än du enligt ovanstående regler kan få avdrag för, kan du få avdrag för överskjutande belopp vid 2011 års taxering. Det medges dock endast till den del det tillsammans med ditt pensionssparande under år 2010 ryms inom det då högsta tillåtna avdraget. Om du inte kan få avdrag nu för hela ditt pensionssparande inkomståret 2009 kan du minska ditt pensionssparande under inkomståret 2010 för att skapa utrymme för det belopp du inte kunde dra av.

Om du under 2008 betalade mer än det avdragsutrymme som fanns vid 2009 års taxering kan det överskjutande beloppet dras av vid 2010 års taxering. Förutsättningen härför är att avdragsutrymme finns, i näringsverksamhet eller som allmänt avdrag, sedan 2009 års pensionssparande dragits av.

Allmänt avdrag för pensionssparande får inte medföra underskott vid taxeringen. Om du inte kan utnyttja det avdragsgilla beloppet av den anledningen, får du göra allmänt avdrag under något eller några av de närmaste sex åren. Inte heller då får avdraget medföra underskott vid taxeringen, men i övrigt minskas inte möjligheten till avdrag för pensionssparande det år avdraget görs.

Skatteverket kan efter ansökan medge att avdrag i vissa fall får tillgodoräknas med högre belopp än vad som angetts ovan.

Pensionsförsäkring kan numera tecknas även i vissa andra länder än Sverige. I broschyren "Pensions-sparande och kapitalförsäkringar i utlandet" (SKV 355) kan du läsa om detta.

För pensionsförsäkringspremie och inbetalning på pensionssparkonto gäller att du måste ha betalat före årsskiftet 2009/2010 om avdrag ska medges för inkomstår 2009 (2010 års taxering). Pensionsförsäkringspremie räknas till inkomstår 2009, om ansökan kommit in till försäkringsbolaget senast den 31 december 2009, premien betalts senast denna dag och försäkringen sedan beviljas.

Periodiskt understöd

Du får normalt inte avdrag för periodiska understöd (undantag, se nedan).

Du kan inte få avdrag för periodiskt understöd till person som tillhör samma hushåll som du. Du kan inte heller få avdrag för understöd till person under 18 år eller till person som inte avslutat sin utbildning, om inte understödet utgjort skadestånd.

Du kan få avdrag för utbetalda belopp i följande fall:

- Då understödet avser fastställt underhållsbidrag till make eller tidigare make.
- Då understödet betalats till tidigare anställd.
- Då understödet avser skadestånd. Vid personskada ska du bara göra avdrag med belopp som avser ersättning för förlust av inkomst som skulle ha tagits upp som intäkt eller för förlorat underhåll.

- Då understödet utgör livränta eller liknande ersättning vid köp, byte eller jämförbara förvärv av egen- dom, om förvärvet har skett före den 1 juli 1984.
- Då understödet betalats på grund av föreskrift i testamente.

Socialavgifter

Avdrag för debiterade egenavgifter (egenavgifter enligt socialavgiftslagen, särskild löneskatt och allmän löneavgift) som avser inkomster i inkomstlagen näringsverksamhet eller tjänst, medges i det inkomst- slag som avgiften hör till. Om avdrag inte kan ske i något av inkomstlagen medges allmänt avdrag.

Du får inte avdrag för avgifter som är att betrakta som levnadskostnader, t.ex. arbetsgivaravgifter för städ- hjälp. Men om du har anlitat en person som inte har F-skatt för att utföra husarbete, kan du under vissa för- utsättningar, få skattereduktion som är lika stor som arbetsgivaravgifterna som du ska betala på ersätt- ningen för husarbetet. Skattereduktionen kan bara komma ifråga om arbetet har utförts och betalats efter den 30 juni 2009. Läs mer om förutsättningarna för att få skattereduktionen i broschyren "Skattereduktion för husarbete – som utförs och betalas från och med den 1 juli 2009" (SKV 322).

Allmänt avdrag får göras för socialförsäkringsavgifter på grund av utfört arbete som har påförts i annat land enligt EU:s regler om social trygghet eller den nord- iska konventionen om social trygghet. En förutsätt- ning för avdrag är att den avgiftsgrundande inkomsten beskattas i Sverige. Skatteverket kan lämna närmare uppgifter om detta.

Vad räknas till inkomst av kapital?

Som inkomst av kapital räknas löpande avkastning, vinster och annan inkomst av egendom som inte ska räknas till näringsverksamhet. Inkomst av kapital kan exempelvis vara:

- ränta på bankmedel, obligationer och andra fordringar
- utdelning på aktier och andelar
- utbetalning till aktieägare vid likvidation eller fusion av bolag
- ersättning vid uthyrning av privatbostad
- vinst vid försäljning av fastighet, bostadsrätt, aktier, andelar, fordringar, optioner och terminer och övriga tillgångar
- valutakursvinst på fordringar och skulder i utländsk valuta
- vinst som frivilligt skattas av då egendom byter karaktär och övergår från att vid försäljning beskattas i kapital till att beskattas i näringsverksamhet.

Principer för beskattningen

För att beräkna inkomst av kapital ska först alla skattepliktiga inkomster summeras. Inkomsterna minskas sedan med de avdragsgilla utgifterna. Den inkomst som återstår efter eventuella avdrag beskattas med en separat statlig skatt på 30 %, oavsett vilka andra inkomster man har haft. Förluster får vanligtvis dras av med 70 %. Förluster på privatbostäder får endast dras av med 50 %.

Om utgifterna överstiger inkomsterna och ett underskott uppstår, beräknar man en skattereduktion. Skattereduktionen är 30 % av ett underskott på högst 100 000 kr. Om underskottet är större än 100 000 kr blir reduktionen 30 000 kr för 100 000 kr och 21 % av beloppet över 100 000 kr. Skattereduktion kan endast ske mot kommunal och statlig inkomstskatt samt fastighetsavgift och fastighetsskatt. Se vidare "Skatteuträkningsbroschyren" (SKV 425).

Om skattereduktion på grund av underskott i kapital inte kan utnyttjas, kan den inte sparas till ett senare år.

Redovisningen av årliga inkomster och utgifter sker enligt kontantprincipen. Ränta och utdelning ska alltså beskattas för det år då de kan disponeras, vilket innebär att beloppet har utbetalats eller har kunnat utbetalas. Avdragsrätten uppkommer på motsvarande sätt den dag då ränteutgifterna betalats. De inkomster som blev tillgängliga under 2009 ska alltså tas upp i årets deklaration. Om du har haft medel i bank på sådan räkning att räntan gottskrivits per den 31 december 2009 ska denna ränta tas upp som inkomst i deklarationen.

Redovisning av vinst eller förlust ska göras för det år då egendomen har sålts. Detta gäller oavsett om du har fått någon del av betalningen under året eller att tillträde ska ske först under senare år.

Deklarationsblanketter

Information om inkomstdeklarationen lämnas på s. 7.

Vinster och förluster m.m. redovisas på följande blanketter:

- **K2:** Uppskov – Bostad
- **K4:** Försäljning – Värdepapper m.m.
- **K5:** Försäljning – Småhus och ägarlägenhet
- **K6:** Försäljning – Bostadsrätt
- **K7:** Försäljning – Näringsfastighet
- **K8:** Försäljning – Näringsbostadsrätt
- **K9:** Försäljning – Övrigt
- **K10:** Kvalificerade andelar – Fåmansföretag
- **K12:** Okvalificerade andelar – Onoterade företag
- **K13:** Andelsbyte – Kvalificerade andelar m.m.
- **K15A:** Avyttring – Andel i handelsbolag
- **K15B:** Avyttring – Andel i handelsbolag – näring

Vinster eller förluster från de olika blanketterna ska föras över i sin helhet utan reduceringar till första sidan på Inkomstdeklarationen 1. Alla beräkningar görs automatiskt av Skatteverket. Hur man fyller i Inkomstdeklarationen 1 går att läsa i "Dags att deklarera" (SKV 325).

Ränteinkomster, utdelningar m.m.

Räntor

Under inkomst av kapital i inkomstdeklarationen redovisas de ränteinkomster som du fått under året. Ränta på konto i bank och liknande institut, där räntan gottskrivs insättaren den 31 december, anses tillgänglig samma dag och tas därför upp i deklarationen för 2009. Ränta på obligationer ska beskattas för det år då räntan blivit tillgänglig för lyftning, dvs. kunnat disponeras. På samma sätt beskattas ränta på riksobligationer, kapitalmarknadsreverser, konvertibler, vinstandelsbevis m.fl.

Räntekompensation

Om en obligation, räntefond eller annat skuldebrev sålts och köparen under 2009 har betalat säljaren för upplupen men ännu inte förfallen ränta, s.k. räntekompensation, ska säljaren ta upp detta belopp som en ränteinkomst. När räntan sedan utbetalas ska köparen beskattas för hela räntebeloppet samtidigt som han får göra avdrag för det belopp som han betalat i räntekompensation. Detsamma gäller om endast rätten till ränta förvärvats. Har köparen i sin tur, innan räntan förfallit till betalning, sålt skuldebrevet tillsammans med rätten till räntan, medges avdrag för betald räntekompensation för det år då ersättningen tas upp till beskattning.

Diskonteringspapper

Nollkupongsobligationer, bankcertifikat och statskuldväxlar är exempel på diskonteringspapper. Gemensamt för denna typ av värdepapper är att det inte utbetalas någon ränta under löptiden. Räntan är i stället inräknad i obligationens nominella belopp, vilken utbetalas vid inlösen av obligationen. Skillnaden mellan utbetalt belopp vid inlösen och det belopp som du betalat för obligationen, är således en ränteinkomst. Både försäljning och inlösen ska dock redovisas på blankett K4 sidan 2, under avsnitt C.

Statligt räntebidrag

Statligt räntebidrag för bostad ska beskattas som ränta.

Egendomsivränta

Egendomsivränta, dvs. livränta som betalas ut i samband med försäljning av fast eller lös egendom, beskattas som inkomst av kapital om försäljningen skett den 1 juli 1984 eller senare. (Har försäljningen skett tidigare beskattas livräntan under inkomst av tjänst.) Egendomsivräntans kapitalvärde tas med vid vinstberäkningen. Utfallande belopp beskattas till viss del som ränteinkomst.

Skattefria räntor

Ränta på restituerade skatte- eller avgiftsbelopp som avser tiden efter den 1 januari 1987 samt ränteinkomst på överskott på skattekonto är skattefria.

Delägare i samfällighet

Delägare i en icke skattskyldig samfällighet, ska i den egna deklarationen, ta upp sin andel av samfällighetens kapitalinkomst till den del den överstiger 600 kr.

Utdelningar

Skattepliktig utdelning

Utdelning på aktier, andelar i värdepappersfonder och ekonomiska föreningar tas upp till beskattning i kapital.

Då medel utskiftas i samband med att ideella eller ekonomiska föreningar upplöses, sker beskattning såsom för utdelning.

Utdelning och vinst vid försäljning av kvalificerade aktier i fåmansföretag ska i vissa fall tas upp som inkomst av tjänst, se broschyren "Skatteregler för delägare i fåmansföretag" (SKV 292).

Utdelning är vanligtvis ett visst kontantbelopp per aktie, men kan också vara annat än kontanta pengar, t.ex. andra värdepapper. Utdelning i form av värdehandling tas upp till det marknadsvärde som gällde vid den tidpunkt då den erhöles. Ett vanligt fall är att aktier i dotterföretag delas ut till aktieägarna, vilket ibland kallas för en avknoppning. Under vissa förutsättningar är en sådan utdelning av aktier skattefri (Lex ASEA).

Om utdelningen är skattefri ska i stället en viss del av omkostnadsbeloppet för aktierna i moderbolaget överföras som anskaffningsutgift för de utdelade aktierna.

Hela utdelningen utgör skattepliktig inkomst oavsett hur länge du har ägt aktien. Den som köpte aktien endast några dagar innan utdelningen, ska alltså ta upp hela utdelningen som inkomst.

För utdelning på aktie som registrerats hos Euroclear Sweden (Euroclear) gäller: Den som på den s.k. avstämningsdagen var antecknad hos Euroclear som utdelningsberättigad, ska ta upp utdelningen till beskattning.

I fråga om utdelning på aktier i bolag som inte är anslutna till Euroclear gäller, att den som innehar utdelningskupong är berättigad att lyfta utdelningen. Sådan innehavare av kupong ska ta upp utdelningen till beskattning när utdelningen blivit tillgänglig för lyftning vilket normalt är på bolagsstämmodagen.

Utdelning på ej marknadsnoterade aktier

Fr.o.m. inkomståret 2006, dvs. taxeringsåret 2007, har det införts nya regler om beskattning av utdelning och vinster för dig som äger kvalificerade aktier eller andelar i ett fåmansföretag. Det har även skett förändringar i reglerna avseende övriga ej marknadsnoterade aktier.

Tidigare fanns regler som innebar att en viss del av utdelning och vinst på aktier i onoterade företag undantogs från beskattning. Dessa s.k. lättnadsregler beräknades enligt samma principer som gränsbeloppet. Även lättnadsbelopp kunde sparas och utnyttjas kommande år. Från och med 2007 års taxering är det inte längre möjligt att beräkna något lättnadsbelopp. För att de nya reglerna inte ska påverka de som har stora sparade lättnadsbelopp vid utgången av 2005 alltför negativt får man föra över sparad lättnad till kommande år och utnyttja denna till och med taxeringsåret 2011.

Dessutom har skattesatsen för kapitalinkomster (utdelningar och vinster) sänkts från 30 % till 20 % för kvalificerade aktier och andelar upp till gränsbeloppet. Även för andra ej marknadsnoterade aktier (dvs. de som ej är kvalificerade) har skattesatsen för kapitalinkomster (utdelningar och vinster) sänkts, men bara från 30 % till 25 %.

För att utdelning på andra ej marknadsnoterade aktier (dvs. de som ej är kvalificerade) ska beskattas till den lägre skattesatsen, 25 %, måste utdelningen redovisas på blankett K12.

Utdelning på aktier och andelar som är kvalificerade måste redovisas på blankett K10. Mer information finns i broschyren "Skatteregler för delägare i fåmansföretag" (SKV 292).

Inköpsrätter

Ett bolag kan ge sina delägare rätt att köpa eller teckna aktier i ett annat bolag, till exempel ett dotterbolag, till ett pris som understiger aktiernas marknadsvärde. Om aktieägaren utnyttjat denna rätt, utdelningsbeskattas han för ett belopp som motsvarar skillnaden mellan aktiernas marknadsvärde och priset på aktierna. Om en inköpsrätt sålts, ska det belopp som erhållits vid försäljningen, efter avdrag för försäljningskostnader, tas upp som utdelning.

Ett bolag kan även utfärda köpoptioner, som innebär att aktieägarna har en rätt att köpa aktier i ett annat bolag till ett förmånligt pris. Sådana köpoptioner ska beskattas som utdelning oavsett om de säljs eller utnyttjas.

Teckningsrätter m.m.

Om man utnyttjar teckningsrätter eller fondaktierätter som erhållits vid ny- eller fondemission för att förvärva aktier i det egna bolaget, sker ingen beskattning. När inlösenrätter tilldelas sker det ingen beskattning. Fr.o.m. inkomståret 2006 ska anskaffningsutgiften inte fördelas mellan de ursprungliga aktierna och inlösenrätterna när de tilldelats.

Försäljning av sådana teckningsrätter, fondaktierätter och inlösenrätter beskattas enligt de för aktier gällande vinstreglerna, se s. 42 och 47.

Någon beskattning sker inte heller vid utnyttjande av en företrädesrätt att teckna ett vinstandelslån, om man har fått rätten på grund av sitt innehav av andelar i det låntagande företaget.

Investeringsfonder

Utdelning på andelar i investeringsfonder (tidigare kallat värdepappersfonder), beskattas på samma sätt som utdelning på aktier. Detta gäller utdelning från aktiefonder, aktiesparfonder (gamla skattesparandet), blandfonder och räntefonder.

Utländska aktier

En person som är bosatt i Sverige, är skattskyldig här för utdelning på utländska aktier eller särskilda depåbevis (SDB). Utdelningen redovisas till sitt bruttobelopp, dvs. före avdrag för utländsk skatt. I allmänhet erläggs skatt på utdelningen i det land där det utdelande bolaget finns. Den skatten får sedan, utom i vissa undantagsfall, avräknas från svensk skatt.

Betald utländsk skatt på utdelning kan under vissa förutsättningar avräknas automatiskt. Om du har fått avräkning framgår detta av den preliminära skatteuträkningen som bifogas inkomstdeklarationen. Du behöver då inte göra någon begäran om avräkning i din inkomstdeklaration.

Om den utländska skatten enligt kontrolluppgifter överstiger 100 kr begränsas den automatiska avräkningen till att avse utdelning från aktier i ABB Ltd (Schweiz), AstraZeneca PLC (Storbritannien), Autoliv Inc. (USA), Nobel Biocare Holding AG (Schweiz), Nokia Abp (Finland), Monsanto Co (USA), Old Mutual plc (Storbritannien), Oriflame Cosmetics S.A (Luxemburg), Pfizer Inc (USA), StoraEnso Oyj (Finland), TietoEnator Abp (Finland) eller Transcom Worldwide S.A (Luxemburg).

Om det finns utländsk skatt för andra än dessa aktier och om skatten överstiger 100 kr sker ingen automatisk avräkning. Avräkning görs enligt gällande skatteavtal.

Om den utländska skatten enligt kontrolluppgifter inte överstiger 100 kr görs alltid automatisk avräkning av den utländska skatten oavsett varifrån utdelningen kommer.

Om du har fått utdelning och det inte har gjorts någon maskinell avräkning ska du ansöka om avräkning i inkomstdeklarationen under "Övriga upplysningar". Kvitto e.d. på betald utländsk skatt ska bifogas.

Ersättning för utdelning eller ränta

Vid överlåtelse av aktier, andelar i investeringsfond m.m. kan en del av ersättningen avse kommande utdelning. Denna del ingår i vinstbeskattningen och beskattas inte som utdelning.

Utdelning från samfällighet

Utdelning från en juridisk person som förvaltar samfällighet är skattepliktig. Den redovisas som inkomst av kapital (om delägarfastigheten är en privatbostadsfastighet). Se även s. 37 under "Delägare i samfällighet".

Andra löpande kapitalinkomster

Till inkomst av kapital hör även andra inkomster som kommer från egendom. Inkomsten redovisas i inkomstdeklarationen, ruta 50.

Lotterivinster

Vinster i utländska lotterier (t.ex. pokerspel på Internet) utanför EES-området och på utländska premie-

obligationer är skattepliktiga om vinsten överstiger 100 kr. Avdrag får inte göras för inköp av lottsedlar eller för andra liknande insatser i lotteri. Se fotnot på s. 30 om vilka länder som ingår i EES-området.

Uthyrning av lös egendom

Om du till exempel hyrt ut din segelbåt eller husvagn, är hyran skattepliktig inkomst av kapital.

Handpenning

Handpenning som behållits då köpeavtal beträffande fast egendom hävts, utgör skattepliktig inkomst av kapital.

Blankningsaffär

Om den som lånar ut aktier erhåller en ersättning för utlåningen ska denna beskattas enligt kontantprincipen som löpande kapitalinkomst. Även den ersättning utlånen får som kompensation för utebliven utdelning utgör inkomst av kapital för honom. Se även s. 41 under "Blankningsaffär".

Skadestånd m.m.

Skadestånd som erhållits vid återgång av fastighetsöverlåtelse samt ersättning för att inte överklaga dom i expropriationsmål är skattepliktig inkomst av kapital. Detsamma gäller för ersättning vid överlåtelse av en s.k. fastighetsoption, dvs. rätt att köpa tillbaka en tidigare såld fastighet.

Uthyrning av privatbostad

Uthyrning av privatbostadsfastighet och privatbostadsrätt beskattas som inkomst av kapital. Även uthyrning av hyreslägenhet är skattepliktig. Det egna brukandet av bostaden föranleder inte någon inkomstbeskattning. Försäljning av produkter från privatbostadsfastighet ska också deklarerars.

Du ska redovisa ersättning i såväl kontanter som annan form. Kommer ni överens om att hyresgästen ska utföra arbete i bostaden (målning, tapetsering, reparationer m.m.), ska värdet av arbetet tas upp som intäkt.

Det anses inte som hyra om hyresgästen åtar sig att svara för t.ex. el eller telefon, och du får en ersättning som motsvarar den faktiska utgiften för hyresgästens egen förbrukning. Får du en schablonmässig ersättning anses dock denna som hyra. Läs mer i Skatteverkets skrivelse 2009-12-22, dnr 131 951294-09/111. Skrivelsen finns på www.skatteverket.se, välj **Rättsinformation, Ställningstaganden**.

Överskottet från uthyrningen (inkomsten – avdrag enl. nedan) ska du redovisa i ruta 51 på Inkomstdeklaration 1. Överskottet kan du räkna ut på hjälpblankett SKV 2199. Du ska **inte** lämna in blankett SKV 2199 till Skatteverket.

Från hyresintäkter m.m. kan avdrag göras med 12 000 kr för varje privatbostad eller hyresrätt. Två makar som har hyrt ut en bostad som de äger gemensamt, får göra avdrag med 6 000 kr vardera. Dessutom kan följande avdrag från uthyrningsintäkter göras:

- Om du hyrt ut din privatbostadsfastighet: 20 % av hyran.
- Om du hyrt ut din bostadsrätt eller hyreslägenhet: Den avgift eller hyra som du själv erlagt och som avser det uthyrda.

Har du andra kostnader för själva uthyrningen, t.ex. reparationer och liknande, kan du inte få avdrag för detta. Utgift för ränta som avser lån på småhus eller

bostadsrätt ska inte dras av vid beräkning av överskottet. Ränteavdrag ska i stället göras direkt i Inkomstdeklaration 1.

Vid uthyrning av bostadsrätt får avdrag inte göras för den del av egen avgift som är kapitaltillskott till föreningen.

Om du har hyrt ut till egen eller närståendes arbetsgivare eller eget bolag gäller inte avdragsreglerna enligt ovan. I stället kan du yrka ett skäligt avdrag för de merutgifter som du har haft på grund av uthyr-

ningen (extra kostnader för exempelvis el, värme och slitage). Se även s.14.

Avdragen kan inte överstiga inkomsten. Inkomst minus avdrag (=överskottet) för du in under Kapital, ruta 51 på inkomstdeklarationen. Information finns också på hjälpblankett SKV 2199.

Obs!

Du vet väl att du kan deklarerar uthyrning av din bostad på Internet. Läs mer på www.skatteverket.se.

Avdrag för ränteutgifter m.m.

Du kan få göra avdrag för ränteutgifter (skuldräntor) även om du inte har haft några kapitalinkomster. Avdragsrätten förutsätter att du har varit bosatt i Sverige under inkomståret.

Alla ränteutgifter som inte dras av i Näringsverksamhet är i princip avdragsgilla i Kapital.

Avdrag får endast göras för ränta på egen skuld. Rätt till avdrag förutsätter att du har varit personligt betalningsansvarig för lånet, för den tid som räntan avser. Du får avdrag för ränteutgiften det år då du har betalat räntan (se dock under "Förskottsränta" nedan).

I vissa fall måste en fastighet (till exempel lantbruksenhet) vid inkomstbeskattningen delas upp i en privatbostadsfastighetsdel och en näringsfastighetsdel. Konsekvensen av en sådan uppdelning är att den del av ränteutgifterna som avser privatbostadsfastighetsdelen (till exempel mangårdsbyggnad med tillhörande tomtmark) dras av i Kapital.

Ränta på studielån

Ränta på studielån inom ramen för studiemedelsystemet är inte avdragsgill. Den ränta som du har betalat på en privatfinansierad studieskuld är däremot avdragsgill.

Lån av arbetsgivare

Om en anställd har lånat pengar av sin arbetsgivare till en ränta som vid lånetillfället understeg marknadsräntan, ska han beskattas för denna förmån som inkomst av tjänst. Avdrag med belopp motsvarande ränteförmånen medges i Kapital som en ränteutgift. Se även s. 15, "Ränteförmåner".

Förskottsränta

Avdrag för förskottsränta kan vid 2010 års taxering endast göras för den del av räntan som betalats under 2009 och som avser tid längst t.o.m. 31 januari 2010. Den del av ränteutgiften som inte är avdragsgill vid 2010 års taxering, kan kommande år dras av med ett

lika stort belopp för varje år under den återstående tid som förskottsbetalningen avser.

Räntekompensation

Avdrag för betald räntekompensation vid obligationsaffärer beskrivs på s. 37.

Avbetalningsköp

Vid avbetalningsköp är räntan avdragsgill. Avbetalningstillägget och expeditionskostnaden är däremot inte avdragsgilla.

Livränta

Om du har förvärvat egendom mot ersättning i form av livränta, som avtalats från och med den 1 juli 1984, ska i vissa fall en del av den årligen utbetalda livräntan anses som ränteutgift. Denna del får du dra av i Kapital (se "Övriga skattepliktiga livräntor", s. 22).

Kostnadsränta på skattekonto, anstånds ränta, respitränta och kvarskatteavgift

Kostnadsränta på skattekonto är inte avdragsgill. Anstånds ränta och respitränta för räntetid den 1 januari 1993 och senare får inte dras av. Kvarskatteavgift är aldrig avdragsgill.

Statligt räntebidrag

Statligt räntebidrag för bostad är skattepliktigt och du får göra avdrag för betald ränteutgift även till den del som täcks av räntebidraget. Om bidraget har återbetalats till staten får du dra av motsvarande belopp som ränta.

Utgifter som behandlas som räntor

Som ränteutgifter behandlas även

- tomträttsavgäld
- utgift vid återbetalning av lån i förtid (räntekompensation).

Vid avdrag för sådan ränteutgift som kontrolluppgift inte lämnats för, ska uppgift lämnas om långivarens namn. Är långivaren privatperson, ska också uppgift lämnas om dennes personnummer eller adress.

Blankningsaffär

Den ersättning som den som lånar aktierna (blankaren), löpande får betala för att låna aktierna, inklusive kompensation för utebliven utdelning, får dras av som omkostnader i inkomstslaget kapital. Kostnaderna dras av på inkomstdeklarationens framsida i ruta 53 "Avdrag för ränteutgifter m.m.". Se även s. 39 under "Blankningsaffär".

Avdrag för förvaltningsutgifter

Exempel på förvaltningsutgifter är aviseringsavgift, avgift eller depåavgift till banks notariatavdelning för förvaltning av förmögenhetstillgångar, utgifter för inkassering av räntefordringar och andra exekutiva åtgärder mot gäldenär, telefon, porto och andra kontorskostnader i samband med förvaltning av värdepapper m.m. samt förmyndararvoden till den del de avser kapitalförvaltning.

Handlar du mycket med aktier m.m. så kan även andra utgifter för t.ex. facktidsskrifter och prenumerationer på databaserad börsinformation vara avdragsgilla under förutsättning att de är utpräglat inriktade på placeringsrådgivning eller liknande. Även utgift för datorprogram som endast kan användas för värdepappershantering kan vara en avdragsgill förvaltningsutgift. Däremot anses normalt utgifter för själva datorn och liknande inventarier vara en ej avdragsgill personlig levnads-kostnad.

Kostnad för inteckning i fastighet är inte avdragsgill som förvaltningsutgift utan är en avdragsgill kostnad vid vinstberäkningen när fastigheten avyttras.

Såsom avdragsgill förvaltningsutgift anses däremot inte bouppteckningskostnad eller andra omkostnader i samband med boutredningar. Inte heller utgift för att

upprätta deklaration är avdragsgill. Kostnad för bankfack är inte avdragsgill om det används enbart till förvaring av fotografier, privata brev o.d. Avbetalningstillägg och expeditions-kostnad vid avbetalningsköp är inte avdragsgilla. Förvaltningskostnad i investeringsfond är inte avdragsgill för andelsägaren, utan för fonden. Motsvarande gäller för förvaltningskostnad i pensions- och kapitalförsäkring. Avdrag för förvaltningsutgift medges endast för den delen av utgiften som överstiger 1 000 kr.

Omkostnader

Förutom för förvaltningsutgifter och räntor får avdrag göras för direkta utgifter för att förvärva eller bibehålla inkomster.

Avgift för bankgaranti är avdragsgill om garantiavgiften är en omkostnad för en intäkt. Bankgarantiavgift för lån, som gäller privatbostad, är därför inte avdragsgill.

Transaktionskostnader t.ex. stämpelskatt, courtage och liknande provision till fondmäklare eller bank vid köp och försäljning av värdepapper är däremot inte avdragsgilla. I stället får de beaktas vid vinstberäkningen. Beträffande utgifter i samband med uthyrning av privatbostadsfastighet se s. 39.

Vinst/förlust

Vid beräkning av vinst/-förlust ska avdrag göras för de utgifter man har haft för att anskaffa (anskaffningsutgift) och förbättra (förbättringsutgift) den avyttrade tillgången. Beräkningen av avdraget kan bestå av flera poster och korrigeringar. Slutsumman som ska dras mot försäljningsintäkten, kallas för omkostnadsbeloppet.

Skatteregler för försäljning av bostad finns i broschyrerna "Försäljning av småhus och ägarlägenhet" (SKV 379) och "Försäljning av bostadsrätt" (SKV 321).

Termen delägar rätt har införts som en samlingsbeteckning för aktier/andelar och andra aktierelaterade tillgångar, såsom teckningsrätt, fondaktierätt, andel i investeringsfond, andel i ekonomisk förening, m.m. Bestämmelserna om delägar rätt ska även tillämpas på vinstandelsbevis, konvertibel, option och termin avseende aktie, annan liknande tillgång, t.ex. aktieindexobligation.

Marknadsnoterade aktier

Blankett K4

Information om hur du fyller i blanketten K4 finns i broschyren "Försäljning av värdepapper" (SKV 332).

Avyttring

Med avyttring menas försäljning, byte eller liknande överlåtelse av aktie eller andra tillgångar. Med liknande överlåtelse menas bl.a. inlösen av aktie. Med avyttring jämföras också att tiden för utnyttjande av en option löpt ut utan att optionen kunnat utnyttjas, dvs. den har förfallit som värdelös vid optionstidens utgång.

Har teckningsrätt, konvertibel eller option utnyttjats för förvärv av aktie eller annat, anses inte detta som avyttring.

Avyttring ska dessutom anses föreligga i följande situationer:

- Vid *konkurs* anses svensk aktie avyttrad när det företag som gett ut aktien försatts i konkurs. Detsamma gäller andel i ett utländskt företag som hör hemma inom EU/EES-området och motsvarar ett svenskt aktiebolag (Skatteverkets skrivelse 2004-12-02, dnr 130 657566-04/111. Skrivelsen finns på www.skatteverket.se, välj **Rättsinformation, Ställningstaganden**). Då krävs det dock att du begär att aktien ska anses avyttrad när företaget försätts i konkurs, eftersom en aktie i ett utländskt företag normalt anses avyttrad det år då bolaget upplöses genom konkurs. Skulle konkursen senare ge överskott, eller du erhåller ackord, ska det erhållna beloppet tas upp som intäkt till den del avdrag erhållits. Har således avdrag medgetts med 70 % av förlusten, ska 70 % av det erhållna beloppet tas upp som intäkt.

- Har ett aktiebolag försatts i *likvidation*, ska bolagets aktier anses avyttrade när beslut om likvidationen fattades. Belopp som utskiftas vid likvidation redovisas inom ramen för vinstsystemet. Avdrag för den förlust som kan uppstå medges enligt sedvanliga regler när förlustens storlek kan konstateras. Detta kan normalt ske först när likvidationen avslutats.
- Har *inlösen* av aktie skett och aktiekapitalet nedsatts, anses aktien avyttrad när tillståndet att sätta ned aktiekapitalet har registrerats. Det erhållna beloppet ska redovisas på samma sätt som vid en försäljning och omkostnadsbeloppet beräknas enligt genomsnittsmetoden.
- Den som erhållit ersättning enligt lag om ersättning från insättningsgaranti och investerarskydd anses ha avyttrat tillgången då ersättningen bestämts.

Avyttring anses inte föreligga i följande situationer:

- Ett *ackordsförfarande* innebär inte att en avyttring ägt rum, utan att det endast skett en nedsättning av fordringsbeloppet. Det är heller inte fråga om en transaktion som är att jämställa med avyttring. Under sådana omständigheter aktualiseras inte någon vinstbeskattning. Om fordringsrätten däremot säljs innan ackord träffats, kan förlust föreligga.
- Utbetalning vid *nedsättning av aktiekapitalet* genom minskning av aktiernas nominella belopp eller vid nedsättning av reservfonden räknas däremot som utdelning.

Allmänt om vinster på aktier

Alla vinster vid försäljning av aktier och aktierelaterade värdepapper ska i princip beskattas. Det saknar betydelse om försäljningen avser svensk eller utländsk aktie eller om det är depåbevis (SDB) för utländsk aktie. Reglerna för aktier gäller även för aktierelaterade värdepapper som t.ex. aktieindexobligationer, warrants och CFD-kontrakt.

Vid beräkning av vinsten/-förlusten tar man som intäkt upp den ersättning man fått efter avdrag för courtage och andra försäljningskostnader. Vid byte av aktier är avyttringspriset detsamma som marknadsvärdet av den mottagna aktien. Avdrag medges för de kostnader man haft när man förvärvade aktien. Härtill kommer kostnader för att delta i nyemissioner. Hänsyn ska också tas till andra emissioner, aktieuppsdelningar samt sammanslagningar.

Har du betalat anskaffningsutgiften för aktien i utländsk valuta ska du räkna om den till svenska kronor med valutakursen den dag då aktien köptes. Försäljningsintäkten räknar du om med valutakursen den dag aktien såldes, men en särskild regel innebär att du i stället ska använda växlingskursen om du växlar för-

säljningsintäkten till svenska kronor inom 30 dagar från avyttringen.

Benefika transaktioner undantas från inkomstbeskattning. Med benefik transaktion menas att tillgångar överläts som gåva, genom arv, bodelning eller liknande.

I vissa fall sker ingen beskattning vid avyttring, utan den uppskjuts till en senare tidpunkt. Så är förhållandet vid somliga byten när man får aktier i utbyte mot andra aktier.

Har man fått en aktie genom benefik transaktion (se ovan) övertar man överlåtarens omkostnadsbelopp. Detsamma gäller s.k. uppskovsbelopp när man fått aktier och tidigare ägare fått uppskov med beskattning av vinsten vid byte.

De flesta vinster beskattas fullt ut, medan förluster vanligtvis får dras av med 70 %. För vinster på kvalificerade aktier och andelar har skatten sänkts från 30 % till 20 % ($2/3 \times 30\%$). Även för andra ej marknadsnoterade aktier (dvs. de som ej är kvalificerade) har skatten för vinster sänkts, men bara från 30 % till 25 % ($5/6 \times 30\%$). Avyttring av kvalificerade aktier och andelar redovisas på blankett K10 (eller K10A i vissa fall) och andra ej marknadsnoterade aktier (dvs. de som ej är kvalificerade) redovisas på blankett K12. Beträffande förluster, se s. 52.

Observera att även sålda aktier vilka förvärvats genom deltagande i personaloptionsprogram eller aktiesparprogram ska redovisas som aktieförsäljning.

Beskattningstidpunkten

Skattskyldighet för vinst inträder då avyttring sker oavsett om någon del av ersättningen har erhållits eller inte. Avgörande är datum för kontrakt, avräkningsnota eller liknande. Vid byte anses avyttring föreligga vid den tidpunkt när det föreligger ett för båda parter bindande avtal om överlåtelse.

Om försäljningsprisets storlek är beroende av en viss framtida händelse och därför inte är känd vid försäljningstidpunkten, sker beskattning för det år då försäljningspriset fastställts. I sådana fall tillämpas de beskattningsregler som gällde för försäljningsåret. Detsamma gäller för tilläggsköpeskilling.

Vid tvångsinlösen av aktier anses dessa avyttrade vid förhandstillträdet, men beskattning sker först när köpeskillingens storlek blivit känd, dvs. i allmänhet i samband med att man får pengarna.

Särskilt om förluster

För att en förlust ska kunna dras av, krävs att det är en verklig förlust. Med detta avses att aktien måste ha blivit avyttrad. Enbart den omständigheten att det skett en nedgång av värdet på aktien innebär inte att man kan få avdrag.

Har du eller har haft aktier i en kapitalförsäkring och sålt dessa med förlust, kan du inte få avdrag för sådan förlust.

Har du sålt din kapitalförsäkring med förlust så kan man numera inte heller få avdrag för sådan förlust.

Delvis gåva

Om aktien säljs till underpris t.ex. till närstående, utgör transaktionen delvis gåva. Detta kallas blandat fång. Det får till följd att en vinstberäkning ska göras av givaren och han får då tillgodogöra sig endast en del av omkostnadsbeloppet, dvs. den del som räknas till försäljningen.

Exempel

Antag att omkostnadsbeloppet för en persons aktier är 400 kr. Aktierna säljs för 150 kr till närstående och marknadsvärdet är vid denna tidpunkt 250 kr. Av omkostnadsbeloppet belöper 150/250 på denna försäljning, dvs. 240 kr.

Den avdragsgilla förlusten uppgår således till 90 kr ($240 - 150$). Återstående omkostnadsbelopp på 160 kr övergår till gåvotagaren/köparen.

Omkostnadsbeloppet

Vid beräkning av vinsten/-förlusten är huvudregeln att avdrag medges för den faktiska anskaffningsutgift man haft när man köpt aktien. Denna framgår av avräkningsnotan och innefattar således även courtage och i förekommande fall även värdepappersskatt eller motsvarande. Vid vinstberäkningen medges däremot inte avdrag för löpande utgifter under innehavstiden. Sådana utgifter kan vara räntor, depåavgifter eller liknande. Anskaffningsutgiften beräknas på samma sätt för svenska och utländska aktier och det har ingen betydelse om aktierna är registrerade såsom depåbevis (SDB) eller inte.

Den som köpt aktier vid en nyemission är berättigad till avdrag för kostnaden att delta i emissionen. Om det har varit en fondemission har man visserligen fått flera aktier, men man har inte haft några kostnader, som man kan lägga till anskaffningsutgiften. På motsvarande sätt är det vid en split. Att "splitta" en aktie innebär att en aktie delas upp på flera aktier, men man har inte haft några kostnader.

Den som förvärvat aktier genom konvertibler får räkna anskaffningsutgiften för att erhålla konvertiblerna som anskaffningsutgift för aktierna. På motsvarande sätt får den som haft teckningsoptioner eller köpoptioner och köpt aktier med stöd av dessa räkna in utgifterna för optionerna i aktiernas omkostnadsbelopp.

Vid ny- eller fondemissioner förekommer att aktieägarna erhåller aktier av annat slag än de aktier som berättigat till deltagande i emissionen. Detta innebär att de ursprungliga aktierna behåller sin tidigare

anskaffningsutgift. Anskaffningsutgiften för nyemitterade aktier utgörs av det belopp som erlagts vid nyemissionen. De fondemitterade aktierna anses anskaffade utan kostnad.

Har marknadsnoterade aktier innehafts under en längre tid kan det ibland vara svårt att få fram den verkliga anskaffningsutgiften. Ett minsta värde kan då beräknas för dessa aktier med ledning av vad som är känt om noteringarna på aktien under den period förvärvet kan antas ha skett.

Har man erhållit inköpsrätter, dvs. rätter att köpa aktier, i annat bolag än det från vilket man erhållit inköpsrätterna, har värdet av dessa normalt blivit beskattade såsom för utdelning. Har man utnyttjat inköpsrätterna för köp av aktier, blir aktiernas anskaffningsutgift detsamma som det pris man erlagt med tillägg för inköpsrätternas beskattade värde. Aktiernas anskaffningsutgift blir då normalt detsamma som deras marknadsvärde när de erhöles.

Det förekommer att större bolag delar ut samtliga aktier i ett dotterbolag utan att aktieägarna blir beskattade för denna utdelning (Lex Asea). I sådana fall ska anskaffningsutgiften för de ursprungliga aktierna fördelas på dessa aktier och på de utdelade aktierna. Se även på s. 37 vid "Utdelningar".

Om en anställd förvärvat värdepapper eller andra tillgångar från arbetsgivaren till ett pris som understeg marknadsvärdet, utgörs hans anskaffningsutgift av vad

han faktiskt erlagt med tillägg för det värde för vilket han blivit beskattad. Har han erhållit tillgången utan kostnad, blir hans anskaffningsutgift enbart det beskattade värdet. Normalt blir anskaffningsutgiften detsamma som den erhållna tillgångens värde vid förvärvstidpunkten.

Anskaffningsutgiften för aktier, förvärvade genom deltagande i personaloptionsprogram, är det förmånsbeskattade beloppet samt aktiens lösenpris.

För aktie, andel i aktiefond eller andel i ekonomisk förening, som inte är marknadsnoterad och som den 1 april 1976 innehafts i mer än 5 år, gäller en särskild regel. Den innebär att anskaffningsutgiften får tas upp till 75 % av deklarationsvärdet vid utgången av 1975.

Genomsnittsmetoden

Som omkostnadsbelopp tar man det genomsnittliga omkostnadsbeloppet för samtliga värdepapper, som är *av samma slag och sort*, oavsett hur de erhållits och när de köpts.

Detta innebär t.ex. att man räknar samman anskaffningsutgifterna för aktier av samma serie i ett bolag. Däremot görs separata beräkningar för t.ex. A- och B-aktier.

Man summerar de faktiska anskaffningsutgifterna vid olika köptillfällen och dividerar med antalet aktier (genomsnittsmetoden). Varje förvärv medför att det genomsnittliga omkostnadsbeloppet förändras. Man

Exempel

En anställd deltar i ett utländskt personaloptionsprogram i X Inc med ett lösenpris på 50 kr per aktie.

Den 12 februari 2001 köpte den anställda privat på New Yorkbörsen 100 st aktier i X Inc för 20 kr per aktie.

Den anställda deltar dessutom i ett av X Inc utgivet aktiesparprogram som ger rätt till köp av aktier till rabatterat pris, 85 % av aktiens marknadsvärde. Marknadsvärdet per den 1 januari 2009 är 100 kr per aktie och den anställda köper 100 st aktier. Beskattning av värdet av förmånen, som uppgår till 1 500 kr

(100 kr – 85 kr x 100) görs under inkomst av tjänst, inkomståret 2009.

Den anställda utnyttjar sitt personaloptionsavtal den 10 mars 2009 och köper 100 st aktier som säljs i direkt anslutning till det faktiska utnyttjandet, en s.k. same-day-sale. Marknadsvärdet denna dag är 150 kr per aktie. Aktierna säljs för 150 kr per aktie. Beskattning av värdet av personaloptionsförmånen, som är 10 000 kr (150 kr – 50 kr x 100), görs under inkomst av tjänst, inkomståret 2009.

	Datum	Händelse (köp, förs., split)	Antal +/-	Totalt antal	Anskaffnings- utgift (+) respektive utnyttjat omkostnads- belopp (-), kr	Totalt utnyttjat omkostn.belopp för kvarvarande värdepapper. kr	Genomsnittligt omkostnadsbelopp för kvarvarande värdepapper, kr
X-Inc	010212	Köp	+ 100	100	2 000	2 000	20
X-Inc	090101	Köp	+ 100	200	8 500	10 500	
	090101	Förmån	0	200	1 500	12 000	60
X-Inc	090310	Köp	100	300	5 000	17 000	56, 667
	090310	Förmån	0	300	10 000	27 000	90
X-Inc	090310	Förs.	- 100	200	9 000	18 000	90

Genomsnittsberäkningen visar att en vinst uppstår med (15 000 – 9 000 kr) = 6 000 kr.

måste också beakta emissioner och splittar under innehavstiden.

Exempel

Om tio aktier köpts för 100 kr/aktie och ytterligare tio aktier för 120 kr/aktie blir det genomsnittliga omkostnadsbeloppet

$$\frac{10 \times 100 + 10 \times 120}{20} = 110 \text{ kr}$$

Har tio av dessa sålts, ska du vid vinstberäkningen dra av den del av omkostnadsbeloppet som avser dessa ($10 \times 110 \text{ kr} = 1\,100 \text{ kr}$). Av det ursprungliga omkostnadsbeloppet återstår sedan 1 100 kr ($10 \times 100 + 10 \times 120 = 2\,200$; $2\,200 - 1\,100 = 1\,100$).

Om du sedan köper ytterligare tio aktier för 130 kr/aktie = 1 300 kr blir det genomsnittliga omkostnadsbeloppet för 20 aktier

$$\frac{1\,100 + 1\,300}{20} = 120 \text{ kr}$$

Genomsnittsmetoden används vid beräkning av anskaffningsutgiften för aktier förvärvade genom deltagande i personaloptionsprogram respektive aktiesparprogram. Denna metod används också för privata köp av aktie på marknaden av samma slag och sort. Observera att detta gäller även när en anställd valt att utnyttja sina personaloptioner och i direkt samband med detta säljer de förvärvade aktierna, s.k. same-day-sale. (Se exempel på s. 44.)

Vid arv eller gåva övertas den anskaffningsutgift som överlåtaren/givaren haft. Har man själv köpt aktier och dessutom fått aktier av samma slag och sort genom arv, gåva e.d., kan det vara svårt att känna till vad som en gång i tiden betalats för de senare. Om det kan göras sannolikt när, de t.ex. ärvda aktierna ursprungligen köptes kan en uppskattning göras utifrån prisnivån på aktien vid denna tidpunkt, efter omräkning för senare emissioner och andra förändringar av aktieinnehavet.

Beträffande nyare köp (aktier som ursprungligen är köpta under 1990-talet) går det i de flesta fall att få fram förvärvstidpunkten genom din bank och sedan kan anskaffningsutgiften uppskattas med ledning av kursen den dagen. Beträffande äldre köp får en bedömning göras från fall till fall.

Schablonmetoden

Den som så önskar kan – i stället för faktisk anskaffningsutgift – beräkna omkostnadsbeloppet för marknadsnoterat värdepapper, som avser aktier e.d., enligt den s.k. ”schablonmetoden” till 20 % av försäljningspriset efter avdrag för utgifter, t.ex. courtage. Schablonmetoden kan dock inte användas beträffande optioner och terminer och inte heller för fondaktierätter, inlösenrätter och teckningsrätter som förvärvats på grund av aktieinnehav.

Exempel

Antag att försäljningspriset för en marknadsnoterad aktie är 150 kr.

Schablonmässigt omkostnadsbelopp = 20 % av 150 kr dvs. 30 kr. Vinsten blir då 120 kr.

Aktiebyten/Andelsbyten

Om du har fått aktier utbytta i samband med att ett bolag har gått samman med ett annat ska du vanligtvis inte redovisa bytet i deklarationen. Fr.o.m. inkomståret 2002 gäller reglerna om framskjuten beskattning för samtliga marknadsnoterade och nästan alla onoterade aktier som en fysisk person (eller dödsbo) byter bort. Även om du bytt bort s.k. kvalificerade andelar gäller reglerna om framskjuten beskattning. Dessa byten ska dock redovisas i deklarationen. Se vidare i broschyren och ”Skatteregler för delägare i fåmansföretag” (SKV 292).

Framskjuten beskattning vid andelsbyten

Reglerna om framskjuten beskattning vid andelsbyten innebär att du, utan beskattning, för över omkostnadsbeloppet på de utbytta aktierna/andelarna till de mottagna andelarna. Detta omkostnadsbelopp blir din anskaffningsutgift för de mottagna andelarna som du får göra avdrag med vid beräkning av vinsten när du säljer dessa i framtiden.

Reglerna om framskjuten beskattning tillämpas automatiskt av Skatteverket. Du kan inte välja att i stället ta fram en vinst eller förlust vid bytet till beskattning. Får du även ersättning i pengar vid andelsbytet ska du ta upp denna ersättning till beskattning det år som bytet sker. Ersättning i pengar fyller du själv i som en vinst på blankett K4.

Förutsättningar för att reglerna ska vara tillämpliga

Eftersom bestämmelserna omfattar avyttringar (byten) av såväl aktier i svenska aktiebolag som andelar i svenska ekonomiska föreningar och i utländska bolag och utländska juridiska personer används fortsättningsvis uttrycket andelar som en gemensam benämning.

För att reglerna om framskjuten beskattning ska vara tillämpliga så måste vissa förutsättningar vara uppfyllda.

1. Är säljaren en fysisk person ska denne vara bosatt i Sverige eller stadigvarande vistas här.
2. Det köpande företaget ska vara ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening, en svensk sparbank, ett svenskt ömsesidigt försäkringsbolag, ett utländskt bolag, eller utländsk juridisk person som är hemmahörande i stat inom EU och bedrivs i sådan associationsform och är skyldig att betala någon av de skatter som anges i fusionsdirektivet 90/434/EEC.

3. Andelsbytet ska avse aktier i ett svenskt aktiebolag, eller sådant företag som kan vara köpare.
4. Ersättningen ska vara marknadsmässig och bestå av andelar i det köpande bolaget. Ersättning får till en del lämnas i pengar.
5. Vid utgången av det år som andelsbytet sker ska det köpande företaget ha ett bestämmande inflytande i det överlåtna företaget, dvs. mer än hälften av rösterna.

Om du flyttar ut ur landet till annat land inom EES-området ska uppskovsbeloppet respektive vinsten på de bortbytta aktierna inte beskattas på grund av utflyttningen.

Om de mottagna aktierna säljs inom en tioårsperiod från året för utflyttning kan beskattning av uppskovet respektive vinsten på de bortbytta andelarna emellertid komma i fråga.

Om du flyttar till land utanför EES-området och därmed inte uppfyller kravet på att vara bosatt i Sverige eller stadigvarande vistas här, ska den vinst som uppkom vid andelsbytet tas upp till beskattning.

Se fotnot på s. 30 om vilka länder som ingår i EES-området.

Genomsnittligt omkostnadsbelopp

Är de mottagna andelarna marknadsnoterade beräknas det genomsnittliga omkostnadsbeloppet för gamla, nya och mottagna andelar i bolaget gemensamt. Är däremot de mottagna andelarna onoterade anses dessa inte vara av samma slag och sort som nya och gamla andelar som man äger i företaget. De ska därför inte läggas samman med andra andelar i företaget vid beräkning av genomsnittligt omkostnadsbelopp.

Turordning

En säljare vid ett andelsbyte kanske redan har andelar i det köpande företaget (gamla andelar). Likaså kanske han köper ytterligare andelar efter andelsbytet (nya andelar). Vid framskjuten beskattning har det ibland betydelse för beskattningen vilka andelar som man säljer. Därför gäller vissa turordningsregler bl.a. om de bortbytta andelarna är belastade med ett uppskov från ett tidigare andelsbyte, om de bortbytta andelarna är kvalificerade eller om de mottagna andelarna inte är marknadsnoterade. Avyttring ska anses ske i följande ordning:

1. gamla andelar,
2. mottagna andelar,
3. nya andelar.

Exempel 1

Framskjuten beskattning och försäljning

A har genom ett andelsbyte 2001 avyttrat 2000 stamaktier i Boliden Ltd som han hade köpt för 20 000 kr. Dessa byttes mot 100 aktier i Boliden AB. A tillämpade reglerna om framskjuten beskattning vid bytet. Under 2009 sålde han samtliga 100 aktier i Boliden AB. Vid redovisningen av försäljningen på blankett K4 gör han avdrag för de 20 000 kr som han en gång betalade för aktierna i Boliden Ltd som sitt omkostnadsbelopp.

Efterföljande andelsbyte

Om du först har varit med i ett andelsbyte där du fått uppskov med beskattningen och sedan är med i ett efterföljande andelsbyte där reglerna om framskjuten beskattning tillämpas förs uppskovsbeloppet från det första andelsbytet över till nästa andelsbyte. De aktier som nu byts bort ska anses förvärvade för det marknadsvärde som de hade vid det första andelsbytet. Det är detta värde som förs över och blir anskaffningsutgift för de nu mottagna aktierna i det sista andelsbytet. Uppskovsbeloppet förs över och fördelas på de sist mottagna andelarna. Du behöver inte ta upp uppskovsbeloppet till beskattning förrän du säljer de sist mottagna andelarna. Du behöver inte heller begära att reglerna ska tillämpas.

Exempel 2

Efterföljande andelsbyte

År 2000 bytte B bort sina 150 aktier i Pharmacia Upjohn mot 178 aktier i Pharmacia Corp. genom ett andelsbyte. B begärde och fick uppskov med vinsten på aktierna i Pharmacia Upjohn med 45 000 kr. Värdet på B:s aktier i Pharmacia Corp. uppgick till 402,32 kr/st vid bytet (efter justering av omkostnadsbeloppet till följd av utdelningen av aktier i Monsanto) eller totalt 71 613 kr. 2003 skedde ett nytt andelsbyte (ett efterföljande andelsbyte) där de 178 aktierna i Pharmacia Corp. byttes mot 249 aktier i Pfizer.

B behövde inte begära att reglerna om framskjuten beskattning skulle tillämpas vid detta byte. Omkostnadsbeloppet på aktierna i Pharmacia Corp. (71 613 kr) liksom uppskovsbeloppet (45 000 kr), förs över till aktierna i Pfizer.

Reglerna om uppskov med beskattning vid andelsbyten

Om du deltog i ett andelsbyte åren 1999–2000 tillämpades reglerna om uppskov med beskattning vid andelsbyten. Bytte du bort marknadsnoterade andelar år 2001 kunde du välja mellan reglerna om uppskov med beskattning eller reglerna om framskjuten beskattning. År 2002 var reglerna om framskjuten beskattning tvingande om du bytte bort marknadsnoterade aktier.

Reglerna om uppskov innebär att de utbytta andelarna ansågs vara sålda, men man kunde få uppskov med

beskattningen av hela eller en del av vinsten. Den del av vinsten som man fick uppskov med (uppskovsbeloppet) fördelas på de mottagna andelarna och ska tas upp till beskattning senast det år då de mottagna andelarna exempelvis säljs (se vidare "Återföring av uppskovsbelopp").

Återföring av uppskovsbelopp

Medgivet uppskovsbelopp ska tas upp till beskattning:

- när äganderätten till andelarna övergår till någon annan t.ex. vid försäljning. (Uppskovsbeloppet behöver däremot inte tas upp till beskattning då äganderätten övergår genom arv, testamente, gåva eller bodelning, se nedan.)
- när andelarna upphör att existera, t.ex. vid fusion eller konkurs.
- vid utflyttning från Sverige till land utanför EES-området.

Dessutom får ett medgivet uppskovsbelopp när som helst frivilligt återföras till beskattning, helt eller delvis. Återfört uppskovsbelopp redovisas direkt på blankett K4 sidan 1 (avsnitt B). Detta gäller oavsett om uppskovsbeloppet återförs frivilligt eller till följd av att några av de mottagna andelarna säljs. Även om du flyttar utomlands ska du redovisa det uppskovsbelopp som då ska tas upp till beskattning på blankett K4 sidan 1 (avsnitt B). Exempel på hur du fyller i blanketten K4 vid försäljning av mottagna andelar finns i broschyren "Försäljning av värdepapper" (SKV 332).

Observera att återföring av uppskovsbelopp för kvalificerade andelar redovisas på blankett K13.

Turordning

Eftersom uppskovsbeloppet ska tas upp till beskattning när de mottagna andelarna säljs så gäller alltid de turordningsregler som finns beskrivna ovan under "Framskjuten beskattning vid andelsbyten".

Genomsnittligt omkostnadsbelopp

Reglerna om genomsnittligt omkostnadsbelopp är desamma som finns beskrivna ovan under "Framskjuten beskattning vid andelsbyten".

Split, fondemission m.m.

Om kapitalet i det köpande företaget senare fördelas på flera andelar genom fondemission, split eller liknande fördelas även uppskovsbelopp på mottagen andel och ny andel. Om mottagna andelar sammanläggs (omvänd split) övergår det ursprungliga uppskovsbeloppet på de nya andelarna.

Arv, gåva m.m.

Uppskovsbelopp får föras vidare till ny ägare om äganderätten till mottagen andel övergår genom arv, testamente, bodelning eller gåva. Den nye ägaren av andelarna ska i sin deklaration lämna uppgift om det antal andelar som han har fått, beteckning på andelarna, uppskovsbeloppet samt namn, adress och person-

nummer på den person som gett bort andelarna. Detta görs under "Övriga upplysningar" på Inkomstdeklaration 1.

Teckningsrätter m.m.

Blankett K4

Teckningsrätter, fondaktierätter och inlösenrätter, som erhållits genom aktieinnehav anses anskaffade utan kostnad. Vid vinstberäkning i samband med avyttring av sådana teckningsrätter, fondaktierätter eller inlösenrätter sker därför ingen proportionering av anskaffningsutgiften för moderaktien. Inte heller när teckningsrätt eller fondaktierätt utnyttjats till förvärv av aktie, konvertibel eller skuldebrev med optionsrätt övergår någon del av anskaffningsutgiften. Detta får till följd att en konvertibel som förvärvats med stöd av moderaktie, får såsom anskaffningsutgift det pris för vilket det tecknats.

Eftersom teckningsrätt, fondaktierätt och inlösenrätt anses förvärvade utan kostnad, kan inte heller schablonmetoden tillämpas vid beräkning av vinst. Därför blir hela försäljningspriset, efter avdrag för kostnader, skattepliktig intäkt.

Har teckningsrätt, fondaktierätt eller inlösenrätt köpts utan stöd av moderaktie, utgör köpeskillingen dess anskaffningsutgift.

Konvertibler m.m.

Blankett K4

Konvertibler, teckningsoptioner samt köp- och säljoptioner för aktier vinstbeskattas på samma sätt som aktier. Optionsskuldebrev beskattas däremot enligt reglerna för skuldebrev (se "Fordringsrätter", s. 50).

Konvertibler

Om man byter ut ett konvertibler mot en aktie (konvertering) eller utnyttjar en företrädesrätt att teckna konvertibler, ska vinstbeskattning inte ske. Om man däremot säljer en företrädesrätt, en konvertibel eller en aktie förvärvad genom konvertibel, beskattas kapitalvinsten. Detsamma gäller vid inlösen av en konvertibel.

Även köpare av teckningsrätt eller konvertibel kan teckna konverteringslån eller byta skuldebrev mot aktier utan att detta utlöser beskattning. Om man däremot säljer sådana värdepapper sker vinstbeskattning (se "Fordringsrätter", s. 50).

Omkostnadsbeloppet utgörs av samtliga de kostnader man har haft för förvärv av konvertibeln. Har konvertibeln erhållits på grund av aktieinnehav, överförs ingen del av aktiens anskaffningsutgift. Schablonmetoden kan tillämpas för marknadsnoterade konvertibler.

Vid förvärv av skuldebrev erläggs även ränta (räntekompensation) som är upplupen från senaste ränteförfallodag. Räntekompensationen räknas inte som en anskaffningsutgift, utan avdrag får göras i samband

med att den ränta faller ut, som kompensationen avser. Se även "Räntor", s. 37.

Konvertibla vinstandelsbevis (KVB) följer normalt samma beskattningsregler som konvertibler.

Konvertibler m.m. – omkostnadsbelopp				
Slag av försålt värdepapper	Aktieägare med företrädesrätt p.g.a. aktie	Annan med inköpt a) företrädesrätt	b) konvertibel	Annan som utan företrädesrätt tecknat lån
Teckningsrätt	0 kr	Köpeskillingen	–	–
Konvertibel	Emissionspriset	Köpeskillingen för teckningsrätten + emissionspriset	Köpeskillingen	Emissionspriset
Aktie förvärvad via konvertering	Emissionspriset för konvertibeln	Köpeskillingen för teckningsrätten + emissionspriset för konvertibeln	Köpeskillingen för konvertibeln	Emissionspriset för konvertibeln

Optionslån – omkostnadsbelopp				
Slag av försålt värdepapper	Aktieägare	Annan med inköpt a) teckningsrätt	b) optionsrätt	Annan som utan teckningsrätt tecknat lån
Teckningsrätt	0 kr	Köpeskillingen	–	–
Options-skuldebrev	Skuldebrevets marknadsvärde vid emissionen	Skuldebrevets marknadsvärde vid emissionen	–	Skuldebrevets marknadsvärde vid emissionen
Optionsrätt a) till nyteckning av aktie	Restvärdet	Restvärdet	Köpeskillingen	Restvärdet
b) till köp av aktie	Restvärdet	Restvärdet	Köpeskillingen	Restvärdet
Aktie a) via optionsrätt till nyteckning	Restvärdet + nyteckningspriset för aktien	Restvärdet + nyteckningspriset för aktien	Köpeskillingen för optionsrätten + nyteckningspriset för aktien	Restvärdet + nyteckningspriset för aktien
b) via optionsrätt till köp av aktie	Restvärdet + köpeskillingen för aktien	Restvärdet + köpeskillingen för aktien	Köpeskillingarna för optionsrätten och aktien	Restvärdet + köpeskillingen för aktien
Med restvärdet avses den del av emissionspriset som överstiger skuldebrevets marknadsvärde. Om skuldebrev och optionsrätt förvärvats genom teckning p.g.a. en köpt optionsrätt, avses med restvärde den del av köpeskillning och emissionspris som överstiger skuldebrevets marknadsvärde.				

Optionsrätter

En optionsrätt är en rätt till köp eller nyteckning av aktie till visst pris som kan ha utfästs i förening med ett skuldebrev. Den kallas också teckningsoption om den avser rätt att delta i en nyemission.

Försäljningen av skuldebrev som emitterats tillsammans med optionsrätt beskattas enligt reglerna för skuldebrev. Om skuldebrevet är konvertibelt är emellertid reglerna för aktier tillämpliga. Försäljningen av optionsrätten beskattas enligt reglerna för aktier.

Anskaffningsutgiften för en företrädesrätt som avser skuldebrev med optionsrätt beräknas till noll kr, om den erhållits genom aktieinnehav. I annat fall är den erlagda köpeskillingen densamma som anskaffningsutgiften.

Har skuldebrev med optionsrätt förvärvats genom deltagande i emission, anses skuldebrevet förvärvat för sitt marknadsvärde vid emissionstidpunkten. Se "Fordringsrätter", s. 50. Optionsrätten anses anskaffad för återstoden av emissionspriset (restvärdet). Skulle marknadsvärdet på skuldebrevet överstiga emissionspriset, ska hela priset hänföras till skuldebrevet. Detta gäller även om skuldebrev och optionsrätt förvärvats genom köp. Se vidare uppställningen "Optionslån – omkostnadsbelopp", s. 48.

Investeringsfonder

Fondbolagen, som förvaltar fonderna, lämnar kontrolluppgift på den vinst eller förlust som uppkommit vid försäljning (inlösen) av alla typer av investeringsfonder (tidigare kallat värdepappersfonder) även utländska fonder och sicaver.

Med hänsyn till vinstreglerna kan investeringsfonder indelas enligt följande:

1. Räntefonder (svenska och utländska med enbart fordringsrätter i svenska kronor)
2. Övriga investeringsfonder (svenska och utländska) och sicaver.

Aktiefonder, allemansfonder och blandfonder samt räntefonder som inte enbart placerar i svenska fordringsrätter är exempel på övriga investeringsfonder.

Om du har sålt andelar i en investeringsfond, kommer vinsten eller förlusten att vara förtryckt i din inkomstdeklaration.

Marknadsnoterade andelar i övriga investeringsfonder och sicaver behandlas skattemässigt på samma sätt som aktier. Det innebär bl.a. att förluster på marknadsnoterade aktiefonder kan kvittas fullt ut mot vinster på marknadsnoterade aktier och tvärtom. Om förlusterna är större än vinsterna, får 70 % av överskjutande del av förlusterna dras av mot övriga inkomster av kapital.

Förluster på *räntefonder*, som innehar enbart marknadsnoterade fordringsrätter o.d. utställda i svenska kronor, får alltid dras av till 100 % mot övriga inkomster av kapital. Så kallade sicav-fonder beskattas på samma sätt som aktier oavsett vilka värdepapper som finns i sicav-fonden.

Vid inlösen av en andel i en investeringsfond ska vinstberäkning göras. Inlösenpriset är då detsamma som försäljningspriset. Byte från en fond till en annan aktualiserar en vinstberäkning. Däremot anses i vissa fall skattepliktig intäkt inte uppkomma vid sammanläggning eller delning av en investeringsfond. Den ursprungliga anskaffningsutgiften övergår i stället på de nya fondandelarna.

Omkostnadsbeloppet för en fondandel är normalt det pris man faktiskt har betalat. Har man flera andelar i samma fond ska genomsnittsmetoden användas. Se s. 44.

Eventuella insättnings- och uttagsavgifter ska ingå i vinstberäkningen, medan av fonden erlagd förvaltningsavgift inte kan dras av hos fondandelsägaren.

Anskaffningsutgiften för en andel i en investeringsfond (annan än allemansfond), som förvärvats före den 1 januari 1995, får tas upp till andelens marknadsvärde den 31 december 1992. Regeln gäller bara fysiska personer och dödsbon. Motsvarande värde för andel i fond som bildats under år 1993 eller 1994 är det först noterade marknadsvärdet. För andel i allemansfond som förvärvats före den 1 januari 1991 får du ta upp marknadsvärdet den 31 december 1990 i stället för faktisk anskaffningsutgift. En genomsnittsberäkning kan därför innehålla vissa andelar med faktisk anskaffningsutgift och vissa med alternativ anskaffningsutgift.

Har utdelning återinvesterats får detta belopp läggas till anskaffningsutgiften.

Omkostnadsbeloppet för marknadsnoterad fondandel får beräknas till 20 % av inlösenpriset efter avdrag för utgifter (schablonmetoden). Se vidare uppställningen "Investeringsfonder – omkostnadsbelopp".

Om du beräknar din vinst/-förlust till ett annat belopp än det som Skatteverket har fyllt i på inkomstdeklarationen, ska du redovisa din egen beräkning på blankett K4. Du kan beräkna omkostnadsbeloppet på hjälpblanketten "Genomsnittligt omkostnadsbelopp" (SKV 2198).

Andelar i försäkringspremiefonder (unit linked) innehas inom ramen för försäkringssparandet. Fondbyte kan därför ske utan att beskattning aktualiseras vid bytet.

Investeringsfonder – omkostnadsbelopp

Fond	Omkostnadsbelopp
<i>Alla investeringsfonder utom allemansfonder</i>	- Faktisk kostnad - Marknadsvärdet 31/12 1992 - 20 % av försäljningspriset (gäller ej onoterad fond)
<i>Allemansfonder</i>	- Faktisk kostnad - Marknadsvärdet 31/12 1990 - 20 % av försäljningspriset (gäller ej onoterad allemansfond)
<i>Sicaver</i>	- Faktisk kostnad - 20 % av försäljningspriset (gäller ej onoterad fond)

Standardiserade optioner Blankett K4

Av standardiserade optioner på den svenska marknaden förekommer handel främst med OMX:s aktieoptioner och aktieindexoptioner. Här redogörs endast för hur dessa optioner ska beskattas hos innehavaren respektive utfärdaren.

Beträffande teckningsoptioner och andra optionsrätter, se "Teckningsrätter m.m.", s. 47.

Innehavaren

Innehavaren av en option har köpt en rättighet. Om han säljer optionen ska han vinstbeskattas. Detta gäller för både köp- och säljoptioner. Kvittnings- eller stängningslikviden utgör försäljningspris. Omkostnadsbelopp är den premie som erlagts för optionen. Om försäljningen avser endast en del av optionsinnehavet används genomsnittsmetoden, se sidan 44.

Om optionen inte utnyttjas, anses den avyttrad vid löptidens slut, förfall. Försäljningspriset blir då noll kronor. Omkostnadsbeloppet utgörs av den premie som erlades vid förvärvet.

Vid kvittning, stängning och förfall är vinsten skattepliktig i sin helhet. Förlust är avdragsgill fullt ut mot vinst på bl.a. marknadsnoterade aktier.

Vid lösen av en option ingår den erlagda premien i vinstberäkningen för aktierna.

Om en köpoption utnyttjas så att de aktier optionen avser köps, sker ingen beskattning. Den premie som erlagts för optionen är avdragsgill som anskaffningsutgift när aktierna senare säljs.

Om en säljoption utnyttjas så att de aktier optionen avser säljs, ska försäljningen vinstbeskattas enligt de vanliga reglerna för aktieförsäljning. Erlagd premie läggs till anskaffningsutgiften för de sålda aktierna.

Förlust vid avyttringen av aktierna får dras av fullt ut mot vinst på bl.a. marknadsnoterade aktier.

Utfärdaren

Utfärdaren av en option har utfäst sig att köpa eller sälja en aktie inom viss tid till ett bestämt pris. Som ersättning för denna utfästelse får han en premie.

Optionens löptid är högst ett år

Beskattning sker när optionsförhållandet upphör – inte när han erhåller premien. Om utfärdaren återköpt optionen, beskattas han för nettot av affären, dvs. premien minus kvittnings- eller stängningslikviden. Detta gäller både köp- och säljoptioner. Beskattningstidpunkt är dagen för kvittning respektive stängning. Förlust är avdragsgill fullt ut mot vinst på bl.a. marknadsnoterade aktier.

När en option förfaller, ska beskattning ske. Utfärdaren beskattas för erhållen premie minus omkostnader vid utfärdandet.

Vid lösen av en option ska beskattning ske.

När en köpoption löses, säljer utfärdaren aktier. Försäljningen vinstbeskattas enligt de vanliga vinstreglerna för aktieförsäljning. Till försäljningspriset läggs erhållen premie för optionen. En förlust på försäljningen behandlas som en vanlig förlust på marknadsnoterade aktier. Avyttringstidpunkt är lösendagen.

När en säljoption löses, köper utfärdaren aktier. Premien ska beskattas per lösendagen. Om utfärdaren säljer de köpta aktierna samma kalenderår som lösen skett, dras premien ifrån omkostnadsbeloppet för aktierna. Därmed kan en eventuell förlust på aktieaffären kvittas fullt ut mot premieintäkten. Om han inte säljer de köpta aktierna samma kalenderår som lösen skett, ska premien tas upp till beskattning per lösendagen.

Optionens löptid är mer än ett år

Om optionens återstående löptid vid utfärdandet överstiger ett år gäller vissa avvikande regler för beskattningen av utfärdaren. Om utfärdandet och fullföljandet (kvittning, lösen eller förfall) äger rum under samma beskattningsår blir beskattningen densamma som för optioner med kortare löptid. I övriga fall ska premien tas upp till beskattning när optionen ställs ut. När utgiften för att fullfölja affären uppkommer ett senare år får den då dras av som förlust. Denna är avdragsgill fullt ut mot vinst på bl.a. marknadsnoterade aktier.

Fordringsrätter

Blankett K4

Vid avyttring av svensk fordringsrätt sker beskattning oavsett hur lång innehavstiden varit. Reglerna gäller för följande fordringsrätter och andra likartade värdepapper:

- obligationer
- s.k. nollkuponare
- förlagsbevis
- premieobligationer
- optionsskuldebrev
- andra skuldebrev
- fordringsrätter som är kontobaserade
- optioner och terminer på fordringsrätter i svenska kronor (ränteoptioner, ränteterminer) och på ränteindex.

Följande fordringsrätter beskattas enligt kapitalvinstreglerna för aktier:

- konvertibler
- konvertibla vinstandelsbevis
- aktieindexobligationer
- vinstandelsbevis
- andra värdepapper som till sin funktion och verkningssätt liknar dessa.

Beräkning

För att beräkna vinst eller förlust tar man som intäkt upp ersättningen vid försäljningen och gör avdrag för omkostnadsbeloppet.

Avdrag medges för courtage och alla andra direkta transaktionskostnader vid köpet och försäljningen. Dessa kostnader framgår normalt av avräkningsnotorna. Vid inlösen av förfallna obligationer tillkommer i allmänhet inga kostnader.

Om skuldebrev erhållits tillsammans med köp- eller teckningsoption (optionsskuldebrev) är skuldebrevets anskaffningsutgift detsamma som dess marknadsvärde när det köptes. Resterande del av köpeskillingen utgör optionens anskaffningsutgift.

Om fordringsrätten erhållits genom arv, gåva eller på liknande sätt, övertar mottagaren överlåtarens omkostnadsbelopp.

Omkostnadsbeloppet beräknas gemensamt för samtliga skuldebrev av samma slag och sort, grundat på faktiska utgifter och med hänsyn tagen till inträffade förändringar (genomsnittsmetoden).

Förluster på marknadsnoterade fordringsrätter i svenska kronor är alltid avdragsgilla till 100 % mot övriga inkomster av kapital (gäller inte premieobligationer). Om vinsten/-förlusten avser aktierelaterad fordringsrätt (t.ex. konvertibel) tillämpas dock reglerna för aktier o.d. Se "Marknadsnoterade aktier" s. 42.

Beträffande övriga fordringsrätter (onoterade fordringsrätter, premieobligationer m.m.) gäller de generella reglerna beträffande vinst/-förlust. Det innebär således att avdrag för förlust endast medges med 70 %.

Räntekompensation för upplupen men inte förfallen ränta, behandlas som ränteintäkt eller ränteutgift och inräknas inte i ersättningen respektive anskaffningsutgiften för fordringsrätten.

Avdrag för räntekompensation medges när räntan förfaller till betalning även om detta sker ett senare beskattningsår. Om skuldebrevet säljs dessförinnan, medges avdraget mot den erhållna räntekompensationen. Avgift för s.k. räntegaranti är inte avdragsgill som ränteutgift eller anskaffningsutgift för fastighet.

Vissa skuldebrev löper utan ränta och ges därför ut till underkurs, dvs. du betalar ett pris som är lägre än skuldebrevets nominella belopp. Sådana skuldebrev kallas diskonteringspapper eller *nollkuponare*. Hit räknas bl.a. vissa privatobligationer och riksgäldskonton. Avkastningen på en realränteobligation bestäms till en del av inflationen. När den inlöses beskattas hela värdeförändringen som ränta.

Fordran i utländsk valuta m.m.

Blankett K4 avsnitt C

Beskattning sker vid avyttring av utländsk valuta såsom växling av valuta, användning av utländsk valuta som betalningsmedel, försäljning och inlösen av skuldebrev eller annan utländsk fordringsrätt.

Vinst vid växling av utländsk valuta för den enskildes personliga bruk under tillfällig vistelse i utlandet (resevaluta) är undantagen från beskattning.

När fordran betalas tar du upp värdet (fordringsbeloppet omräknat till svenska kronor) vid återbetalningen som intäkt. Du får avdrag för det värde fordringsbeloppet hade vid utlåningen.

Har någon sålt tillgångar i utländsk valuta som växlas till svenska kronor inom 30 dagar från försäljningen, inräknas den valutaförändring som kan ha uppstått under tiden i försäljningspriset för tillgångarna. Försäljningspriset ska i ett sådant fall räknas om med valutakursen på växlingsdagen. Vinstberäkningen följer de allmänna bestämmelserna.

Förluster på marknadsnoterade utländska fordringsrätter och valuta dras av med hela beloppet. Läs mer i Skatteverkets skrivelse 2009-04-22, dnr 131 346922-09/111. Skrivelsen finns på www.skatteverket.se, välj **Rättsinformation, Ställningstaganden**.

Skuld i utländsk valuta

Blankett K9 avsnitt B

Beträffande skulder tar du som intäkt upp det värde (skuldbeloppet omräknat till svenska kronor) det återbetalade beloppet hade när du tog lånet. Avdrag medges för lånets värde vid återbetalningstillfället.

Valutakursförlust på skuld i utländsk valuta är avdragsgill med hela beloppet. Detta gäller oavsett om det är valuta från ett land inom eller utom EU. Läs mer i Skatteverkets skrivelse 2009-04-22, dnr 131 359928-09/111. Skrivelsen finns på www.skatteverket.se, välj **Rättsinformation, Ställningstaganden**.

Övriga tillgångar

Till gruppen övriga tillgångar räknas annan lös egendom än bostadsrätter och aktier m.m. som anges i tidigare avsnitt, till exempel

- konst och andelar i konstkonstortier
- frimärken (enstaka eller samlingar)
- råvaror, råvaruoptioner, råvaruterminer, råvaruwarrants och CFD-kontrakt med råvaror som underliggande tillgång
- nyttjanderätter, gruvrätter och royalties
- ädelstenar och ädelmetaller
- smycken
- antikviteter och annat inre lösöre
- bilar, båtar och annat yttre lösöre
- andelar i dödsbon
- andelar i time share.

När vinsten beräknas, minskar du den summa du fått vid försäljningen (efter avdrag för ev. utgifter vid avyttringen) med omkostnadsbeloppet (anskaffningsutgift och förbättringsutgift och de övriga omkostnader du haft, som kan vara provision och liknande). Har avdrag tidigare medgivits för inköp eller förslitning, ska motsvarande belopp dras av från omkostnaderna.

I övrigt skiljer man mellan egendom som innehafts för personligt bruk och egendom som inte innehafts för personligt bruk, dvs. kapitalplaceringar.

Personliga tillgångar (Egendom för personligt bruk)

Blankett K9 avsnitt A

Med egendom som ägts för personligt bruk, t.ex. andelar i time share, avses sådant som till övervägande del använts av den skattskyldige eller hans familj för nyttobruk eller som prydnadsföremål.

Om du så önskar, kan omkostnadsbeloppet bestämmas till 25 % av ersättningen efter avdrag för utgifter vid avyttringen.

Årets vinster från försäljningar av egendom som innehafts för personligt bruk läggs samman. Avdrag kan göras med 50 000 kr från summan av vinsterna. Avdrag för förlust medges inte.

Kapitalplaceringar m.m.

Blankett K4 avsnitt D

Om egendomen utgör del av ett samlat innehav med enhetligt värde (till exempel guld), ska genomsnittsmetoden användas när omkostnadsbeloppet beräknas, se s. 44.

För egendom som innehafts som kapitalplacering finns det inte någon schablonregel för beräkning av omkostnadsbeloppet och du får inte heller göra något schablonavdrag om 50 000 kr.

Förluster

Avdrag för förlust medges mot alla slag av intäkter i inkomstslaget kapital. Avdrag medges dock inte för förlust som uppstått vid avyttring av övriga tillgångar som innehafts som personliga tillgångar. (Jämför "Personliga tillgångar", på denna sida.)

Avdrag medges bara för verkliga förluster. En förlust som beror på att egendom sålts till underpris eller att säljaren övertagit en hyreslägenhet e.d. är inte avdragsgill.

Vid beräkning av vinst/-förlust räknas varje affär för sig. Någon nettoberäkning av vinster och förluster är inte tillåten.

Observera att en förlust endast kan utnyttjas det år den uppstår. Blir det underskott i inkomstslaget kapital, efter det att man dragit av förlusten, medges skattekompensation mot statlig och kommunal inkomstskatt samt fastighetsskatt. Vid försäljning av fastighet eller bostadsrätt som är privatbostad är 50 % av förlusten avdragsgill. Vid försäljning av en näringsfastighet eller en näringsbostadsrätt är 63 % av förlusten avdragsgill.

Förlust på marknadsnoterade delägaraktier t.ex. aktier, andelar i aktie-/blandfonder och dylikt kvittas fullt ut mot vinst på andra marknadsnoterade delägaraktier. För marknadsnoterade fordringar i svenska kronor eller utländsk valuta och marknadsnoterade andelar i räntefonder med fordringar i svenska kronor (se "Investeringsfonder", s. 49) är dock hela förlusten avdragsgill.

Med marknadsmässig notering förstås notering på svensk eller utländsk börs eller annan kontinuerlig notering av marknadsmässig omsättning, som är allmänt tillgänglig.

Från och med taxeringen 2008 sker alla kvittningar och reduceringar automatiskt i Inkomstdeklarationen 1. Hur vinster/förluster kvittas framgår av "Dags att deklarerar" eller i "Skatteuträkningsbroschyren".

För vinster på kvalificerade aktier och andelar har skatten sänkts från 30 % till 20 % ($2/3 \times 30\%$). Även för andra ej marknadsnoterade aktier (dvs. de som ej är kvalificerade) har skatten för vinster sänkts, men bara från 30 % till 25 % ($5/6 \times 30\%$). Sänkning av skatten påverkar även storleken på avdraget för förlust och det innebär att en förlust på kvalificerade aktier först ska kvoterar till $2/3$ (20%) och därefter får man avdrag med 70 %. Se även exemplen nedan.

I övrigt medges avdrag med 70 % av förlusten. Har t.ex. en förlust uppstått vid försäljning av premieobligationer är denna bara avdragsgill till 70 %. Detsamma gäller förlust vid försäljning av övriga tillgångar som kan betraktas som kapitalplaceringar, t.ex. råvaror.

Exempel

Antag att du har en förlust på svenska aktier (marknadsnoterade) med 12 000 kr. Vinster saknas.

Enligt huvudregeln är 70 % av förlusten avdragsgill mot övriga intäkter. Alltså kan 8 400 kr kvittas mot andra intäkter av kapital. Saknas övriga intäkter och utgifter, medges skattereduktion med 30 % av underskottet i inkomstslaget kapital, dvs. 2 520 kr.

För att en förlust ska kunna uppstå fordras en avyttring (se "Avyttring" s. 42). Avyttring anses också föreligga när ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening försätts i konkurs (konkurs i utländskt företag, se s. 42). Om det senare skulle visa sig att ackord träffas eller att konkursen avslutas med ett överskott, ska ersättningen tas upp som vinst till den del den motsvaras av tidigare medgivet avdrag. Har konkursbeslutet upphävts eller konkursen lagts ner, ska medgivet avdrag för förlust återföras till beskattning.

Avyttring anses även föreligga när bolag eller ekonomisk förening trätt i likvidation. Avdrag för förlusten medges dock inte förrän förlusten blivit definitiv, dvs. normalt när likvidationen avslutats.

Avdrag medges inte för ackordsförluster.

Exempel på kvittning av förluster mot vinster

I de följande exemplen antas att inga andra intäkter eller utgifter förutom dem som angetts finns i kapital. Samtliga belopp anges i tusental kronor.

Exempel 1

Vinst av marknadsnoterade aktier	+ 120
Förlust av marknadsnoterade aktier	- 120
Inkomst av kapital	0
Skatt: $30\% \times 0 =$	0

Exempel 2

Vinst av marknadsnoterade aktier	+ 120
Förlust på kvalificerade aktier	- 120
Ränteutgifter	- 10
Vinst	+ 120
Förlusten blir $120 \times 2/3$	- 80
Ränteutgifter	- 10
Inkomst av kapital	+ 30
Skatt: $30\% \times 30 =$	+ 9

Exempel 3

Vinst av marknadsnoterade aktier	+ 120
Förlust vid försäljning av privatbostadsrätt	- 280
Vinsten blir	+ 120
Förlusten blir $280 \times 50\%$	- 140
Underskott av kapital	- 20
Skattereduktion $30\% \times 20 =$	- 6

Exempel 4

Vinst av marknadsnoterade aktier	+ 120
Ränteutgifter	- 150
Vinsten blir	+ 120
Ränteutgifter	- 150
Underskott av kapital	- 30
Skattereduktion $30\% \times 30 =$	- 9

Exempel 5

1. Ränteintäkter	+ 50
2. Förlust på marknadsnoterade aktier	- 120
3. Förlust på kvalificerade aktier	- 60
4. Förlust vid försäljning av småhus	- 50
5. Ränteutgifter	- 100
Förlust 2 blir $120 \times 70\%$	- 84
Förlust 3 blir $60 \times 2/3 \times 70\%$	- 28
Förlust 4 blir $50 \times 50\%$	- 25
Räntenettot blir $50 - 100$	- 50
Underskott av Kapital:	- 187
Skattereduktion: $30\% \times 100 + 21\% \times 87$	- 48,27

Fastighetsavgift och fastighetsskatt

Varje färdigbyggt småhus får kommunal fastighetsavgift med maximalt 6 362 kr.

Övriga småhusenheter får statlig fastighetsskatt.

Kommunal fastighetsavgift

En förutsättning för att få kommunal fastighetsavgift är att småhuset är *uppfört*, dvs. att det är taxerat som färdigbyggt och har getts ett värdeår vid fastighets-taxeringen.

Avgiften för inkomståret 2009 är maximalt 6 362 kr för varje bostadsbyggnad. Avgiften är indexbunden och följer varje år förändringen av inkomstbasbeloppet. Dock tas avgiften aldrig ut med mer än 0,75 % av taxeringsvärdet för bostadsbyggnaden med tillhörande tomtmark, om det ger ett lägre belopp.

Nybyggda småhus får avgiftsminskning

Nybyggda småhus är befriade från fastighetsavgift de fem första åren och får halv avgift de fem följande åren. En sådan lättnadsperiod som pågår, och som börjat med fastighetsskatt, fortsätter utan avbrott med den nya kommunala fastighetsavgiften.

- Småhus som har värdeår (nybyggnadsår) 2004–2008 får ingen fastighetsavgift.
- Småhus som har värdeår (nybyggnadsår) 1999–2003 får halv fastighetsavgift med högst 3 181 kr, dock maximalt 0,375 % av taxeringsvärdet.

För pensionärer m.fl.: högst 4 % av inkomsten i fastighetsavgift

En pensionär ska betala högst 4 % av sin inkomst i fastighetsavgift för sin permanentbostad. Är fastighetsavgiften högre än så kan skattereduktion för fastighetsavgift medges.

Skattereduktionen gäller dig som är född 1943 eller tidigare eller som fått aktivitets- eller sjukersättning någon gång under 2009.

Du behöver inte själv ansöka om skattereduktion, den medges automatiskt om förutsättningarna är uppfyllda.

Undantag: Den som vid ingången av 2009 inte har fyllt 65 år och som har social trygghetsersättning jämförbar med aktivitets- eller sjukersättning bara från ett annat EES-land, måste själv begära skattereduktion i sin deklaration.

Statlig fastighetsskatt

Följande småhusenheter får statlig fastighetsskatt med 1,0 % av taxeringsvärdet:

- småhus som är taxerade som *under uppförande*
- obebyggda småhustomter
- småhustomter som är bebyggda enbart med bostadsbyggnad som har annan ägare (t.ex. arrendetomter)
- småhustomter som är bebyggda enbart med bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (pga. att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kr).

Någon övre beloppsgräns finns inte för den statliga fastighetsskatten.

Ägaren den 1 januari 2009 betalar hela avgiften/skatten

För både fastighetsavgift och fastighetsskatt gäller följande:

Den som är ägare till fastigheten den 1 januari 2009 ska betala avgiften eller skatten för hela kalenderåret 2009. Ett ägarbyte under 2009 innebär alltså att en ny ägare börjar betala avgift/skatt först från och med inkomståret 2010.

Delägare betalar avgift/skatt bara för sin andel.

Privatbostad i utlandet

Ingen fastighetsskatt eller fastighetsavgift ska betalas för privatbostad i utlandet.

Mer information om fastighetsavgift och fastighetsskatt

Läs mer i broschyren "Fastighetsavgift och fastighetsskatt" (SKV 296).

Utländsk försäkring – Avkastningsskatt

En särskild avkastningsskatt på utländska livförsäkringar infördes fr.o.m. 1998 års taxering.

Från och med den 2 februari 2007 är det numera möjligt att nyteckna privat pensionsförsäkring inom EES-området. Dessutom är det från och med den 1 maj 2008 möjligt att överföra värdet s.k. flytt, från en svensk pensionsförsäkring till en utländsk pensionsförsäkring inom EES, som uppfyller kraven för en pensionsförsäkring. Se fotnot på s. 30 om vilka länder som ingår i EES-området.

Även för en sådan utländsk pensionsförsäkring ska avkastningsskatt beräknas. I och med att dessa nya regler tillkom för utländska pensionsförsäkringar, infördes en möjlighet att ta ut ett belopp ur försäkringen som motsvarar den debiterade avkastningsskatten. För att kunna ta ut detta belopp ur försäkringen, krävs att det framgår av försäkringsavtalet genom ett s.k. medgivande.

Observera att ett sådan uttag inte gäller för en utländsk kapitalförsäkring.

Avkastningsskatten avser att motsvara den avkastningsskatt som svenska livbolag betalar på livförsäkringskapital. Det är den enskilda försäkringstagaren som är skattskyldig till avkastningsskatt på de utländska försäkringarna. Skatteunderlaget fastställs vid taxeringen och skatten påförs slutskattebeskedet.

Om du tecknat en försäkring under år 2009 ska du inte ta upp något underlag.

När det gäller försäkringar som tecknats åren 1997–2008 får du fram skatteunderlaget genom att multiplicera försäkringens värde vid 2009 års ingång med den genomsnittliga statslåneräntan under år 2008, som är 3,88 %. Skatten är 27 % av skatteunderlaget för kapitalförsäkringar och 15 % för försäkringar som anses som pensionsförsäkringar, trots att de tecknats utomlands.

För ytterligare information om avkastningsskatten och vilken information som ska lämnas i inkomstdeklarationen hänvisas till broschyren "Pensionssparande och kapitalförsäkringar i utlandet" (SKV 355).

Exempel

En utländsk kapitalförsäkring tecknas februari 1997.

Den 1 januari 2009 är försäkringens värde efter valutaomräkning 550 000 kr.

Skatteunderlaget beräknas till 3,88 % av 550 000 kr = 21 340 kr (avrundas nedåt till 21 300 kr). Skatteunderlaget 21 300 kr redovisas i ruta 62 på Inkomstdeklaration 1.

Skatten blir 5 751 kr (27 % av 21 300 kr).

Skattereduktioner

Inkomståret 2009 finns följande skattereduktioner.

- skattereduktion för fastighetsavgift
- skattereduktion för sjöinkomst
- skattereduktion för allmän pensionsavgift
- skattereduktion för arbetsinkomster (jobbsskatteavdrag)
- skattereduktion för underskott av kapital
- skattereduktion för husarbete.

Summan av skattereduktionerna får inte överstiga summan av kommunal inkomstskatt, statlig inkomstskatt, fastighetsskatt och fastighetsavgift. Detta innebär att skattereduktionerna inte medges mot t.ex. allmän pensionsavgift, kyrkoavgift och begravningsavgift. Skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbsskatteavdraget) medges bara mot kommunal inkomstskatt.

Om du inte kan utnyttja dina skattereduktioner pga. att nämnda skatter inte uppgår till framräknat belopp för skattereduktion kan du inte utnyttja resterande del av skattereduktionerna ett annat taxeringsår.

Observera följande beträffande skattereduktion för husarbete.

- Husarbete utfört och betalt den 1 januari – den 30 juni 2009 (ROT-arbete den 8 december 2008 – den 30 juni 2009): För att få skattereduktion måste du göra en separat ansökan (blankett SKV 4501). Ansökan ska ha kommit in till Skatteverket senast den 3 maj 2010. Du kan alltså inte ansöka om skattereduktion för husarbete som är utfört och betalt före den 1 juli 2009 i din deklaration.
- Husarbete utfört och betalt den 1 juli – den 31 december 2009 där du har betalt *halva* arbetskostnaden: Din preliminära skattereduktion är förtryckt i deklarationen. Du ska inte skicka in en separat ansökan för att få skattereduktionen.
- Husarbete utfört och betalt den 1 juli – den 31 december 2009 där du har anlitat en person utan F-skattsedel samt lämnat förenklad skattedeklaration och redovisat arbetsgivaravgift: Din preliminära skattereduktion är förtryckt i inkomstdeklarationen. Du ska inte skicka in en separat ansökan.
- Husarbete utfört och betalt den 1 juli – den 31 december 2009 där du har betalt *hela* arbetskostnaden: Du ska ansöka om skattereduktionen i din deklaration. Du räknar ut skattereduktionen på blankett K47 som du lämnar tillsammans med din deklaration.
- Om du har haft förmån av husarbete under 2009 (förmån av ROT-arbete den 8 december 2008 – den 31 december 2009) är skattereduktionen förtryckt i din deklaration. Du ska inte skicka in en separat ansökan.

Mer information om skattereduktioner finns i broschyrerna

- Dags att deklarerera (SKV 325)
- Skatteuträkningsbroshyren (SKV 425)
- Skattereduktion för husarbete – genom egen ansökan (SKV 345)
- Skattereduktion för husarbete – som utförs och betalas från och med den 1 juli 2009 (SKV 322)
- Fastighetsavgift och fastighetsskatt (SKV 296).

Ackumulerad inkomst

Om du under 2009 fått en inkomst som hör till minst två år (ackumulerad inkomst), har du möjlighet att i vissa fall få lindring av den statliga inkomstskatten genom en särskild skatteberäkning.

Fysiska personer kan få särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst. Även dödsbon kan komma i fråga för särskild skatteberäkning. Dödsbon kan dock bara få särskild skatteberäkning för dödsfallsåret och de därpå följande tre åren.

Som förutsättning för den särskilda skatteberäkningen gäller att den ackumulerade inkomsten minskad med avdragsgilla utgifter uppgår till minst 50 000 kr. Dessutom ska den beskattningsbara förvärvsinkomsten överstiga skiktgränsen för statlig inkomstskatt (367 600 kr) med minst 50 000 kr, dvs. uppgå till minst 417 600 kr.

Reglerna för att få särskild skatteberäkning gäller i princip alla ackumulerade tjänsteinkomster.

För inkomster av kapital är skatten proportionell, vilket innebär att särskild skatteberäkning inte skulle leda till lägre skatt. Särskild skatteberäkning för inkomster av kapital kan därför inte ske.

I inkomstslaget tjänst kan alltså bl.a. retroaktiv pension, avgångsvederlag, utbetalningar från vinstandelsstiftelse och ackordsöverskott komma ifråga under förutsättning att ersättningen och inkomsten hänför sig till minst två beskattningsår och är tillräckligt stor. Däremot medför inte vissa engångsbelopp för framtida inkomstbortfall pga. personskada rätt till särskild skatteberäkning.

Till grund för den särskilda skatteberäkningen ska ligga den ackumulerade inkomsten minskad med avdragsgilla utgifter för dess förvärvande eller, om den sammanlagda beskattningsbara förvärvsinkomsten är lägre, denna inkomst.

Vid särskild skatteberäkning för ackumulerad inkomst ska inkomsten anses ha åtnjutits med lika belopp under de år till vilka den hänförs sig, dock högst tio. Kan det inte utredas hur många år inkomsten hänförs sig till, ska inkomsten anses hänföra sig till tre år. Engångsbelopp, som erhållits som ersättning för årlig pension ska i allmänhet anses hänföra sig till tio år.

Den särskilda skatteberäkningen innebär följande. Trots att den ackumulerade inkomsten i sin helhet ingår i årets taxerade inkomst, ska den vid beräkning av den statliga inkomstskatten antas ha åtnjutits med lika belopp under de år till vilka den hänförs sig. Skatten för varje sådant årsbelopp är den skatt som skulle ha påförts om beloppet lagts till den genomsnittliga beskattningsbara förvärvsinkomsten för taxeringsåret och så många av de närmast föregående taxeringsåren som är ifråga.

Om inkomsten ska fördelas på tio år sker genomsnittsberäkningen för inkomsterna för de tio senaste åren. Detta gäller oavsett vilka år den ackumulerade inkomsten egentligen hänförs sig till. Även om det exempelvis gäller en ersättning för framtida pension ska fördelningen alltid ske på ett genomsnitt av det aktuella taxeringsårets och de närmaste föregående taxeringsårens inkomster.

Vid genomsnittsberäkningen ska du inte ta med den ackumulerade inkomsten.

Det finns regler om justering för förändring av skiktgränsen, dvs. den gräns där statlig inkomstskatt på förvärvsinkomster börjar tas ut. Dessa regler innebär att du ska öka genomsnittsinkomsten med ett belopp motsvarande förändringen av skiktgränsen.

För årets taxering gäller följande. Om inkomsten ska fördelas på tre eller fyra år bakåt, ska du öka genomsnittsinkomsten med skillnaden mellan skiktgränsen för 2009 års taxering 328 800 kr och skiktgränsen för årets taxering 367 600 kr, dvs. med 38 800 kr. Om inkomsten ska fördelas på fem eller sex år bakåt, ska du öka genomsnittsinkomsten med skillnaden mellan skiktgränsen för 2008 års taxering 316 700 kr och skiktgränsen för årets taxering, dvs. med 50 900 kr. Om inkomsten ska fördelas på sju eller åtta år bakåt, ska du öka genomsnittsinkomsten med skillnaden mellan skiktgränsen för 2007 års taxering 306 000 kr och skiktgränsen för årets taxering, dvs. med 61 600 kr. Om inkomsten ska fördelas på nio eller tio år bakåt, ska du öka genomsnittsinkomsten med skillnaden mellan skiktgränsen för 2006 års taxering 298 600 kr och skiktgränsen för årets taxering, dvs. med 69 000 kr. Om fördelningen däremot ska ske på två år bakåt eller på tid framåt ska du inte göra någon justering.

Om skatten enligt den vanliga skatteberäkningen blir lägre, ska det lägre skattebeloppet betalas. Skattekontoren gör hela beräkningen och svarar på frågor

rörande tillämpningen av reglerna om ackumulerad inkomst.

Om du fått en ackumulerad inkomst under 2009 ska hela denna deklarerars efter vanliga regler i inkomstdeklarationen. Vill du vid skatteberäkningen få inkomsten fördelad på flera år ska du ansöka om det i inkomstdeklarationen. Du kan även göra ansökan hos Skatteverket inom fem år från taxeringsåret. Finns förutsättningar för särskild skatteberäkning först efter beslut av Skatteverket eller förvaltningsdomstol (t.ex. förvaltningsrätt) får du göra ansökan inom ett år efter beslutet, även om femårsfristen gått ut.

Exempel

En skattskyldig har under år 2009 en ackumulerad inkomst på 500 000 kr. Utredningen visar att inkomsten hänförs sig till fem år bakåt i tiden, vilket innebär att årsbeloppet blir 100 000 kr.

Vid 2006–2010 års taxeringar antas den beskattningsbara förvärvsinkomsten ha bestämts till 200 000 kr, 230 000 kr, 190 000 kr, 220 000 kr respektive 750 000 kr.

I den beskattningsbara förvärvsinkomsten vid 2010 års taxering ingår ovan angivna 500 000 kr; beloppet undantas vid genomsnittsberäkningen.

Den genomsnittliga beskattningsbara förvärvsinkomsten blir då 218 000 kr.

Den ackumulerade inkomsten fördelas på fem år. Därför ökas genomsnittsinkomsten med skillnaden mellan skiktgränserna vid 2008 och 2010 års taxering (50 900 kr) till 268 900 kr (218 000 + 50 900).

Årsbeloppet på 100 000 kr läggs till den justerade genomsnittsinkomsten på 268 900 kr vilket ger 368 900 kr. Skatten blir 20 % av skillnaden mellan 368 900 kr och skiktgränsen 367 600 kr, dvs. $(0,20 \times 1\,300) = 260$ kr. Detta belopp ska sedan multipliceras med fem (fem årsbelopp) och den statliga skatten på den totala ackumulerade inkomsten blir 1 300 kr. För övrig beskattningsbar förvärvsinkomst (250 000 kr) vid 2010 års taxering blir den statliga inkomstskatten 0 kr. Den totala statliga inkomstskatten blir alltså 1 300 kr.

Förtidsåterbetalning av skatt

Reglerna om förtidsåterbetalning är restriktiva. För dig som är löntagare eller pensionär är det därför bättre att ansöka om ändrad beräkning av din A-skatt redan under inkomståret. Vid förtidsåterbetalning kan du begära att beloppet överförs för betalning av annan skatt eller tillgodoförs annan persons skattekonto. För att förkorta handläggningstiden bör du bifoga kopia av din inkomstdeklaration med bilagor till din ansökan.

Du kan i vissa fall få förtidsåterbetalning av skatt *under inkomståret*. För det krävs att det belopp som ska återbetalas är betydande (lägst 0,2 prisbasbelopp, inkomst-år 2009 = 8 560 kr) eller att det finns *särskilda skäl*.

Efter *inkomstårets utgång* kan du bara få förtidsåterbetalning om du deklarerar inkomst av näringsverksamhet eller om det finns *synnerliga skäl*. Om du inte deklarerar näringsverksamhet kan förtidsåterbetalning endast bli aktuell i undantagsfall.

Mer information finns på blanketten "Ansökan förtidsåterbetalning av skatt" (SKV 4318).

Lagen mot skatteflykt

Lagen (1995:575) mot skatteflykt (skatteflyktslagen) gäller vid inkomsttaxering och tillämpas på rättshandlingar som företagits den 1 juli 1995 eller senare.

Enligt skatteflyktslagen ska hänsyn inte tas till en rättshandling om

1. rättshandlingen – ensam eller tillsammans med annan rättshandling – ingår i ett förfarande som medför en väsentlig skatteförmån för dig,
2. du direkt eller indirekt har medverkat i rättshandlingen eller rättshandlingarna,
3. skatteförmånen med hänsyn till omständigheterna kan antas ha utgjort det övervägande skälet för förfarandet och
4. en taxering på grundval av förfarandet skulle strida mot lagstiftningens syfte som det framgår av skattebestämmelsernas allmänna utformning och de bestämmelser som är direkt tillämpliga eller har kringgåtts genom förfarandet.

I så fall ska taxeringsbeslut fattas som om rättshandlingen inte hade företagits. Om förfarandet med hänsyn till det ekonomiska resultatet (bortsett från skatteförmånen) framstår som en omväg i förhållande till det närmast till hands liggande förfarandet, ska taxeringsbeslutet i stället fattas som om du hade valt det förfarandet. Om de nu angivna grunderna inte kan tillämpas eller om de skulle leda till oskäligt resultat, ska underlaget för att ta ut skatt uppskattas till skäligt belopp. Beslut om att skatteflyktslagen ska tillämpas fattas av förvaltningsrätten efter framställning av Skatteverket. Sådan framställning ska göras före utgången av femte året efter taxeringsåret.

Förseningsavgift

Du kan bli skyldig att betala förseningsavgift om

- deklarationen kommer in för sent
- innehållet i deklarationen är så bristfälligt att den uppenbarligen inte kan läggas till grund för taxeringen
- du inte följt ett föreläggande att inom en viss tid underteckna en i rätt tid lämnad deklara-tionshandling.

Förseningsavgiften är 1 000 kr om du lämnar deklarationen för sent. Om din deklaration fortfarande inte har kommit in inom tre månader, från den tidpunkt då deklarationen senast skulle ha lämnats tas en andra förseningsavgift ut med 1 000 kr. Om du efter ytterligare

två månader fortfarande inte har kommit in med en deklaration tas en tredje förseningsavgift ut med 1 000 kr. Detta innebär att förseningsavgiften vid en sen eller en bristfällig deklaration totalt kan bli 3 000 kr.

Om du inte följt ett föreläggande att inom en viss tid underteckna en i rätt tid lämnad deklara-tionshandling kan dock förseningsavgiften högst vara 1 000 kr.

Du kan helt eller delvis befrias från förseningsavgift om förseningen framstår som ursäktlig (t.ex. på grund av ålder, hälsa eller liknande förhållande) eller om avgiften annars skulle vara oskälig.

Besked om påförd förseningsavgift får du normalt i slutskattebeskedet.

Skattetillägg

Du kan bli skyldig att betala skattetillägg om

- du på annat sätt än muntligen lämnat en oriktig uppgift i deklarationen eller i bilagor till deklarationen, t.ex. om du begär avdrag för en utgift som du inte har haft. En uppgift anses oriktig om det klart framgår att uppgiften är felaktig. Ett utelämnade av en uppgift som du är skyldig att lämna anses också vara en oriktig uppgift.
- avvikelse har skett från deklarationen genom skönstaxering
- skönstaxering har skett på grund av att du inte har lämnat någon deklaration. I detta fall ska skattetillägget tas bort om du kommer in med en deklaration inom fyra månader från utgången av det år då beslutet om skattetillägg meddelades. Om du gör sannolikt att du inte har fått kännedom om beslutet om skattetillägg eller beskedet om den slutliga skatten eller någon annan handling med uppgift om skattetilläggets storlek före utgången av det år då beslutet meddelades ska skattetillägget tas bort, om du kommer in med en deklaration inom två månader från den dag då du fick sådan kännedom.

Skattetillägget är 40 % av den skatt som du inte skulle ha behövt betala om den oriktiga uppgiften hade godtagits. Har skönstaxering skett, är skattetillägget 40 % av den skatt som du till följd av skönstaxeringen måste betala utöver den skatt som du annars skulle ha varit skyldig att betala.

Om rättelsen av den oriktiga uppgiften eller skönstaxeringen medför en minskning av ett underskott i inkomstlaget tjänst ska skattetillägget beräknas på en fjärdedel av minskningen av underskottet i stället för på den skatt som du inte hade behövt betala om den oriktiga uppgiften godtagits eller skönstaxeringen inte hade skett.

I fråga om mervärdesskatt är skattetillägget 20 % av den skatt som felaktigt skulle ha tillgodoräknats dig.

Om skattetillägg kan rättas med ledning av normalt tillgängligt kontrollmaterial är skattetillägget 10 % i stället för 40 % och vad gäller mervärdesskatt 5 % i stället för 20 %. Motsvarande procentsatser gäller i vissa situationer om den oriktiga uppgiften beror på att ett belopp hänförs till fel taxeringsår eller fel redovisningsperiod.

När underlaget för skattetillägg ska bestämmas tar man bara hänsyn till invändningar som har direkt samband med den fråga som föranlett skattetillägget.

I följande situationer ska skattetillägg inte tas ut:

- Vid rättelse av en felräkning eller ett skrivfel som uppenbart framgår av deklarationen eller av något annat meddelande från dig som inte är muntligt.
- Om den oriktiga uppgiften har rättats eller hade kunnat rättats med ledning av kontrolluppgift som arbetsgivare m.fl. ska lämna och som varit tillgänglig för Skatteverket före utgången av november taxeringsåret.
- Om en avvikelse avser bedömning av en begäran och avvikelsen inte gäller någon uppgift i sak, dvs. du har beskrivit de faktiska omständigheterna korrekt men gjort en felaktig bedömning av vad dessa får för rättsliga konsekvenser. Har du däremot lämnat en oriktig beskrivning av de faktiska omständigheterna kan du bli skyldig att betala skattetillägg.
- Om du frivilligt har rättat en oriktig uppgift i deklarationen. Om Skatteverket däremot kommit så långt i kontrollen att man har begärt upplysningar från dig kan möjligheten att göra frivillig rättelse ha upphört.
- Om det skattebelopp som kunde ha undandragits är obetydligt.

Du kan helt eller delvis befrias från skattetillägg om felaktigheten eller underlåtenheten framstår som ursäktlig (t.ex. på grund av ålder, hälsa eller liknande förhållande) eller om ett uttag av avgiften med fullt belopp annars skulle vara oskäligt.

Omprövning

Omprövning av taxeringsbeslut

Om du inte är nöjd med Skatteverkets taxeringsbeslut kan du begära omprövning hos Skatteverket. Du får begära omprövning av ett taxeringsbeslut även om myndigheten inte gjort någon ändring i deklarationen. Omprövning ska begäras skriftligt hos Skatteverket. Skrivelsen med begäran om omprövning ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 december 2015 (dvs. före utgången av femte året efter taxeringsåret).

Om du kan göra sannolikt att du inte inom två månader före utgången av den 31 december 2015 fått kännedom om ett taxeringsbeslut som är till nackdel för dig, eller ett annat besked om skattens storlek, får du ändå begära omprövning. Begäran ska då ha kommit in inom två månader från den dag du fick sådan kännedom.

Med taxering avses det förfarande varigenom underlaget för följande skatter och avgifter fastställs:

- kommunal inkomstskatt
- statlig inkomstskatt
- statlig fastighetsskatt
- kommunal fastighetsavgift
- avkastningsskatt på pensionsmedel (i fråga om avkastningsskatt på pensionsmedel i det individuella pensionssparandet gäller dock andra förfaranderegler)
- särskild löneskatt på pensionskostnader
- moms i vissa fall (se "Skatteuträkningsbroschyren", SKV 425)
- allmän pensionsavgift
- expansionsfondsskatt
- förseningsavgift
- skattetillägg.

Omprövning av beslut om debitering av skatter och avgifter

Om du önskar omprövning av beslut om bestämmande, debitering eller betalning av skatt kan du begära detta hos Skatteverket fram till utgången av år 2015. Samma omprövningsregler gäller också beträffande beslut om debitering av:

- egenavgifter
- särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster
- allmän löneavgift.

När det gäller beslut om att ta ut preliminär skatt och beslut om anstånd med inbetalning av skatt är dock omprövningstiden kortare. I sådana fall ska begäran om omprövning ha kommit in till Skatteverket inom två månader från den dag då du fått del av beslutet.

Överklagande till förvaltningsrätt

Överklagande av taxeringsbeslut

Du kan överklaga Skatteverkets taxeringsbeslut hos förvaltningsrätten (tidigare benämnd länsrätten). Överklagandet ska göras skriftligt och sändas till Skatteverket. Överklagandet ska ha kommit in till Skatteverket senast den 31 december 2015 (dvs. före utgången av femte året efter taxeringsåret).

Vad som avses med taxering framgår av avsnittet "Omprövning av taxeringsbeslut".

Överklagande av beslut om debitering av skatter och avgifter

För överklagande av beslut om bestämmande, debitering eller betalning av skatt gäller samma regler som för överklagande av taxeringsbeslut. Samma regler gäller också beträffande beslut om debitering av:

- egenavgifter
- särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster
- allmän löneavgift.

Överklagandet ska alltså i dessa fall ha kommit in till Skatteverket före utgången av år 2015.

När det gäller beslut om att ta ut preliminär skatt och beslut om anstånd med inbetalning av skatt är dock överklagandetiden kortare. I sådana fall ska överklagandet ha kommit in till Skatteverket inom två månader från den dag då du fått del av beslutet.

Överklagande till kammarrätt

Är du inte nöjd med förvaltningsrättens beslut, kan du överklaga detta hos kammarrätten. Kammarrätter finns i Stockholm, Göteborg, Jönköping och Sundsvall. Överklagandet sänds till den förvaltningsrätt, vars beslut du vill överklaga.

Beträffande taxeringsbeslut och beslut om debitering av skatter och avgifter gäller att överklagandet ska ha kommit in senast inom två månader från den dag då du fick del av förvaltningsrättens beslut.

Beträffande beslut om pensionsgrundande inkomst gäller att överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då du fick del av förvaltningsrättens beslut.

Överklagande av förvaltningsrätts beslut om uttag av preliminär skatt och om anstånd med betalning av skatt tas inte upp till prövning annat än om kammarrätten meddelar prövningstillstånd. Sådant ges om det finns skäl att ändra förvaltningsrättens beslut (ändringsdispens), om den fråga du vill ha prövad har principiellt intresse (prejudikatsdispens) eller om det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (extraordinär dispens).

Överklagande till Regeringsrätten

Är du inte nöjd med kammarrättens beslut, kan du överklaga detta hos Regeringsrätten, men sådan talan tas inte upp till prövning annat än om Regeringsrätten meddelar prövningstillstånd. Sådant ges, om den fråga du vill ha prövad har principiellt intresse och är av betydelse för prejudikatbildningen på skatteområdet. Prövningstillstånd kan också ges, om målets utgång i kammarrätten berott på grovt förbiseende eller grovt misstag. Överklagandet sänds till den kammarrätt, vars beslut du vill överklaga. Tidsfristerna för överklagande till Regeringsrätten är desamma som angivits ovan under rubriken "Överklagande till kammarrätt".

Ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt

Om du i ärenden hos Skatteverket eller i mål hos förvaltningsrätt, kammarrätt eller Regeringsrätten haft kostnader för ombud eller biträde, utredning eller annat, som du behövt för att ta till vara din rätt, finns vissa möjligheter att få ersättning av allmänna medel för dessa kostnader.

Bestämmelserna om kostnadsersättning är tillämpliga på kostnader i ärenden och mål rörande samtliga skatter och avgifter som uppräknats på s. 59 under rubriken "Omprövning av taxeringsbeslut". Bestämmelserna omfattar också kostnader i ärenden och mål rörande egenavgifter och särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. För kostnader i ärenden rörande förhandsbesked i skattefrågor kan du dock inte få någon ersättning.

Ersättning beviljas

- om du helt eller delvis får bifall till dina yrkanden i ärendet eller målet
- om ärendet eller målet avser fråga som är av betydelse för rättstillämpningen på skatteområdet
- om det i övrigt finns synnerliga skäl för ersättning. Synnerliga skäl kan t.ex. föreligga om det kan konstateras att Skatteverkets krav på den enskilde varit oproportionerligt stora och att denne härigenom förorsakats större kostnader än nödvändigt.

För att ersättning ska kunna beviljas krävs också att ett verkligt behov av sakkunnig hjälp föreläggat. Du kan därför inte räkna med ersättning i ärenden och mål av enklare beskaffenhet.

Ersättning beviljas inte för

- kostnader som du haft för att upprätta deklaration och för att ombesörja nödvändigt underlag för deklarationen (räkenskaper, anteckningar etc)
- eget arbete.

Frågan om ersättning prövas av den myndighet eller domstol, där kostnaderna uppkommit. När ersättningen bestäms, ska den minskas med annan ersättning som du kan ha fått eller kan komma att få för samma kostnader (t.ex. försäkringsersättning eller ersättning enligt rättshjälpslagen). Ersättning får jämkas om du endast delvis får bifall till dina yrkanden. Jämkning får också ske om du varit försumlig eller orsakat att ärendet eller målet blivit mer omfattande än nödvändigt.

Om du vill ha ersättning för kostnader, ska du ansöka om detta hos den myndighet eller den domstol där kostnaderna har uppkommit. Ansökan ska ha kommit in innan myndigheten eller domstolen avgjort ärendet eller målet. Det är därför lämpligt att du redan i ett

tidigt skede underrättar myndigheten eller domstolen om att du önskar ersättning, även om du vid det tillfället ännu inte kan precisera dina ersättningsanspråk. När ärendet är klart att avgöras, hör myndigheten eller domstolen av sig för att ge dig tillfälle att komma in med en kostnadsräkning. Kommer din ansökan in för sent, får den prövas endast om förseningen beror på något ursäktligt misstag.

Du kan använda blanketten "Ansökan Kostnadsersättning" (SKV 6892). Blanketten finns på **www.skatteverket.se**.

Ett beslut om ersättning, som meddelats i samband med avgörandet i det ärende eller mål där, kostnaderna

uppkommit, får du överklaga i samma ordning som gäller för överklagande av taxeringsbeslut (se avsnitten om överklagande till förvaltningsrätt, kammarrätt och Regeringsrätten). Tidsfristen för överklagande är alltså två månader och i mål hos Regeringsrätten krävs prövningstillstånd.

Har ersättningsfrågan avgjorts särskilt, dvs. utan samband med avgörandet i det ärende eller mål där kostnaderna uppkommit, blir överklagandetiden kortare. I sådana fall ska överklagande ha kommit in inom tre veckor från den dag då du fått del av beslutet om ersättning.

Deklarera på Internet, telefon eller via sms

Deklarera på Internet

med e-legitimation

Gå in på **www.skatteverket.se (E-tjänster, Inkomstdeklaration)**. Där finns information om hur du går vidare.

Med **e-legitimation** kan du ändra eller lägga till uppgifter. Du kan även lämna bilaga

- K2 (Uppskov – bostad)
- K4 (Försäljning av värdepapper)
- K5 (Försäljning av småhus)
- K6 (Försäljning av bostadsrätt)
- K10 (Kvalificerade andelar – fåmansföretag)
- K47 (Skattereduktion för husarbete)
- NE (Inkomst av näringsverksamhet)
- N8 (Skogsavdrag, Substansminskningsavdrag)
- Momsbilaga (näringsidkare som ska redovisa moms i inkomstdeklarationen).

Dessutom kan du deklarerar uthyrning av bostad.

Bra att veta: Om du har e-legitimation behöver du inte vänta tills din deklaration kommer med posten!

med säkerhetskod

Deklarerar du på Internet med säkerhetskoder är det bara **en** ändring du kan göra. Du kan begära avdrag för resor till och från arbetet.

Ta fram specifikationen till deklarationen där **dina säkerhetskoder** finns.

Gå in på **www.skatteverket.se (E-tjänster, Inkomstdeklaration)**. Där finns information om hur du går vidare.

Du legitimerar dig med **"Din kod för identifiering"** och skriver under din inkomstdeklaration på Internet med **"Din kod för underskrift"**.

Ska du göra andra avdrag eller ändringar på Internet måste du ha e-legitimation.

www.skatteverket.se

Öppet för att deklarerar kl. 07.00–03.00 från den 23 mars.

Deklarera på telefon eller via sms

Med knapptelefon kan du godkänna förtryckta uppgifter i din deklaration. Har du en mobiltelefon kan du godkänna förtryckta uppgifter genom att skicka ett sms.

Du kan inte göra ändringar, tillägg eller lämna bilagor när du deklarerar på telefon eller via sms.

Telefon 020-567 100, sms 71144

Öppet för att deklarerar kl. 07.00–03.00 från den 23 mars.

Läs mer i "Dags att deklarerar" (SKV 325) om hur du deklarerar på telefon eller via sms.

E-legitimation

Det här kan du göra med e-legitimation

Med e-legitimation kan du bl.a.

- ändra eller lägga till uppgifter i inkomstdeklarationen
- lämna inkomstdeklaration med de vanligaste bilagorna
- anmäla bankkonto för skatteåterbäring
- se hur mycket som finns på ditt skattekonto
- skriva ut personbevis
- skriva ut A-skattsedel
- ansöka om jämkning (ändrad beräkning av skatteavdrag)
- göra flyttanmälan
- registrera företag
- lämna skattedeklaration (gäller enbart näringsidkare).
- upprätta förenklat årsbokslut

Du kan göra mycket mer med e-legitimation både hos Skatteverket och hos andra myndigheter, landsting, kommuner och företag. Det skapas allt fler tjänster som du kan ha nytta av. Mer information finns på www.skatteverket.se och på www.e-legitimation.se.

På s. 5 kan du läsa om hur du skaffar e-legitimation.

Personlig service

Ring 0771-567 567

Från annat land +46 8 564 851 60

Telefontider:

Måndag–torsdag	08:00–19:00
Fredag	08:00–16:00

Telefontider inför deklarationen:

Måndag 26 april	08:00–22:00
Tisdag 27 april	08:00–22:00
Onsdag 28 april	08:00–22:00
Torsdag 29 april	08:00–22:00
Fredag 30 april	08:00–16:00
Lördag 1 maj	09:00–20:00
Söndag 2 maj	09:00–22:00
Måndag 3 maj	08:00–22:00

Självbetjäning dygnet runt

www.skatteverket.se

Här kan du ladda ner eller beställa blanketter och ladda ner broschyrer. Du kan också fylla i blanketter direkt på skärmen, skriva ut och skicka in till Skatteverket.

Servicetelefon

Här kan du beställa blanketter och broschyrer. Ring Skatteverkets servicetelefon 020–567 000. Vänta på svar. Slå sedan direktvalet. Lyssna – du får vidare instruktioner.

Våra vanligaste blanketter och broschyrer med direktval i vår servicetelefon 020–567 000

Blanketter

K2	Uppskov – bostad (SKV 2102)	6314
K4	Försäljning – Värdepapper m.m. (SKV 2104)	6303
K5	Försäljning – Småhus och ägarlägenhet (SKV 2105)	6304
K6	Försäljning – Bostadsrätt (SKV 2106)	6305
K7	Försäljning – Näringsfastighet (SKV 2107)	6306
K8	Försäljning – Näringsbostadsrätt (SKV 2108)	6308
K9	Försäljning – Övrigt (SKV 2109)	6309
K10	Kvalificerade andelar – Fåmansföretag (SKV 2110)	6310
K12	Okvalificerade andelar – Onoterade företag (SKV 2112)	6315
K47	Skattereduktion för husarbete (SKV 2147)	6324
T1	Inkomst av tjänst i vissa fall (SKV 2050)	6201
T2	Inkomstgivande hobby (SKV 2051)	6202
NE	Inkomst av näringsverksamhet – Enskilda näringsidkare (SKV 2161)	6401
N3A	Andel i handelsbolag – Fysisk person och dödsbo (SKV 2153)	6405
	Momsbilaga (SKV 2168)	6412

Hjälpblanketter

Räntefördelning och expansionsfond (SKV 2196)	6407
Förbättringsutgifter (K5/K6/K7/K8) (SKV 2197)	6321

Direktval

Genomsnittligt omkostnadsbelopp (K4) (SKV 2198)	6322
Uthyrning m.m. (SKV 2199)	6323

Broschyrer

Dags att deklarera (SKV 325)	7101
Fastighetsavgift och fastighetsskatt (SKV 296)	7501
Försäljning av värdepapper (SKV 332)	7405
Försäljning av småhus och ägarlägenhet (SKV 379)	7401
Försäljning av bostadsrätt (SKV 321)	7407
Traktamenten och andra kostnadsersättningar (SKV 354)	7302
Bokföring, bokslut och deklaration, del 1 (SKV 282)	7617
Bokföring, bokslut och deklaration, del 2 (SKV 283)	7619
Skatteregler för delägare i fåmansföretag – med deklarationsanvisningar (SKV 292)	7615
Skatteregler för enskilda näringsidkare (SKV 295)	7603
Skatteregler för delägare i handelsbolag – med deklarationsanvisningar (SKV 299)	7604
Skatteregler för dödsbon (SKV 465)	7919
Hobbyverksamhet (SKV 344)	7301
Skatteuträkningsbroschyren (SKV 425)	7105
Skattekontobroschyren (SKV 408)	7701
Skattereduktion för hushållsarbete – genom egen ansökan (SKV 345)	7901
Skattereduktion för husarbete – som utförs och betalas från och med den 1 juli 2009 (SKV 322)	7905

Direktval

Skatteverket

SKV 330 utgåva 31. Utgiven i februari 2010.